

СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ

**СТАРОБІЛЬСЬКОЇ МІСЬКОЇ
ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ
НА ПЕРІОД ДО 2027 року**

ЗМІСТ

ВСТУП	3
Розділ I. Аналітична частина	4
1.1. Старобільська міська територіальна громада до 2022 року	4
1.2. Старобільська міська територіальна громада у період повномасштабного вторгнення РФ на територію України	8
Розділ II. SWOT-аналіз	14
Розділ III. Обґрунтування стратегічного вибору	20
2.1. Можливості та перешкоди на шляху розвитку Старобільської міської територіальної громади	20
2.2. Базові припущення розвитку України та Старобільської міської територіальної громади на 2026-2028 роки	25
2.3. Сценарії розвитку Старобільської міської територіальної громади	30
Розділ IV. Стратегічне бачення розвитку Старобільської міської територіальної громади	33
Розділ V. Стратегічні напрями розвитку Старобільської міської територіальної громади	34
<i>V.I. СТРАТЕГІЧНИЙ НАПРЯМ А. Українська громада стійкості, згуртованості та відкритості до людей</i>	35
Стратегічна ціль А.1. Відкритий діалог – згуртована громада	37
Стратегічна ціль А.2. Забезпечення доступу до медичних послуг	40
Стратегічна ціль А.3. Соціальні послуги та формування відкритого суспільства	44
Стратегічна ціль А.4. Безпека та інформаційна обізнаність	46
<i>V.II. СТРАТЕГІЧНИЙ НАПРЯМ В. Відбудова – спільна справа</i>	48
Стратегічна ціль В.1. Відновлення муніципальної влади та впровадження дорадчої демократії у перехідний період	51
Стратегічна ціль В.2. Інвентаризація комунального майна, обстеження зруйнованого та пошкодженого майна/об'єктів критичної інфраструктури, відновлення території Громади	53
Стратегічна ціль В.3. Відновлення постачання товарів на територію Громади	56
Стратегічна ціль В.4. Громадська безпека на території Громади	57
Стратегічна ціль В.5. Енергоефективна політика та інфраструктура	60
<i>V.III. СТРАТЕГІЧНИЙ НАПРЯМ С. Громада гідності та ефективного врядування орієнтована на людський розвиток</i>	62
Стратегічна ціль С.1. Організаційна результативність управління на засадах цифровізації	65
Стратегічна ціль С.2. Молодіжне лідерство – майбутнє Громади	67
Стратегічна ціль С.3. Культурно-освітні послуги як запорука майбутнього	69
Розділ VI. Узгодження основних положень Стратегії розвитку громади з іншими стратегічними документами	73
Розділ VII. Моніторинг та оцінка впровадження Стратегії розвитку Старобільської міської територіальної громади, управління ризиками	85
Використані джерела	90

ВСТУП

Старобільська міська територіальна громада (далі – Громада) знаходиться в центральній частині північної сільськогосподарської території Луганської області, яка знаходиться на перепутті автотрас Р07 (Чугуїв - Старобільськ - Мілове, Т1302 (Айдар (колишній - Новопсков) - Старобільськ - Рубіжне - Новодружеськ - Лисичанськ - Соледар - Бахмут), Н21 (Старобільськ - Луганськ - Хрустальний - Макіївка - Донецьк), Т1313 (Троїцьке - Лозно-Олександрівка - Білокуракине - Старобільськ).

Ці конкурентні переваги надали Громаді можливості для розвитку потенційного інноваційного аграрного виробництва та супутніх галузей економіки в рамках нарощування ланцюгів доданої вартості, у тому числі у сфері перероблення сільськогосподарської продукції. До повномасштабного вторгнення РФ на територію України, Громада стала активним учасником щодо впровадження регіональної політики Смарт спеціалізації у пріоритетній галузі інноваційного розвитку – агропромислового комплексу, формування екосистеми інноваційного бізнесу та агропромислового кластера, який виходив за межі Громади та об'єднував підприємців усієї північної частини Луганської області в єдиний агрологістичний кластер (Старобільська, Айдару (колишня – Новопсковська), Білокуракинська, Біловодська, Марківська, Міловська, Новоайдарська та інші громади). Це підсилювалось тим, що місто Старобільськ стало не тільки адміністративним центром Громади в нових межах, але й Старобільського району в нових межах, який охопив колишні райони, а саме: Старобільський, Айдарський (колишній – Новопсковський), Біловодський, Марківський, Міловський.

На думку мешканців та підприємців Громади, досягти розвитку Старобільської міської територіальної громади можливо не тільки через економічне та інноваційне зростання, але й екологічну сталість та соціальний розвиток. Тому, **метою** Стратегії розвитку Старобільської міської територіальної громади на період до 2027 року (далі – Стратегія розвитку Громади) є підвищення рівня життя населення в згуртованій, розумній, конкурентоспроможній і демократичній Громаді, орієнтованій на людину.

Стратегія розвитку Громади передбачає не тільки прискорення економічного зростання, підвищення конкурентоспроможності на основі ефективного використання внутрішнього потенціалу, створення екосистеми інноваційного бізнесу та кластеризації, але й створення безпечного середовища Громади, покращення зайнятості населення (враховуючи вік, стать, місце проживання, категорію вразливості), інтеграцію внутрішньо переміщених осіб в соціально-економічне життя Громади, донесення якісних послуг до самих віддалених сільських населених пунктів на базі спроможних мереж та Е-врядуванні.

Під час розробки Стратегії розвитку Громади враховані та оцінені ризики, тобто фактори, які перетворюються в загрози на шляху розвитку Громади. Це військові дії, які продовжуються в Україні, втрата української юрисдикції над територією Громади, фактичне припинення транзиту через україно-російський кордон, втрата бізнесом традиційних ринків збуту з 2014 року, погіршення демографічної ситуації, відтік робочої сили за межі Громади та держави та інші.

Стратегію розвитку Громади розроблено відповідно до Конституції України, Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», Закону України від 8 вересня 2005 року № 2866-IV «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків», Закону України від 20 жовтня 2014 року № 1706-VII «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб», Указу Президента України №722/2019 від 30 вересня 2019 року «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року», Державної стратегії регіонального розвитку на період 2021 – 2027 років, затвердженої Постановою Кабінету Міністрів України № 695 від 5 серпня 2020 року, Методичних рекомендацій щодо порядку розроблення, затвердження, реалізації, проведення моніторингу та оцінювання реалізації стратегій розвитку територіальних громад, затверджених наказом Міністерства розвитку громад та територій України від 21.12.2022 №265.

Фінансування заходів і проєктів Стратегії розвитку Громади здійснюватиметься коштом бюджету Старобільської міської територіальної громади (далі – бюджет Громади), міжбюджетних трансфертів з державного бюджету місцевим бюджетам, фінансових ресурсів суб'єктів регіональної політики, державних та приватних партнерів на принципах державно-приватного партнерства, міжнародних інституцій, капітальних видатків державного бюджету, державних цільових програм, угод щодо регіонального розвитку тощо, інших джерел не заборонених національним законодавством.

Стратегія розвитку Громади ґрунтується на врахуванні ключових викликів, які впливають на людину, а також включає побудову культури партнерства та співробітництва, орієнтованих на взаємодію громадян та публічних інституцій, приватно-публічного партнерства, міжмуніципальній і міжсекторної взаємодії, партнерстві із міжнародними організаціями.

За підтримки міжнародних донорських організацій може бути забезпечено реалізацію проєктів з підвищення науково-технічного потенціалу, розвитку підприємництва, демократизації процесів управління, гендерного бюджетування та підвищення ролі жінок в процесах управління Громадою, створення безпечного середовища, розвиток якісної й доступної соціальної інфраструктури, запровадження енергоощадних технологій, тимчасового розміщення та розселення переміщених осіб, їх інтеграції у Громаді. Ці проєкти є частиною довгострокової підтримки ООН, Світового банку, країн ЄС, Німеччини, США, Канади та інших країн світу.

Обґрунтування положень Стратегії розвитку Громади здійснено на основі статистичних показників розвитку України, Луганської області та аналітичної й оперативної інформації виконавчих органів, установ, закладів, підприємств міської ради, аналітичних досліджень і прогностичних розрахунків, чинних законодавчих і нормативних актів Верховної Ради України, Президента України, Кабінету Міністрів України, з урахуванням міжнародних правових актів і міжнародних угод.

Розпорядженням начальника Старобільської міської військової адміністрації Старобільського району Луганської області від 07 жовтня 2025 року № 86, з метою розробки Стратегії розвитку Громади, утворено Робочу групу з розробки проєкту «Стратегія розвитку Старобільської міської територіальної громади на період до 2027 року» (далі – Робоча група) за участі представників виконавчих органів міської ради, керівників підприємств і установ, підприємств, представників громадських організацій, незалежних експертів, науковців, освітян, працівників культури й спорту.

Перше засідання Робочої групи відбулося 14 жовтня 2025 року, на якому учасники ознайомилися з методологією процесу розробки Стратегії розвитку Громади, обговорили Дорожню карту її розробки на весь період роботи, визначили обсяги необхідної інформації та джерела для формування Профілю Громади, враховуючи збір дезагригованих даних населення громади, а також обговорили питання щодо опитування керівників підприємств і підприємств та мешканців Громади.

Розділ I. АНАЛІТИЧНА ЧАСТИНА

1.1. Старобільська міська територіальна громада до 2022 року

Старобільська міська територіальна громада розташована на півночі Луганської області з адміністративним центром у м.Старобільськ. Громада розміщена на відстані 60 км від м. Сіверськ-Донецьк. Відстань від найвіддаленішого населеного пункту громади (с.Єгорівка) до адміністративного центру (м.Старобільськ) становить 37 км.

Громада об'єднала 24 населених пунктів: Толоківка (колишнє Половинкине), Титарівка, Підгорівка, Курячівка, Лиман, Проїждже, Проказине, Бутківка, Балакирівка, Дубовівка, Верхня Покровка, Нижньопокровка, Маринівка, Суханівка, Калмиківка, Кринички, Левадне, Новоборове, Новодонбаське, Ганнівка, Світле, Джемільне, Єгорівка, Новоселівка. Рішенням

Старобільської міської ради № 19/6 від 04 листопада 2021 року утворено 10 старостинських округів, а саме: Світлівський, Новоборівський, Нижньопокровський, Калмиківський, Курячівський, Лиманський, Верхньопокровський, Підгорівський, Титарівський, Толоківський (Половинкинський).

Демографія. Станом на 23.02.2022 у Громаді чисельність наявного населення складала 30384 осіб. Також, в Громаді зареєстровано понад 15 тис. внутрішньо переміщених осіб. Зберігалась тенденція щодо природного скорочення населення. Кількість померлих майже втричі перевищувала кількість народжених.

Таблиця 1.

Населені пункти громади	Кількість осіб на 23.02.2022		
	Чол	Жін	Усього:
місто Старобільськ	7957	9886	17843
Верхньопокровський старостат	335	353	688
Калмиківський старостат	249	257	506
Курячівський старостат	328	378	706
Лиманський старостат	1534	1494	3028
Нижньопокровський старостат	315	349	664
Новоборовський старостат	120	143	263
Толоківський старостат (Половинкинський)	1047	1180	2227
Підгорівський старостат	1451	1651	3102
Світлівський старостат	233	245	478
Титарівський старостат	430	449	879
Усього:	13999	16385	30384

Площа Старобільської міської територіальної громади складає 732 кв.км.

Природні ресурси. Громада розташована на Старобільському геологічному горбисто-рівнинному плато, яке характеризується загальним нахилом поверхні в бік долини Сіверського Донця, тобто з півночі на південь. У надрах в окремі геологічні часи утворилася велика кількість корисних копалин, головним чином крейдяних, глинистих та піщаних будівельних матеріалів. Серед природних ресурсів у Громаді є також прісні та мінеральні води.

Головною водною артерією є річка Айдар, яка бере початок в Білгородській області Російської Федерації. Довжина річки – близько 250 км. Біля водолікарні в р. Айдар впадає невелика річка Біла, що тече по долині з півночі.

В 1934 році в с. Підгорівка відкрито хлоридно-натрієве природне джерело, вода містить 16% корисних мінеральних солей. На його базі працює водолікарня м. Старобільськ.

Серед об'єктів, що становлять матеріальну основу місцевого самоврядування, важливе місце займають земельні ресурси. Земля як об'єкт права власності Громади є джерелом надходжень до бюджету Громади. Ґрунти – чорноземи звичайні, малогумусні. Ґрунтоутворюючою основою є в основному важкоглинковий пас.

Економіка. Громада спеціалізується на виробництві сільськогосподарської продукції. В загальному обсязі сільське господарство становить 38%, яке виробляє продукцію рослинництва і тваринництва. Розвивається також роздрібна та гуртова торгівля, сфера послуг для населення, транспорт.

На початку червня 2021 року на території Громади зареєстровано:

➤ 335 підприємств та установ (12 на 1000 жителів), або 72% - від загальної кількості по Старобільському району;

➤ 836 підприємців (29 на 1000 жителів), або 69% - від загальної кількості по Старобільському району.

Найбільші промислові підприємства на території Громади це: ПАТ «Старобільський молокозавод», ПП «Старобільський завод продовольчих товарів», ТОВ ПП «Бумер», ТОВ

«Завод фруктово-мінеральних вод «Айдар плюс», ТОВ «Старобільський машинобудівний завод», ТОВ «Старобільський елеватор», ПАТ «Старобільська міська друкарня»

На сільських територіях підприємницька діяльність в основному стосується сфери сільського господарства, а також торгівлі та побутового обслуговування.

Серед сільськогосподарських підприємств сільських територій, що приєдналися ТОВ «СІЛЬГОСПХІМІЯ», ТОВ «АРОДВІР», 54 сільських фермерських господарств.

Кількість зайнятих працівників на підприємствах за останніми статистичними даними на 01.01.2021 року складала - 9000 особи (на 01.01.20 року 7092 осіб).

Інфраструктура підтримки підприємництва м. Старобільськ включає: 1 – Центр підтримки підприємництва, 2 – громадські організації, 3 – кредитні спілки, 2 - банка.

На 2025 рік продовжують свою діяльність у приймаючих громадах 48 релокованих суб'єктів підприємницької діяльності усіх форм власності та господарювання, з яких: 28, які здійснили перереєстрацію та 20, які не перереєструвались. Серед зазначених суб'єктів господарювання визначено 5 ветеранських підприємств, проте фактичну діяльність на підконтрольній Україні території, наразі відновили лише 2 з них. Інші перебувають у статусі зареєстрованих, але ще не здійснюють активної господарської діяльності.

Інвестиції. Старобільська міська територіальна громада має великий потенціал для залучення інвестицій, розвитку підприємництва, реалізації спільних проєктів з бізнесом, що є основою для розбудови комфортної та сучасної громади, підвищення добробуту її мешканців. В Громаді наявна політична воля керівництва, яке прагне змін, є кваліфіковані працівники та широкі зв'язки в ділових колах, присутній високий рівень взаємодії між владою та Громадою.

Громада має ресурс «браунфілдів», тобто ділянки від колишніх підприємств, які припинили свою діяльність. Дані ділянки мають підводи комунікацій, і це є добре для організації підприємництва. Але й мають слабкі місця, а саме власників, з якими необхідно домовлятися про продаж, або оренду даної земельної ділянки. Приєднання до міста Старобільськ сільських територій надало ресурс у вигляді вільних земельних ділянок для сільськогосподарської діяльності, які надають змогу для залучення інвесторів.

Головним акцентом інвестиційної політики є впровадження в Громаді інвестиційних проєктів з урахуванням генеральних схем розвитку територій та сприяння впровадженню інвестиційних проєктів, спрямованих на економію енергоресурсів у закладах освіти, культури та медицини.

Постановою Кабінету Міністрів України від 26.07.2001 № 878 місто Старобільськ занесене до Списку історичних населених місць України. Рішенням шістдесят сьомої сесії сьомого скликання Старобільської міської ради від 30.01.2020 № 67/31 було затверджено Історико-архітектурний опорний план міста.

Бюджет. З 2021 року Громада перейшла на прямі міжбюджетні відносини з державним бюджетом. Відповідно до розпису бюджету з урахуванням змін загальний обсяг бюджету Громади передбачено на рівні 344 453,8 тис. грн. Доходи загального фонду складають 328 175,4 тис. грн, спеціального фонду - 16 278,4 тис. грн.

Приріст дохідної частини бюджету Громади відбувається за рахунок таких основних податків: податку на доходи фізичних осіб, місцевих податків та зборів, акцизного податку, єдиного податку та плати за землю.

Доходи бюджету м. Старобільськ на одного мешканця з 2016 року до 2020 року збільшились в 1,8 раза за рахунок податку на доходи фізичних осіб, єдиного податку, акцизного збору, плати за землю та місцевих податків та зборів.

Житлово-комунальна інфраструктура. В житлово-комунальній сфері Громади до 2022 року працювало 2 підприємства комунальної форми власності, які надавало послуги з водовідведення та водопостачання, з благоустрою та освітлення. Централізоване тепlopостачання в громаді відсутнє.

В житловому фонді громади станом на 01.01.2021 року 39 багатоповерхових будинків входять у 11 ОСББ, інші - обрали самостійну форму управління. ТОВ «Луганське енергетичне об'єднання» забезпечувало електроенергією населені пункти всієї громади. Комунальне

підприємство «Вода Старобільщини» Старобільської міської ради Луганської області є стратегічно важливим підприємством для громади, оскільки основним видом діяльності є надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення споживачам усіх форм власності та населенню.

Логістика. Транспортна інфраструктура Громади складається з приміських залізничних перевезень пасажирів та автомобільного транспорту. По території Громади пролягають п'ять автомобільних доріг державного значення загальною протяжністю 151,7 км, з них: 68,3 км національного значення та 83,4 км територіального значення. Автомобільні дороги місцевого значення у кількості 23 загальною протяжністю 150,6 км, з них: обласного значення 55,1 км, міського значення 95,5 км.

Приміські залізничні перевезення пасажирів здійснюється за маршрутом Кіндрашівська-Нова – Лантратівка. Залізничне перевезення здійснює підрозділ регіональної філії «Донецька залізниця» АТ «Укрзалізниця». В місті Старобільську діє залізничний вокзал «Старобільськ».

Інформаційний та громадський простір. На території Громади працюють 2 місцевих друкованих видання, типографія. Загальний тираж газет 24000 примірників за місяць. Дві газети не належать до комунальної власності територіальної громади. На території громади немає власного дрогового мовлення, FM-радіо мовлення та телебачення. За даними Луганського обласного управління юстиції на території громади зареєстровано 46 активних громадських організацій.

Освіта. Для задоволення освітніх потреб у Громаді функціонують 16 закладів загальної середньої освіти, в яких навчаються 3355 учнів денних шкіл: 1360 учнів 1-4 класів, 1684 учнів 5-9 класів, 311 учнів 10-11 класів. Організовано навчання для 24 дітей з особливими освітніми потребами у 21 інклюзивному класі. За індивідуальною формою навчається 24 учні, 7 учнів за вечірньою формою навчання та 6 учнів за сімейною формою навчання. Кількість педагогічних працівників складає 324 особи.

У Громаді працювали 16 комунальних дошкільних закладів освіти, серед яких 11 закладів з повним та 5 закладів з короткотривалим режимом перебування. Загальна кількість дітей, що відвідували дошкільні заклади освіти складає 941 особу. Кількість педагогічних працівників складала 112 осіб.

Позашкільною освітою займалися три заклади - це Старобільський БТДЮ, кількість учнів - 774 особи, Старобільський ДЮСШ, кількість учнів - 491 особа, Старобільський ДЮК «Орля», кількість учнів - 358 осіб. Загальна кількість дітей, що відвідували заклади позашкільної освіти – 1623 особи.

На території Громади розташовано 2 вищих навчальних заклади та 2 професійних ліцеї. В листопаді 2014 року ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» було передислоковано на територію, підконтрольну українській владі, до м.Старобільськ.

Культура та спорт. Мережа установ, що створювали умови для творчого розвитку особистості, підвищення культурного рівня, естетичного виховання громадян, доступності освіти у сфері культури для задоволення культурних потреб жителів Громади включає 25 установ. Потужним закладом фізкультури та спорту є КУ «Фізкультурно-спортивний комплекс «КОЛОС»» Старобільської міської ради.

Соціальний захист. Для надання соціальних послуг непрацездатним громадянам похилого віку, особам з інвалідністю та особам, які опинились в складних життєвих обставинах в місті функціонувала Комунальна установа «Старобільський територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг)» Старобільської міської ради.

Охорона здоров'я. Медичну допомогу населенню міста надають два заклади охорони здоров'я, які у ході реформування галузі були перетворені на комунальні некомерційні підприємства:

- комунальне некомерційне підприємство «Старобільська міська багатопрофільна лікарня» (із загальним ліжковим фондом – 235 місць). У закладі охорони здоров'я працювало 87 лікарів та 225 молодших фахівців з медичною освітою;

- комунальне некомерційне підприємство «Старобільський центр первинної медико-санітарної допомоги, до складу якого входять 6 амбулаторій та 12 фельдшерських пунктів на сільській території.

Довкілля. На території Громади найбільшими забруднювачами довкілля є: транспорт та промислові підприємства. Однією з основних причин забруднення атмосферного повітря є низький рівень оснащення джерел викидів пилогазоочисним обладнанням. Значно впливає на забруднення атмосфери відсутність установок з вловлювання газоподібних сполук, а саме: діоксиду сірки, діоксиду азоту, оксиду вуглецю, летючих органічних сполук та інших.

В атмосферному повітрі громади визначався вміст чотирьох основних домішок: завислих речовин (пилу), діоксиду сірки, оксиду вуглецю, діоксиду азоту, а також восьми важких металів: заліза, кадмію, мангану, міді, нікелю, свинцю, хрому, цинку.

На території Громади знаходяться несанкціоновані сміттєзвалища, які є забруднювачами навколишнього середовища. Збір та вивіз твердих побутових відходів спеціалізованим автотранспортом з території міської ради здійснює КП «Благоустрій м.Старобільськ». Знезаражуються відходи на міському полігоні твердих побутових відходів, який знаходиться на балансі комунального підприємства. Полігон введений в експлуатацію в 1997 році. Площа ділянки 4,59 га. Проектна потужність полігону 213 м³ в рік/138,45 т в рік. В Громаді відсутній роздільний збір сміття.

Міжнародні зв'язки й транскордонне співробітництво. Угода про співпрацю між містом Старобільськ та містом Люблін (Республіка Польща) від 15.03.1996.

1.2. Старобільська міська територіальна громада у період повномасштабного вторгнення рф на територію України

Указом Президента України від 23.09.2022 №665/2022 «Про утворення військових адміністрацій населених пунктів у Луганській області» було створено Старобільську міську військову адміністрацію Старобільського району Луганської області (далі – Старобільська міська військова адміністрація).

3 листопада 2022 року повноваження Старобільської міської ради Луганської області, міського голови та Виконавчого комітету Старобільської ради Луганської області виконує начальник Старобільської міської військової адміністрації, відповідно до постанови Верховної Ради України від 03.11.2022 № 2705-IX «Про здійснення начальниками військових адміністрацій населених пунктів у Сватівському, Старобільському, Щастинському районах Луганської області повноважень, передбачених частиною другою статті 10 Закону України "Про правовий режим воєнного стану"».

Промисловість. На початок 2022 року промисловий комплекс Громади складали підприємства переробної промисловості. З 24 лютого 2022 року через широкомасштабну збройну агресію російської федерації проти України, активні бойові дії на території Громади, тимчасову окупацію виробництво стало неможливим. Промислові підприємства Громади зазнали пошкоджень та руйнувань.

Усі підприємства переробної галузі залишилися на тимчасово окупованій території, частину з них зруйновано, обладнання пошкоджено або вкрадено. Лише за умови стабільної державної підтримки виробників продукції тваринництва та садівництва, розвитку фермерських господарств, сільськогосподарських кооперацій можливе поступове формування якісного підґрунтя для нарощування обсягів виробництва продукції з доданою вартістю, підвищення її конкурентоспроможності. Підтримкою зростання виступатиме внутрішній попит, а саме споживчий та інвестиційний. У прогнозованому періоді очікується тенденція щодо зміщення акцентів на користь інвестиційних компонентів на тлі продовження процесів підвищення споживчої активності населення.

Громада знаходиться у важких умовах (пошкоджено майно суб'єктів господарювання, житлові будинки мешканців, інфраструктура міста, втрачено трудовий потенціал тощо). Попри це, відновлення промислового потенціалу, сприяння утворенню нових виробництв

наддасть можливість в майбутньому створити умови для перспективної роботи з розвитку Громади.

Науково-технічна сфера та інноваційна діяльність. Науковий та інноваційний потенціал Громади зазнав значних втрат через широкомасштабну збройну агресію російської федерації проти України, тимчасову окупацію території Громади, особливо в питанні наукових кадрів – окупація змусила викладачів університетів переїжджати в інші регіони України та за кордон.

У зв'язку з тимчасовою окупацією території Громади на сьогодні неможливо визначити актуальні кроки щодо розвитку науково-технічної сфери та інноваційної діяльності. Ця робота може бути продовжена після деокупації, повного розмінування території, належної експертної оцінки, визначення рівня руйнувань, наявного потенціалу, а також має бути спрямована на залучення інвестицій, підтримку інноваційних проєктів, створення сприятливих умов для науково-дослідних робіт, а саме:

- збереження та підтримку науково-технічних ресурсів та інфраструктури на території Громади після деокупації;

- співпрацю у напрямі розвитку міжнародного науково-технічного співробітництва, залучення інвесторів, іноземних науковців, що сприятиме розвитку наукової бази, відкриє нові можливості для розвитку;

- розвиток кадрового потенціалу: підвищення якості освіти та підготовки фахівців у галузі науки й техніки, створення мережі наукових центрів та лабораторій з метою залучення і збереження талановитих науковців;

- розвиток інноваційного підприємництва: підтримка стартапів молодих інноваторів, створення сприятливого інноваційного середовища;

- забезпечення фінансової підтримки для проведення наукових досліджень та впровадження нових технологій;

- створення умов для впровадження нових технологій у сільське господарство, промисловість, альтернативну та зелену енергетику;

- використання технологій дистанційної роботи із залученням науковців, які працюють в інших регіонах до співпраці у межах наукових проєктів;

- підтримку наукових досліджень, спрямованих на розвиток Громади: розв'язання проблем, що стали актуальними через окупацію території та забезпечать відновлення економіки Громади;

- взаємодію з іншими громадами, які мають подібний досвід та можуть надавати підтримку у вигляді фінансування, методичних консультацій, обміну досвідом та технологіями;

- підтримку освіти: відновлення та розвиток освітніх закладів може допомогти забезпечити наукову базу Громади, розвиток наукових ініціатив та проєктів;

- пошук нових джерел фінансування: державні, міжнародні, приватні, громадські фонди та інші джерела.

Агропромисловий комплекс. Територія Громади відноситься до північної степової природно-кліматичної зони ризикованого землеробства, що обумовлює різну сприятливість територій для сільськогосподарського виробництва за умовами зволоження та температурним режимом.

Під час воєнних дій ґрунти зазнають різного негативного впливу. Через використання важкої техніки відбувається ущільнення ґрунту з порушенням гумусового шару та водного балансу, від вибухів утворюється сильний тепловий вплив, який може змінювати стан ґрунтів, водний та кисневий режим (перепалення ґрунтів), а також хімічне забруднення важкими металами, що потрапляють у землю внаслідок бомбардування. Якщо знехтувати цими впливами, можуть виникнути серйозні наслідки у вигляді зниження родючості, ерозії, втрати біорізноманіття тощо. Окрім цього, важливо враховувати, що важкі метали, які містяться у забруднених ґрунтах, можуть мігрувати до рослин, які там вирощуються. Відповідна продукція може потрапити на ринок і мати негативний вплив на здоров'я кожного споживача.

Дорожня інфраструктура. Під час тимчасової окупації території Громади, покриття основної частини доріг зазнало значних руйнувань через переміщення важкої військової техніки.

Транспорт. Виконання у повному обсязі завдань у сфері транспорту, транспортно-дорожньої інфраструктури розпочнеться після деокупації тимчасово окупованої території Громади, припинення активних бойових дій та ліквідації їх наслідків, здійснення моніторингу об'єктів транспортної інфраструктури та визначення потреб щодо їх відновлення.

Зв'язок та інформаційний простір. На території Громади провадили діяльність 7 інтернет-провайдерів (ПАТ «Укртелеком», ТОВ «Стар-нет», ПрАТ «Доріс», «Альфа IP», Мережа+, «Восток нет», ВЛС), які надавали послуги провідного (кабельного) та безпроводного інтернету. Мобільний зв'язок та мобільний інтернет, завдяки 3G та 4G покриття, забезпечувався 3 операторами (Київстар, Lifecell, Vodafone).

Під час повномасштабного вторгнення російської федерації на територію Громади загарбники вимкнули мережі українських операторів мобільного зв'язку. На сьогодні на всій території не працює жоден український оператор мобільного зв'язку. Використовуючи захоплені потужності мобільних операторів, російська федерація налагодила роботу підконтрольного їй оператора.

Зафіксовано використання потужностей та приміщень АТ «Укрпошта» російською державною кампанією АО «почта россии». Приміщення, де розташовувалися відділення АТ «Укрпошта» подекуди зруйновані.

Після повномасштабного вторгнення російської федерації роботу вежі на захоплених територіях було припинено. Крім того, зафіксовано руйнування радіотелевізійних передавальних станцій.

Роботу всіх видів ЗМІ на території громади було припинено, «ТЕЛЕгазета» засновник РІА К&К ТОВ – релоковано.

Будівництво. За оперативною інформацією, станом на 12.01.2024 внаслідок бойових дій на території Громади пошкоджено: 32 багатоквартирних та 57 приватних будинків; 8 об'єктів освіти, які знаходяться в підпорядкуванні Відділу освіти Старобільської міської ради Луганської області, а також будівля КП «Благоустрій м.Старобільськ» Старобільської міської ради Луганської області. Зруйновано: 2 багатоквартирних та 5 приватних будинків. Враховуючи тимчасову окупацію території Громади, визначити реальний стан та провести обстеження таких об'єктів неможливо. У зв'язку із зазначеним руйнуванням у ході бойових дій, постає нагальне питання будівництва житла.

Житлово-комунальне господарство. Житлово-комунальне господарство – це багатогалузевий комплекс, який розв'язував усі питання життєзабезпечення населення Громади. В житлово-комунальній сфері громади працювало 2 підприємства комунальної форми власності, які надавали послуги з водовідведення та водопостачання, з експлуатації та ремонту житла, з благоустрою та освітлення.

В результаті повної тимчасової окупації території Громади обладнання підприємств житлово - комунального господарства, зокрема, водопровідно-каналізаційного господарства, житлового фонду зазнало значних пошкоджень та не підконтрольне, тому з початком бойових дій надання послуг припинено. Інформація про пошкоджене та зруйноване житло вноситься до Державної електронної системи обліку руйнувань, статусу відновлення інфраструктури України. Після деокупації території Громади, проведення стабілізаційних і безпекових заходів, отримання повного та безперешкодного доступу до об'єктів нерухомого майна з метою конкретизації пошкоджень/руйнувань буде проведена робота з обстеження відповідних об'єктів у порядку, встановленому чинним законодавством.

Розвиток підприємництва. Внаслідок бойових дій, спричинених російською агресією, суб'єкти підприємницької діяльності Громади зазнали втрат. На сьогодні фізичні особи – підприємці та підприємства не мають можливості працювати. Їхні майнові комплекси, що зазнали значних пошкоджень і пограбувань, перебувають на тимчасово окупованих територіях. Втрачено основні фонди, кваліфіковані кадри, порушено логістичні шляхи тощо.

У зв'язку з тимчасовою окупацією території Громади частина підприємців вимушена була переміститися до більш безпечних регіонів України. Станом на 01.09.2024, за даними Головного управління Державної податкової служби у Луганській області, відповідно до інформації з Єдиного банку даних про платників податків – юридичних осіб та Реєстру самозайнятих осіб, за період з 01.03.2022 117 суб'єктів підприємницької діяльності (далі – СПД), перереєструвались до інших регіонів України за місцем провадження діяльності що становить 8 % до загальної довоєнної кількості суб'єктів малого та середнього підприємництва громади. Із загальної кількості перереєстрованих суб'єктів – 18 юридичні особи та 99 самозайнятих осіб. СПД Громади перемістилися до 22 регіонів України та м. Києва. Абсолютна їх більшість перереєструвалася у м. Києві та Харківській, Київській, Дніпропетровській і Львівській областях. Таким чином, у результаті широкомасштабного вторгнення російської федерації втрачено майже 90 % бізнес-потенціалу Громади, а відтак – і платників податків.

Надалі робота в Громаді буде спрямована на підтримку релокованих суб'єктів підприємництва та повернення їх після деокупації на територію Громади. Триватиме співпраця з державними, громадськими й міжнародними організаціями з питань розвитку та підтримки підприємництва.

Внутрішня торгівля. На початок 2022 року ефективне функціонування системи обігу споживчих товарів в Громаді забезпечували 503 підприємства роздрібною торгівлю, з яких 374 – стаціонарні магазини (продовольчі та непродовольчі), 123 – напівстаціонарних об'єктів та 6 – з торгівлею поза магазинами (лотки (розкладки), 8 – автозаправних станцій, 14 підприємств гуртової торгівлі, 2 ринки. В Громаді здійснювали діяльність супермаркет національної торгівельної мережі «АТБ» (1 од.) та Сєвєродонецька мережа супермаркетів «Сім'я» (2 од.). Роздрібна торгівля побутовою технікою та електронікою була представлена спеціалізованими торговельними мережами та фірмовими магазинами: «Фокстрот», «COMFY», магазинами цифрової техніки та мобільного зв'язку «Мобілочка», «F5», косметики та побутової хімії «Єва». Значну роль у забезпеченні населення продуктами харчування і непродовольчими товарами виконували 2 ринкових підприємства (змішані), загальна кількість торговельних місць – 1 314, загальною площею – 24,0 тис. м². У сфері ресторанного господарства діяли 32 заклади, розрахованих на понад 1 885 посадкових місць: кафе, бари, буфети, їдальні, у тому числі закриті (для харчування чітко визначеної групи осіб в закладах загальної середньої освіти). Побутові послуги населенню надавали: 24 перукарні, 3 об'єкти з послуг, пов'язаних з доглядом за тілом (сауни, кабінети з масажу, солярії), 13 об'єктів – станції технічного обслуговування автомобілів, 8 об'єктів – з виготовлення та ремонту взуття, 8 об'єктів – ательє з пошиття одягу, 6 об'єктів з ремонту побутової техніки, комп'ютерів, 6 об'єктів – послуги фотографа, 3 об'єкти ритуальних послуг, 25 об'єктів інших побутових послуг (виготовлення та ремонт меблів, ювелірних виробів тощо).

Проведення активних бойових дій на території Громади, оголошення загальної евакуації мешканців з 24.02.2022, масовий відтік працездатного населення, суттєві руйнування виробничих та інфраструктурних об'єктів, закриття підприємств призвели до дисбалансу в економіці, призвели до значних втрат людського потенціалу, припинення діяльності малого і середнього бізнесу, руйнування (пошкодження) критичної інфраструктури, житла, складських приміщень, магазинів, релокації бізнесу.

Після деокупації Громади важливе значення матиме об'єднання зусиль для відновлення та розвитку економічного потенціалу, подолання наслідків збройної агресії російської федерації.

Туристично - рекреаційна галузь. З метою підвищення економічної спроможності Громади шляхом розвитку локального туризму, привернення уваги місцевих мешканців та гостей Громади до туристично-привабливих місць, розташованих на території громади, створення умов для комфортного відпочинку та дозвілля шляхом відвідання туристичних маршрутів розпочато взаємодію з Луганською ОДА щодо проекту «Розвиток співпраці територіальних громад Луганської області у галузі локального туризму» за організаційної

підтримки ГО «Взаємодія – Плюс» за рахунок коштів МТД. В громаді було актуалізовано 1 туристичний маршрут «Старобільськ: атмосферний, загадковий, овіяний легендами», під час якого туристи могли відвідати знаменитий Свято-скорботний жіночий монастир «Всіх скорботних Радості», Поклінний Хрест на крейдяній горі біля села Підгорівка, та ознайомитись з архітектурою історичної частини Старобільська.

Внаслідок збройної агресії російської федерації, проведення активних бойових дій на території Громади та її тимчасової окупації у 2022-2025 роках повноцінна діяльність щодо розвитку та популяризації туризму була унеможливлена.

Демографічна сфера. Станом на 01.01.2025 за даними ДП «Інформаційно-обчислювальний центр Мінсоцполітики України» 676,3 тис. осіб із Луганської області зареєстровано як ВПО (32,2% від кількості постійного населення на 01.02.2022), з них 201,2 тис. осіб перемістилися після 24.02.2022. Кількість населення, що вибули з території Громади та зареєструвалися як ВПО – 4405 осіб, у т.ч. після 24.02.2022 року – 3872 особи, що складає 15,8% ВПО з Громади щодо її постійного населення на 01.01.2022 року.

Станом на 01.09.2025, кількість населення, що вибули з території Громади та зареєструвалися як ВПО збільшилась на 1,3% (56 особи) та склала 4461 особа, у т.ч. після 24.02.2022 року – 3939 особи.

За оцінкою Агентства ООН у справах біженців, 6,9 млн українських мігрантів перебувало за кордоном станом на квітень 2025 року. З них 6,4 млн – у європейських країнах, 560,2 тис. – за межами Європи. Найбільше громадян України прийняли Польща та Німеччина - із великим відривом від інших країн. В Німеччині нині тимчасовий захист мають 1,2 млн українців. У Польщі - 999,7 тисячі, хоча за весь час війни в цій країні його отримали понад 1,9 млн українців. Загалом, за даними Державної прикордонної служби України, за січень-серпень 2024 року з України виїхало майже на 300 тисяч людей більше, ніж в'їхало в Україну.

Демографічна ситуація у середньостроковій перспективі залишатиметься складною через повномасштабне вторгнення російської федерації в Україну. Україна зазнає значних втрат населення внаслідок низької народжуваності, високої смертності, великої кількості полеглих захисників та міграції українців за кордон. Наразі важко спрогнозувати, скільки людей буде в Громаді через два-три роки, враховуючи тих, хто виїхав з країни через війну.

Міжнародна технічна допомога. Міжнародна технічна допомога (далі – МТД) є одним з інструментів розвитку Громади. До повномасштабного вторгнення російської федерації в Україну, завдяки залученню МТД, в Громаді покращувалася якість надання адміністративних та соціальних послуг, впроваджувалися заходи модернізації інфраструктури, медичного обладнання тощо.

Наслідки збройної агресії російської федерації та тимчасова окупація території Громади унеможливили реалізацію проєктів МТД на території Старобільської міської територіальної громади, частина проєктів втратила свою актуальність, а реалізацію деяких з них було відкладено на невизначений строк. Однак протягом 2023 року в громаді реалізовано проєкти МТД загальною кошторисною вартістю 3 554,614 тис. гривень.

Найбільшими проєктами МТД є проєкт USAID «Демократичне врядування у Східній Україні», виконавець – Кімонікс Інтернешнл Інк., проєкт «Winterization» – представництво «PROJECT HOPE – THE PEOPLE-TO-PEOPLE HEALTH FOUNDATION, INC». Старобільською МВА та Кімонікс Інтернешнл Інк./Програма USAID «Демократичне врядування у Східній Україні» було підписано Меморандум про взаємодію щодо надання технічної допомоги. В рамках меморандуму отримано допомоги у сумі 922,378 тис. грн.

Отримано у вигляді благодійної допомоги від Всеукраїнської Асоціації органів місцевого самоврядування «Асоціація об'єднаних територіальних громад» – 122,602 тис. грн (ноутбуки – 2 шт., принтер – 1 шт.).

Отримано на безоплатній основі у вигляді благодійної допомоги від Луганської обласної організації Товариства Червоного Хреста 3 електрогенератори (електрогенератор Riello Delta Power B30 S Genset, електрогенератор Pezal PDB150RST3-120, електрогенератор Pezal PDE40RST3- 36 with ATS36A) на загальну суму 1 635,766 тис. гривень.

Старобільською MBA та представництвом «PROJECT HOPE – THE PEOPLE-TO-PEOPLE HEALTH FOUNDATION, INC» в Україні було підписано Меморандум про взаємодію та співробітництво з реалізації проєкту «Winterization» щодо надання технічної допомоги (далі – Меморандум). В рамках Меморандуму отримано допомоги у сумі 683,86 тис. грн.

Від Корейського агентства міжнародного співробітництва отримано благодійну допомогу у вигляді планшетів Galaxy Tab S6 Lite – 10 шт. на суму 91,928 тис. гривень.

Від представників дитячого фонду ООН в Україні (ЮНІСЕФ) планшети Lenovo M 10 Plus 10 шт. на суму 68,08 тис. гривень.

Від постійного представництва України при міжнародних організаціях у Відні планшети ONDA Oliver Book A1 5 шт. на суму 30,0 тис. гривень.

У 2024 році реалізовано проєктів МТД на загальну суму 4 589,337 тис. грн, які спрямовані на підтримку самозайнятості населення, розвиток малого та середнього бізнесу; електронне урядування, покращання доступу до адміністративних і соціальних послуг; захист прав та свобод людини, забезпечення безпеки громадян; сприяння соціальній єдності та активності громадян; зменшення вразливості населення; покращання житлових умов ВПО. Серед проєктів МТД гуманітарна (благодійна) допомога від: Управління Верховного Комісара ООН у справах біженців («УВКБ ООН») у сумі 477,389 тис. грн; Ukraine House DC Foundation. Inc. (USA) - 334,033 тис. грн; представництва Громадської організації «Центр інформаційних досліджень та ресурсних послуг «Меридіан» в межах реалізації проєкту «Громадський коворкінг – центр для ВПО «Луганщина моя» (№ CORE-UA 124) за підтримки грантової Програми CORE (CORE Community Organized Relief Effort) – 434,915 тис. гривень. В рамках реалізації проєкту USAID «Демократичне врядування у Східній Україні» підписано Меморандум про взаємодію щодо надання технічної допомоги та отримано майно у сумі 3 343,0 тис. гривень.

Благодійних внесків, грантів та дарунків отримано 8 403 638 грн.

Від Кімонікс Інтернешнл, Інк – екскаватор навантажувач JCB 4CX Sitemaster у кількості 1 шт. на суму 3 205 000 грн, шини MICHELIN 440/80-28 163 A8 TL POWER CL у кількості 4 шт. на суму 138 000 грн.

Від представництва Громадської організації «Центр інформаційних досліджень та ресурсних послуг «Меридіан», в межах реалізації проєкту «Громадський коворкінг-центр для ВПО «Луганщина моя» (№ CORE-UA 124) за підтримки грантової Програми CORE (CORE Community Organized Relief Effort) отримано стільці офісні, персональні комп'ютери (ноутбуки), цифрову камеру, проєктор, екран проєкційний, музичну акустичну систему, мікрофон, штатив, навушники, зовнішні жорсткі диски, багатофункціональний пристрій «Хегох» A4 ч/б, електрочайник, мікрохвильову піч, холодильник, кавову машину, термопот, генератор тощо на загальну суму 434 915 грн.

Також, від Управління Верховного Комісара ООН у справах біженців («УВКБ ООН») отримано 30 ноутбуків 11.6 V/N4500/4/64/Wmouse/Chrome/ DarkGrey з ліцензіями Chrome Education Upgrade C/N#R7NXLP00L77729D вартістю по 15912,96 грн на загальну суму 477 389 грн; від Ukraine House DC Foundation.Inc.(USA) отримано 17 ноутбуків HP 250 G8 Notebook PC вартістю по 19 649 грн на загальну суму 334 033 грн.

Від німецького товариства міжнародного співробітництва(GIZ) був отриманий автомобіль MAN TGE (Clewliner) вартістю 3 814 301 грн.

Міжнародні зв'язки й транскордонне співробітництво. Угода про співпрацю між містом Старобільськ та містом Люблін (Республіка Польща) від 15.03.1996.

Угода про наміри щодо співпраці між Старобільською міською військовою адміністрацією та міською радою м. Хасселт провінції Лімбург Королівства Бельгія від 06.09.2024.

Угода про співпрацю між Старобільською міською військовою адміністрацією та муніципалітетом Сент-Етьєн Французької Республіки від 04.02.2025.

Отже, після початку повномасштабного вторгнення РФ на територію України та тимчасової окупації території Громади усі галузі господарювання та суспільні сфери зазнали значного негативного впливу, що, своєю чергою, вимагає особливого підходу до розроблення стратегічного планування розвитку території Громади.

Розділ II. SWOT-аналіз

Учасники засідання Робочої групи, яке відбулось 23 жовтня 2025 року провели SWOT-аналіз розвитку Громади, здійснили формулювання сильних і слабких сторін, тобто визначили внутрішні чинники по кожному стратегічному напрямку, а також обговорили можливості і загрози, пов'язані з факторами зовнішнього середовища.

Таблиця 2.

SWOT – аналіз

Сильні сторони (S)	Слабкі сторони (W)
S1 – релокація управління. Місцеве самоврядування Старобільської міської територіальної громади відновило роботу в безпечних регіонах України. Функціонують Виконавчий комітет та виконавчі органи, які забезпечують освітні, культурні, адміністративні та соціальні послуги. Створена Старобільська міська військова адміністрація, начальнику якої надано повноваження міської ради, виконкому та міського голови, що забезпечує повноцінність управління Громадою. S2 – релокація комунальних підприємств та закладів освіти. Відновили роботу: КНП «Старобільський ЦПМСД» та КНП «Старобільська багатoproфільна лікарня» Старобільської міської ради Луганської області, а також релоковані заклади освіти – ДЮК «Орля» та Лиманський ліцей «Старобільська багатoproфільна лікарня» Старобільської міської ради Луганської області. На їх базі надаються медичні й освітні послуги. S3 – партнерства і співпраця. Налагоджені стабільні контакти з гуманітарними та благодійними організаціями, а також міжмуніципальні відносини з громадами України та інших країн. S4 – збережений офіційний інформаційний простір. Офіційні сайти та сторінки в соціальних мережах продовжують висвітлювати діяльність органів влади. S5 – взаємодія з підприємцями та мешканцями. Підтримуються робочі	W1 – тимчасова окупація. Окупація території Громади з 28.02.2022 та невизначеність термінів завершення війни й деокупації. W2 – неповне відновлення роботи установ. Не всі виконавчі органи, підприємства та заклади відновили діяльність на підконтрольній Україні території; спостерігається втрата кадрового потенціалу. W3 – відсутність доступу до майна. Втрачено фізичний доступ до комунального майна та матеріально-технічних ресурсів. W4 – міграція та роз'єднаність населення. Територіальна розпорошеність мешканців призводить до ускладнення комунікації, низької активності жителів у вирішенні питань місцевого значення. W5 – руйнування інфраструктури. Пошкоджено й зруйновано комунальне майно, об'єкти освіти, культури, ЖКГ, охорони здоров'я та приватну власність. W6 – екологічні проблеми. Екотехногенні наслідки окупації: забруднення, незаконне використання ресурсів, руйнування зелених зон, забруднення вод, замінування територій. W7 – втрата людського капіталу. Демографічний спад та міграційна криза, поглиблена внаслідок повномасштабного вторгнення. W8 – втрата підприємницької бази. Втрата значної частини підприємств, включно з агросектором, через перереєстрацію, припинення діяльності або залишення на TOT.

контакти з релокованими підприємцями та жителями Громади. S6 – реабілітаційні можливості. На базі КНП «Старобільська багатопрофільна лікарня» працює реабілітаційне відділення. S7 – збережена культурна ідентичність. Громада зберегла багату культурну та творчу спадщину. S8 – можливості співпраці з міжнародними партнерами. Залучення міжнародної технічної й гуманітарної допомоги та співпраці з фінансовими організаціями.	W9 – втрата українського інформаційно-комунікаційного простору. Відсутність українських медіа, мобільного та поштового зв'язку на тимчасово окупованій території. W10 – скорочення доходів бюджету. Зниження дохідної частини бюджету ускладнює виконання повноважень місцевого самоврядування.
Можливості (О)	Загрози (Т)
O1 – завершення бойових дій та деокупація. Деокупація територій та гарантії безпеки, засновані на міжнародних союзах. O2 – відшкодування збитків. Компенсація втрат за рахунок рф як джерело фінансування відбудови Громади. O3 – доступ до міжнародних ресурсів. Розширені можливості залучення фінансування від міжнародних фондів, програм МТД, Світового банку, МВФ, ЄС, ЄБРР, ЄІБ та грантових ініціатив. O4 – підтримка відновлення. Державні та міжнародні механізми підтримки деокупованих територій. O5 – міжмуніципальна співпраця. Поглиблення партнерств з українськими та іноземними громадами. O6 – цифровізація та інновації. Впровадження сучасних технологій у виробництво, управління та сервісні послуги. O7 – реалізація Ukraine Facility. Створення сприятливих умов для інвесторів та участі приватного сектору у відновленні. O8 – підтримка населення та бізнесу. Державні й місцеві програми підтримки ВПО, бізнесу, ветеранів та їх сімей для розвитку підприємництва, вирішення житлових питань і підвищення конкурентоздатності. O9 – підготовка до відновлення деокупованої Громади.	T1 – затягування конфлікту. Ескалація бойових дій або «заморожена» фаза, що утримуватиме територію Громади в окупації. T2 – поглиблення демографічної кризи. Небажання жителів Громади повертатися після деокупації. T3 – зниження міжнародної та державної підтримки. Скорочення міжнародної технічної допомоги та недостатність державних програм. T4 – соціально-економічна нестабільність. Інфляція, зростання безробіття, збіднення населення, залежність від соціальної та гуманітарної допомоги, психологічні наслідки війни. T5 – деградація економічного потенціалу. Погіршення стану промисловості та агросектору під контролем рф. T6 – дисбаланс ринку праці. Невідповідність компетенцій працівників потребам роботодавців, поширення «тіньової» зайнятості. T7 – руйнування енергетичної інфраструктури. Зростання кількості атак на енергосистему України. T8 – поглиблення екологічної кризи. Зростання потреб у фінансуванні розмінування та відновлення природних ресурсів. T9 – зниження рівня українознавчої освіти серед молоді. T10 – подальша втрата бюджетних надходжень. Зниження доходів через ескалацію бойових дій, перереєстрацію бізнесу, неповернення населення.

Висновки за результатами SWOT – аналізу

SWOT-матриця дозволяє виявити взаємозв'язки між «внутрішніми» (сильні та слабкі сторони) та «зовнішніми» (можливості та загрози) факторами, які мають стратегічне значення для Громади. Взаємозв'язки дозволяють сформулювати порівняльні переваги, виклики і ризики, які є основою для стратегічного вибору, формулювання стратегічних та оперативних цілей розвитку Громади на довгострокову перспективу.

Далі було сформовано SWOT-матрицю, яка являє собою інструмент для аналізу факторів, зроблений за принципом їх перетинання і взаємозв'язків:

- Сильні сторони використовуються для створення майбутніх можливостей (порівняльні переваги);

- Слабкі сторони перетворюються в можливості (виклики);

- Загрози пов'язані зі слабкими сторонами (ризиками).

Вплив цих факторів був врахований при визначенні напрямів, стратегічних та оперативних цілей.

Аналіз у секторі «Порівняльні переваги»

Сильні сторони використовуються для створення майбутніх можливостей (порівняльні переваги)

Завдяки стійкості органів влади й здатності Старобільської МВА ефективно діяти в евакуації, область має основу для швидкого відновлення управління після деокупації, відновлення на території Громади надання послуг населенню (освітніх, медичних, культурних, соціального захисту, адміністративних).

Активна міжнародна та міжмуніципальна діяльність Старобільської МВА відкриває доступ до фінансово-ресурсних можливостей програм і фондів міжнародної технічної допомоги, Світового банку, МВФ та ЄС, ЄБРР та ЄІБ тощо. Це дозволить ефективно вирішувати питання відбудови території, гуманітарної допомоги населенню, підтримки суб'єктів господарювання; відбудови об'єктів відповідно до вимог інклюзії, доступності, безпечності, що створить відчуття захищеності у населення, бізнесу, інвесторів.

Створені Хаби для ВПО, збереження освітніх і медичних закладів в евакуації та високий рівень самоідентифікації населення формують основу для соціально згуртованої, патріотичної спільноти. Підтримувані контакти з жителями, підприємцями Громади, релокованими до безпечних регіонів країни, надають можливість збереження ідентифікованої спільноти, здатної повернутись до Громади та безпосередньо приймати участь у відбудові; спільноти яка має культурну ідентичність і здатна зберігати/розвивати культурну та творчу спадщину Громади.

Великою перевагою Громади є активна діяльність міжнародних програм, що забезпечує суттєву підтримку найважливіших для Громади напрямків розвитку, на які в теперішніх умовах не вистачає ресурсу. При цьому важливо використати наявну інфраструктуру підтримки бізнесу, посилити її потенціал для підготовки конкурентоспроможних проєктів розвитку Громади.

S1 + O1, O4, O9 Збережена структура управління → швидке відновлення управлінських функцій після деокупації. Наявність релокованої адміністративної інфраструктури забезпечує готовність оперативно відновити роботу управління після звільнення території. Можливість інтегрувати державні та міжнародні програми підтримки деокупованих територій. Громада готова до планового повернення на деокуповану територію.

S1 + O3, O7 Функціонуюче управління → високий потенціал для залучення міжнародних і державних інвестицій. Наявність дієздатних органів влади збільшує довіру донорів та інвесторів. Громада може бути учасником програм Ukraine Facility, ЄС, МТД, МВФ, Світового банку тощо.

S2 + O1, O4 Релоковані медичні та освітні заклади → основа для відновлення соціальних послуг одразу після деокупації. Наявний персонал і функціонуючі установи дозволять оперативно розгорнути освітні та медичні послуги на території Громади після

звільнення. Заклади можуть бути включені в програми державної та міжнародної підтримки відбудови соціальної інфраструктури.

S2 + O3, O8 Медичні та освітні установи → можливість залучення цільових грантів та ресурсів на соціальні послуги. Можливості для підсилення матеріально-технічної бази Старобільської БЛ, ЦПМСД, позашкільних та шкільних закладів. Доступ до програм із підтримки ВПО, ветеранів, працевлаштування та підприємництва.

S3 + O3, O5 Сформовані партнерські зв'язки → відновлення громади. Наявність діючих гуманітарних і міжмуніципальних партнерств створює умови для масштабування міжнародної допомоги після деокупації. Можливість залучати технічну підтримку, експертів, інвестиційні проекти спільно з партнерськими громадами.

S4 + O6 Збережений інформаційний простір → можливість швидкої цифрової інтеграції. Наявні офіційні канали комунікації можна використати для цифровізації послуг. Громада може стати майданчиком для впровадження нових електронних сервісів і технологічних рішень.

S5 + O8, O3 Комунікація з підприємцями та жителями → можливість активного залучення до програм підтримки та розвитку. Релоковані підприємці є потенційними учасниками грантових і кредитних програм. Підприємницька спільнота може бути ядром економічного відновлення.

S6 + O3, O8 Функціонуюче реабілітаційне відділення → можливість розвитку сучасного центру реабілітації. Високий потенціал для залучення міжнародних і державних коштів на розширення реабілітаційних послуг, у т.ч. для ветеранів. Можливість створити спеціалізований центр медичної допомоги на рівні регіону.

S7 + O4, O5 Збережена культурна ідентичність → основа для національно-культурного відродження після деокупації. Можливість участі у програмах відновлення культурної спадщини. Розвиток культурної дипломатії через партнерства з українськими та міжнародними громадами.

S8 + O3, O7 Наявний досвід роботи з міжнародними організаціями → підвищує привабливість Громади як отримувача великих проєктів. Можливість залучати кошти для інфраструктурної, соціальної та економічної відбудови. Підвищення інвестиційної спроможності завдяки прозорим і вже встановленим практикам співпраці.

Аналіз у секторі «Виклики»

Слабкі сторони перетворюються в можливості (виклики)

Бойові дії та тимчасова окупація з 2014 по 2022 рік 30 відсотків території Луганської області загострили розгортання кризових ситуацій як в регіоні, так і в Старобільській міській територіальній громаді, викликали ланцюгову реакцію дисбалансу усіх показників економічного і соціального розвитку та зниження якості інфраструктури. Тривала стагнація економіки Громади та систематичне недофінансування відновлення інфраструктури Громади призвело до кризових явищ в системі житлово-комунального господарства та навантаження на навколишнє середовище. Подальша тимчасова окупація території Громади з лютого 2022 року загострила та поглибила ці кризові явища.

Для відновлення критичної інфраструктури можуть бути залучені ресурси міжнародних програм, а також державних програм, спрямованих на впровадження секторальних і галузевих реформ в Україні; місцеві програми підтримки для розвитку та відновлення діяльності суб'єктів господарювання, навчання та перекваліфікації населення, розвитку ветеранського підприємництва.

Завдяки стійкості органів влади й здатності Старобільської МВА ефективно діяти в евакуації, область має основу для швидкого відновлення управління після деокупації, відновлення на території Громади надання послуг населенню (освітніх, медичних, культурних, соціального захисту, адміністративних). Створення Хабів, майданчиків для спілкування, покращення комунікації з населенням, створює передумови для поліпшення економічно-соціальної ситуації в Громаді, вирішення кадрових питань, забезпечення ефективного відновлення органів влади тощо.

Запровадження муніципальних послуг на основі налагодження сучасної системи управління на засадах цифровізації (для дистанційного адміністрування та створення цифрових сервісів) є підґрунтям швидких, якісних, відкритих послуг, стійких до ризиків та надзвичайних ситуацій. На допомогу цьому, стане і встановлення тісних зв'язків та партнерств Громади з іншими муніципалітетами, із Луганським регіональним відділенням Асоціації міст України та іншими регіональними та місцевими інституціями економічного розвитку у напрямку трансформації економіки Громади.

Втрата людського капіталу та демографічний спад можуть бути пом'якшені через програми реінтеграції внутрішньо переміщених осіб, підтримку зайнятості, запровадження ініціатив/заходів для молоді, що створює основу для повернення та залучення молоді, спеціалістів і підприємців до відбудови Громади.

W1 + O1, O4, O9 Довга окупація та невизначеність → потреба в ефективній підготовці до деокупації. Необхідність створення реалістичного плану повернення управління й відновлення критичних послуг. Важливо забезпечити кадровий резерв і готовність інституцій до повернення на деокуповану територію. Потрібно інтегруватися в державні та міжнародні програми відбудови.

W2 + O3, O7, O8 Неповне відновлення роботи органів та нестача кадрів → потреба у модернізації управління. Важко користуватися міжнародними можливостями без достатнього кадрового потенціалу. Залучення програм підтримки ВПО, бізнесу, ветеранів потребує налагоджених управлінських процесів.

W3 + O2, O4, O7 Втрата доступу до комунального майна → складність у плануванні відбудови. Неможливо точно оцінити збитки без фізичного доступу до території. Для ефективного використання механізмів компенсації (репарацій) та інвестпроектів потрібні актуальні дані. Важливо сформувати базу попередніх технічних рішень і проектною документації.

W4 + O8, O3, O6 Розпорошення населення та слабка комунікація → виклик залучення людей до програм розвитку. Мігранти можуть мати нерівний доступ до інформації про можливості навчання, бізнес-підтримки, грантів. Потрібна цифрова комунікаційна інфраструктура для роботи з громадою, що знаходиться у різних регіонах і країнах. Необхідно розвивати інструменти участі громадян, щоб відновити соціальний капітал після деокупації.

W5 + O1, O4, O7 Великі руйнування інфраструктури → потреба у значних ресурсах на відбудову. Навіть за умови міжнародної допомоги обсяг робіт буде величезним. Потрібно забезпечити прозоре планування, координацію і технічну готовність.

W6 + O4, O3, O8 Екологічні збитки та замінування → бар'єр для використання фінансової та інвестиційної підтримки. Багато проектів розвитку не можуть бути реалізовані до розмінування. Потрібні спеціалізовані міжнародні та державні екопрограми.

W7 + O8, O6, O3 Втрата людського капіталу → нестача учасників для програм економічного та соціального розвитку. Необхідно створити умови для повернення людей, включно з житлом і робочими місцями.

W8 + O3, O7, O8 Втрата підприємницької бази → складність економічного переживання. Для залучення інвестицій потрібна активна бізнес-екосистема, а її ресурси зменшені. Підприємства, що перемістилися, можуть не повернутися без стимулів.

W9 + O6, O3 Зруйнована комунікаційна сфера → обмеження для цифровізації та модернізації. Без зв'язку та українських медіа складно впроваджувати цифрові сервіси. Потрібні інвестиції в інфраструктуру зв'язку після деокупації.

W10 + O3, O7, O8 Зменшення доходів бюджету → обмежені можливості залучення фінансування та реалізації програм. Для отримання грантів чи інвестицій, потрібні інституційні ресурси та співфінансування.

Аналіз у секторі «Ризики»

Загрози пов'язані зі слабкими сторонами (ризиками)

Продовження військових дій в Україні та тимчасова окупація Громади призводять до подальшої стагнації економіки, погіршення інфраструктури як регіону так і Громади в цілому. Враховуючи специфічний характер проблем Луганської області, що походять із деструктивного впливу наслідків військових дій, починаючи з 2014 року, необхідно провести адаптацію господарського комплексу Громади до можливого тривалого перебування поблизу зони підвищених зовнішніх ризиків. Загрози тероризму вимагають від служб екстреної допомоги, державного управління, органу місцевого самоврядування підготовки відповідної матеріальної бази (стійкість).

Криза COVID-19 2020-2021 років, тимчасова окупація території Громади з 24 лютого 2022 року дала зрозуміти, що органи місцевого самоврядування стикаються з безпрецедентними викликами у сфері управління ризиками кризових і надзвичайних ситуацій. Наслідки значних кризових явищ впливають на всі рівні влади та мешканців однаково. Хоча ОМС не несуть прямої відповідальності за досягнення глобальних цілей, але вони в кінцевому підсумку відповідають за забезпечення того, щоб процеси й послуги в Громаді здійснювались в ефективний і стійкий спосіб.

Тимчасова окупація Громади, вимушене переселення до безпечних місць України негативно впливає на підприємницьку діяльність. Як компенсаторні механізми, необхідно передбачити систему підтримки підприємницької діяльності в Громаді.

Сучасне суспільство суттєво залежить від електронних систем обміну інформацією. Кіберзлочинність і пов'язана з нею кібербезпека вимагатимуть посилення уваги у багатьох сферах на різних рівнях Громади, зокрема до систем логістики, фінансових платежів, управління.

Зміна клімату спричиняє збільшення кількості випадків екстремальних погодних умов, до яких сучасне суспільство навряд чи може бути підготовлене. Очікується, що ризики через суворі погодні умови, а також спеку та посуху, можуть спричинити збільшення кількості пожеж, зокрема у лісових масивах.

Необхідно також працювати в системі підготовки та перепідготовки кадрів для припинення міграції та відтоку кадрів, молоді в інші регіони України, зарубіжжя. До початку повномасштабного вторгнення РФ на територію України, дана ситуація ускладнювалась близькістю міста Харкова, безвізовим режимом України з країнами ЄС, а також введенням в дію спеціальних політик щодо залучення трудових мігрантів з України окремими країнами ЄС, наприклад, Польщею, Чехією, Словаччиною, Німеччиною. Після лютого 2022 року – це обумовлено вимушеним виїздом жителів Громади до безпечних місць проживання, у тому числі закордон, де вони отримують прихисток.

За інформацією, отриманою від жителів Громади, які залишаються під тимчасовою окупацією, об'єкти критичної інфраструктури знаходяться в критичному стані; окупаційна влада використовує їх без належного утримання та обслуговування. Це ще більше формує їх критичність. Не прийняття заходів з оновлення та модернізації комунальної інженерної інфраструктури може призвести до збільшення аварійності мереж та тривалого відключення споживачів від необхідних послуг, що особливо небезпечно в зимовий період.

W1 + T1, T3, T4, T7 Тимчасова окупація → Продовження окупації у поєднанні зі зниженням підтримки та зростанням соціально-економічної й енергетичної нестабільності поглиблює деградацію території, ускладнює контроль, відбудову й підвищує довгострокові втрати громади.

W2 + T3, T4, T6 Неповне відновлення роботи установ → Обмежена інституційна спроможність у поєднанні зі скороченням підтримки, соціальною нестабільністю та дисбалансом ринку праці послаблює можливості управління та відновлення, гальмує надання послуг і ускладнює повернення фахівців.

W3 + T5, T8, T10 Відсутність доступу до майна → Втрата контролю над ресурсами разом із деградацією економічного потенціалу, екологічними ризиками та падінням доходів бюджету збільшує обсяг майбутніх збитків і робить відновлення значно дорожчим та тривалішим.

W4 + T2, T4, T9 Міграція та роз'єднаність населення → Розпорошеність населення у поєднанні з демографічною кризою, соціальною нестабільністю та зниженням рівня українознавчої освіти ускладнює реінтеграцію людей після деокупації та відновлення соціальної згуртованості.

W5 + T7, T4, T5 Руйнування інфраструктури → Наявні руйнування в умовах подальших атак, економічної нестабільності та занепаду виробництва посилюють критичність відбудови та зменшують інвестиційну привабливість громади.

W6 + T8, T4 Екологічні проблеми → Накопичення екологічних наслідків окупації та соціально-економічна нестабільність підвищують ризики для здоров'я та придатності території до життя й господарської діяльності, збільшуючи потреби у відновленні.

W7 + T2, T6, T9 Втрата людського капіталу → Демографічний спад у поєднанні з дисбалансом ринку праці та освітніми втратами формує дефіцит кадрів та ускладнює відновлення економіки й ідентичності громади.

W8 + T5, T10, T4 Втрата підприємницької бази → Втрата бізнесів у поєднанні з економічною деградацією, падінням надходжень та соціальною нестабільністю підриває основу місцевої економіки й зменшує можливості самостійного відновлення.

W9 + T9, T3, T4 Втрата українського інформаційного простору → Інформаційна ізоляція разом з освітніми втратами, меншою підтримкою та соціальною нестабільністю сприяє поширенню дезінформації та ускладнює подальшу реінтеграцію населення.

W10 + T10, T3, T4 Скорочення доходів бюджету → Зменшення податкових надходжень у поєднанні зі зниженням допомоги та економічною нестабільністю послаблює фінансову спроможність громади та обмежує можливості її відновлення.

Розділ III. Обґрунтування стратегічного вибору

2.1. Можливості та перешкоди на шляху розвитку Старобільської міської територіальної громади

Можливості розвитку

Старобільська міська територіальна громада сьогодні має справу зі складними й загрозливими проблемами: з 2014 року - військові дії на Сході України, з 24.02.2022 – повномасштабне вторгнення РФ на територію України та тимчасова окупація території Громади, надзвичайні економічні складнощі, нерозвинута інфраструктура, недостатня інклюзивність соціальних та адміністративних об'єктів; відсутність почуття безпеки у людей та відсутність ефективного механізму реагування на випадки домашнього насильства та дискримінації; регіональна нерівність; підвищення рівня бідності, безробіття, втрата самоповаги та соціальне виключення; загроза біорізноманітності, брак водних ресурсів та їх забруднення, деградація ґрунтів, забруднення повітря, незадовільні засоби утилізації твердих, небезпечних та токсичних відходів, обмежений доступ до безпечних джерел енергії тощо.

Більшість із наведених проблем і викликів тісно пов'язані між собою, що посилює необхідність застосування інтегрованого стратегічного підходу до місцевого розвитку. Стратегічне планування охоплює систему довго-, середньо- та короткострокових проєктів і програм. Однак головний змістовий акцент робиться на довгострокові цілі та шляхи їх досягнення: цілей; засобів розв'язання проблем; та бажаного «сценарію» подій з можливістю свідомо впливати на цей «сценарій» протягом його реалізації.

Стратегія розвитку Громади спрямована на економічний розвиток як процес стратегічного партнерства, який допомагає прискоренню зростання продуктивності місцевої економіки через підтримку релокованих підприємств, створення умов для розвитку нових підприємств ветеранів, створення робочих місць для внутрішньо перемішених жителів Громади, формування їх конкурентоспроможності тощо.

Місто Старобільськ розташоване на Старобільському геологічному горбисто-рівнинному плато в більш північній частині Луганської області. Це плато характеризується загальним нахилом поверхні в бік долини Сіверського Донця, тобто з півночі на південь. В

геологічному відношенні територія розташування міста належить до північного сектору Великого Донбасу.

У надрах в окремі геологічні часи утворилася велика кількість корисних копалин, головним чином крейдяних, глинистих та піщаних будівельних матеріалів.

Серед природних ресурсів є прісні та мінеральні води.

Клімат – помірно-континентальний з жарким сухим літом і малосніжною з відлигами зимою. Середня кількість опадів складає 450 міліметрів на рік. Головною водною артерією є річка Айдар, яка бере початок в Білгородській області Російської Федерації. Довжина річки - близько 250 км. Поруч з водолікарнею в р. Айдар впадає невелика річка Біла, що тече по долині з півночі.

Ґрунти – чорноземи звичайні, малогумусні. Ґрунтотворною основою є в основному важкоглинковий пас.

Через Старобільськ проходить понад 30 транзитних маршрутів за трьома основними напрямками: Харків, Сіверськ-Донецьк, Станиця Луганська, які забезпечують попит населення в пасажирських перевезеннях на міжміських автобусних маршрутах загального користування, що не виходять за межі території області (внутрішньо обласні маршрути).

Перешкоди на шляху розвитку Громади

З 24.02.2022 у зв'язку із військовою агресією Російської Федерації проти України Указами Президента України, затвердженими відповідними законами України, в Україні введено воєнний стан. Відповідно до Переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією, затвердженого наказом Міністерства розвитку громад та територій України від 28.02.2025 № 376, Старобільська міська територіальна громада, включена до переліку тимчасово окупованих територій, початок окупації датується з 28.02.2022 року.

Бюджет Старобільської міської територіальної громади. На стан виконання місцевих бюджетів Луганської області за 2022 рік та подальші роки вкрай негативно вплинула ескалація збройного конфлікту з російською федерацією та незаконними збройними формуваннями окупованих районів Донецької та Луганської областей.

Як наслідок, у джерелах наповнення бюджету Громади у 2022 році протягом дуже короткого проміжку часу відбулися суттєві зміни, які обумовлювалися, як зміною платників податків у зв'язку з їх переміщенням з території Громади, так і тиском окупаційної влади на тих платників податків, які продовжили працювати на тимчасово окупованій території Громади.

Якщо у січні-лютому 2022 року бюджет Громади виконувався за доходами в обсягах, що перевищували надходження за той же період 2021 року в порівняльних умовах майже на 10%, то вже січні - лютому 2023 року надходження складали 8 % від запланованих. У квітні-травні 2022 року надходження доходів до бюджету Громади скоротились вдвічі, ніж за відповідний період 2021 року, а після тимчасової окупації майже всієї території Луганської області з серпня 2022 року бюджет Громади отримував доходи в обсягах, що не перевищували 22,0 % надходжень 2021 року.

Якщо порівнювати з надходженнями по загальному фонду за 2021 рік, то доходи у 2022 році зменшилися на 105 640 484, або у 2 рази. А вже у 2023, 2024 роках зменшилися на 185 450 928 грн та на 187 653 112 грн відповідно, або майже в 12 разів. Надходження доходів до загального фонду бюджету Громади у 2025 році очікується на рівні 2024 року.

Ключовим податком у надходженнях бюджету Громади протягом 2021-2024 років, а також впродовж 9 місяців 2025 року є податок на доходи фізичних осіб. У структурі надходжень загального фонду за 2021 рік податок на доходи фізичних осіб (далі – ПДФО) становить 75 %, однак протягом 2022 і 2023 років – 84 % і 83 % відповідно, протягом 2024 та 9 місяців 2025 – 86 %. В умовах збільшеного нормативу зарахування ПДФО до місцевих бюджетів із 60 % до 64 %, затверджений показник у 2023 році виконано на 179 %, у 2024 році на 124,8 %, 9 місяців 2025 – 102,83 %, але у порівнянні до 2021 року зазначені надходження зменшилися більше ніж у 10 разів, через те, що територія Громади з березня 2022 року

знаходиться в тимчасовій окупації та більшість платників податків призупинили свою діяльність.

Таке катастрофічне скорочення ресурсних можливостей бюджету Громади призвело до запровадження жорсткого режиму економії бюджетних коштів.

Виконання бюджету Громади у 2025 році продовжує проходити в умовах повномасштабної агресії російської федерації, як і в попередніх 2022-2024 роках. Переважна більшість підприємців та підприємств призупинили свою роботу, залишилась невелика кількість платників податків, які нині сумлінно виконують свої обов'язки, сплачуючи до бюджету Громади податки й збори.

Агропромисловий комплекс. Повномасштабне вторгнення російської федерації в Україну в лютому 2022 року спричинило величезні збитки в агропромисловому секторі Громади. Знищено поля, вкрадено зерно та техніку, готову продукцію, зруйновано та розграбовано склади, підприємства. Чітко визначити суму збитків аграрного сектору на цей час неможливо через продовження бойових дій на території Громади.

Найбільша частина втрат обумовлена знищенням чи пошкодженням сільськогосподарських угідь, неможливістю збору врожаю. Родючі чорноземи перетворені у забруднені вибухівкою землі. Територія Громади потребуватиме розмінування.

За оптимістичними прогнозами, аграрії зможуть повернутися до нормальної роботи не раніше, ніж через 2 роки після деокупації територій, за песимістичними – знадобиться щонайменше 10 років. Найбільш очікувані витрати міжнародних донорів – це фінансування програм з розмінування території.

Враховуючи деокупацію території Громади, поступового розмінування сільськогосподарських земель, реалізації державних програм підтримки, активізації інвестиційного клімату, впровадження заходів зі збереження родючості ґрунтів, застосування районованого насіннєвого матеріалу очікується стабілізація валового збору зернових та зернобобових культур.

Відновлення галузі тваринництва після деокупації території Громади буде залежати від багатьох чинників: повернення власників підприємств; відновлення зруйнованих та пошкоджених тваринницьких приміщень; відтворення знищеного поголів'я; кредитної політики; державних програм підтримки, розвитку харчової та переробної промисловості; чисельності населення громади.

Основні завдання після деокупації:

проведення розрахунків потреби населення деокупованих територій у харчових продуктах та товарах першої потреби;

інвентаризація майна, пошкодженого та знищеного внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією російської федерації проти України;

визначення збитків, завданих власникам (землекористувачам) земельних ділянок сільськогосподарського призначення;

здійснення аналізу обсягів проведення сезонних польових робіт;

кількості сільськогосподарської техніки, придатної для використання;

наявної чисельності поголів'я сільськогосподарських тварин;

кількості виробничих потужностей, придатних для використання, залишків оборотних матеріальних активів та здійснення розрахунку щодо їх потреби;

сприяння відновленню функціонування суб'єктів підприємницької діяльності та створенню нових;

забезпечення ефективної реалізації програм державної підтримки;

участь у регіональних цільових програмах розвитку агропромислового комплексу;

здійснення заходів щодо залучення міжнародної технічної допомоги для відновлення пошкодженої/зруйнованої інфраструктури;

організація освітніх та інформаційних компаній, координація і співпраця з донорськими організаціями щодо створення, функціонування сільськогосподарських об'єднань з урахуванням кращих світових практик.

Дорожня інфраструктура. Під час тимчасової окупації території Громади, покриття основної частини доріг зазнало значних руйнувань через переміщення важкої військової техніки.

Основні завдання після деокупації: капітальний та поточний середній ремонт автомобільних доріг місцевого значення, інших населених пунктів (комунальних), що забезпечують транспортне сполучення та рух до опорних шкіл і лікарень; експлуатаційне утримання та дрібний ремонт автомобільних доріг.

Транспорт. Основні завдання після деокупації: відновлення транспортно-логістичної інфраструктури та покращання транспортного сполучення з урахуванням вимог інклюзивності; сприяння відновленню об'єктів автомобільного транспорту.

Зв'язок та інформаційний простір. Основні завдання після деокупації: сприяння розбудові інфраструктури Інтернету та стільникового мобільного зв'язку, доступу до них споживачів; сприяння підвищенню рівня якості зв'язку; налагодження сталої роботи відділень АТ «Укрпошта» на всій території Громади.

Житлово-комунальне господарство. В результаті повної тимчасової окупації території Громади обладнання підприємств житлово-комунального господарства, зокрема, водопровідно-каналізаційного господарства, житлового фонду зазнало значних пошкоджень або не підконтрольне, тому з початком бойових дій надання послуг припинено. Комунальні підприємства не відновили свою діяльність на підконтрольній Уряду України території. Основні завдання після деокупації: сприяння реформуванню та розвитку водопровідно-каналізаційного господарства; сприяння відновленню та модернізації матеріально-технічної бази комунальних підприємств; сприяння забезпеченню повного збирання, перевезення, перероблення, утилізації та захоронення ТПВ і запобігання їх шкідливій дії на навколишнє природне середовище та здоров'я людей; сприяння підвищенню рівня благоустрою територій – будівництво, реконструкція і капітальний ремонт мереж вуличного освітлення у населених пунктах Громади.

Демографічна сфера. Демографічна ситуація у середньостроковій перспективі залишається складною через повномасштабне вторгнення російської федерації в Україну. Враховуючи значні міграційні процеси (внутрішні й зовнішні) серед населення Громади, спрогнозувати кількість населення Громади через два-три роки - важко. За цієї ситуації, після деокупації перед місцевою владою постає питання інтеграційних процесів населення: між тими, хто залишається під тимчасовою окупацією, тими, хто виїхав до інших українських громад та тими, хто виїхав з країни. Окрім цього, важливим є питання повернення населення у Громаду з інших регіонів України та закордону.

Екологічна сфера. Повномасштабне вторгнення Росії в Україну розпочалося 24 лютого 2022 року і за цей період призвело до значних екологічних і кліматичних наслідків, які будуть відчутні ще впродовж десятиліть. Через повномасштабні воєнні дії РФ проти України, з березня 2022 р. в багатьох обласних гідрометцентрах спостереження за станом навколишнього природного середовища проводились не в повному обсязі чи зовсім були припинені.

За даними дослідження основних наслідків російського вторгнення для клімату, яке провели українська екологічна організація Екодія спільно з Міністерством захисту довкілля та природних ресурсів України, а також з ініціативою Initiative on GHG accounting of war, викиди парникових газів, спричинені військовими діями, відбудовою будівель, ландшафтними пожежами, пошкодженням енергетичної інфраструктури, переміщенням біженців, збільшилися у 2020 році ще на 30%, або на 55 млн тон CO₂-еквіваленту, довівши загальний обсяг емісії парникових газів до 230 МтCO₂ від моменту початку повномасштабного вторгнення. Лісові пожежі, спричинені війною, різко посилюються у 2024 році, більш ніж удвічі збільшивши площу випалених територій з середньорічного показника 38,3 тис. га за попередні два роки до 92,1 тис. га у 2024 році в Україні [1].

За даними Центру громадського здоров'я МОЗ України, довкілля напряду та опосередковано впливає на стан здоров'я людини. Стан повітря, яким людина дихає, води, яку п'є, землі, на якій вирощує їжу, — це реальні фактори, що напряду впливають на тривалість і якість життя. Україна з потенційно замінованою територією у 176 тисяч км² є найбільш замінованою державою світу. На українській території залишаються чимало нерозірваних боєприпасів, які загрожують і людям, і тваринам. Вирви від вибухів, окопи, токсичні речовини від ракет і пересування важкої техніки — усе це і не тільки негативно впливає на якість ґрунтів і безпечність вирощеної продукції. Унаслідок війни в Україні понад 5 мільйонів гектарів сільськогосподарських угідь є непридатними для використання. Унаслідок обстрілів щороку в Україні спалахують тисячі гектарів лісу. За даними Об'єднаного дослідницького центру Європейської комісії, у 2024 році в Україні згоріло 965 тисяч гектарів лісів [2].

За даними д.е.н., с.н.с Інституту агроєкології і природокористування НААН ПАЛЯНИЧКО Ніни, станом на 2022 рік у Луганській області відтворення лісів потребується на площі 2566 га [3].

За даними Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України, станом на вересень 2025 року, в Україні площа засмічених земель становить 24 196 187 м², забруднених ґрунтів — 1228070 м²; маса забруднювальних речовин, що потрапила у водні об'єкти становить 77,940 тон, маса сторонніх предметів, матеріалів, відходів та/або інших речовин у водних об'єктах — 42 363 534 кг; площа згорілих лісів та інших насаджень дорівнює 108 400 га, маса викидів в атмосферне повітря склало 76 531404 тон [4].

Отже, розглядаючи наслідки впливу воєнних дій на території України на навколишнє середовище, можна виділити три основні напрямки: 1. Безпосереднє масове потрапляння в довкілля токсичних хімічних речовин, які є продуктами використання військової техніки й компонентами боєприпасів, вибухівки, ракет та ракетного палива; 2. Знищення довкілля через фізичний вплив: пожежі, вибухи, пошкодження ґрунту тощо; 3. Руйнування довкілля через техногенні катастрофи, спричинені обстрілами промислових підприємств (масові викиди аміаку, хлору, азотної кислоти та ін.) [5].

Отже, найбільшими групами перешкод на шляху розвитку Громади після деокупації є:

- тривалість тимчасової окупації території Громади;
- руйнування житлової, соціальної та критичної інфраструктури;
- негативні тенденції демографічних та міграційних змін;
- невизначеність щодо комунального майна, що призводить до неможливості прогнозування потреб для відновлення діяльності та надання послуг населенню житлово-комунальними підприємствами, структурами соціального захисту населення, медичних та освітніх послуг;

• екологічне забруднення - ґрунтів (особливо сільгоспземель), атмосферного повітря, води (водойм, ґрунтових пластів), - що може негативно позначитись на найближчі, після припинення військових дій, 3-5 років на сталому розвитку Громади з причин низьких демографічних процесів, збільшення захворюваності населення та інш.

Сценарій — деяка послідовність подій, які можуть відбутися в майбутньому зі значною часткою ймовірності за певних умов. Такі умови, або фактори, можуть бути як зовнішні, так і внутрішні, іншими словами, в основі кожного сценарію повинні бути покладені базові сценарні припущення, за яких можуть виникати ті чи інші фактори впливу.

Для визначення сценарію розвитку члени Робочої групи ознайомились із результатами досліджень, презентація яких відбулася 23 жовтня 2025 року на другому засіданні Робочої групи. На розгляд членів Робочої групи був представлений Профіль Старобільської міської територіальної громади, як інформаційна основа та базовий документ для планування розвитку Громади та аналітично-описова частина Стратегії розвитку Громади. На цьому ж засіданні, члени Робочої групи ознайомились також із результатами опитування жителів Громади.

Проведені дослідження разом з інформацією, представленою в Профіль Громади, були корисними на етапі визначення можливих змін в процесі трансформації розвитку Громади та стратегічного вибору ефективного сценарію розвитку Громади.

В умовах несприятливої економічної ситуації, яка склалася внаслідок вкрай негативного впливу збройної агресії російської федерації на наповнення бюджету Громади, його збалансованість за доходами та видатками, забезпечення своєчасної виплати заробітної плати працівникам бюджетних установ відповідно до встановлених законодавством України умов оплати праці та розміру мінімальної заробітної плати, а також фінансування у повному обсязі захищених статей видатків, досягається шляхом запровадження жорсткого режиму економії бюджетних коштів та обмеження непершочергових видатків.

Таблиця 3.

Видатки бюджету Старобільської міської територіальної громади, тис. грн.

Назва	2021 рік (факт)	2022 рік (факт)	2023 рік (факт)	2024 рік (факт)	2025 рік (очіку- ване)
1	2	3	4	5	6
Державне управління	38 841,660	30 050,574	19 935,349	23 992,494	28 740,919
Освіта	200 695,421	99 287,592	26 168,875	28 950,469	22 995,239
Охорона здоров'я	49 743,721	5 734,909	4 440,629	31 484,277	37 659,013
Соціальний захист та соціальне забезпечення	10 249,781	2 697,707	555,652	8 541,796	6 055,4
Культура і мистецтво	17 007,278	4 194,529	507,963	526,874	905,113
Фізична культура і спорт	6 169,274	2 257,446	175,786	190,732	0,0
Житлово-комунальне господарство	9 005,177	758,601	0,0	0,0	100,0
Економічна діяльність	13 017,472	45,989	27,9	49,586	50,0
Інша діяльність	4,751	0,0	3 066,766	3 343,0	0,0
Міжбюджетні трансферти	3 304,682	0,0	6 627,547	24 499,868	63 220,996
Разом:	348 039,217	145 027,347	61 506,467	121 579,096	159 726,680

2.2. Базові припущення розвитку України та Старобільської міської територіальної громади на 2026-2028 роки

2.2.1. Базові припущення розвитку України на 2026-2028 роки

Базові припущення, що вплинуть на розвиток Старобільської міської територіальної громади сформульовані на підставі даних Прогнозу економічного і соціального розвитку України на 2026-2028 роки, схваленого постановою Кабінету Міністрів України від 06.08.2025 № 946 “Про схвалення Прогнозу економічного і соціального розвитку України на 2026 – 2028 роки”.

Метою розроблення Прогнозу є визначення кількісної оцінки розвитку економіки України до 2028 року, яка базується на оцінці впливу на економіку неспровокованого повномасштабного військового вторгнення росії в Україну, яке продовжується до сьогодення, аналізі останніх тенденцій розвитку економіки у 2024 – початку 2025 років, а також враховує реалізацію заходів Уряду з нівелювання негативного впливу повномасштабного військового вторгнення росії в Україну як на бізнес, так і на населення в умовах систематичної фінансової допомоги з боку міжнародних партнерів.

В процесі розроблення Прогнозу, враховуючи уточнення статистичних даних, появу нових даних, у тому числі результатів вибірових обстежень соціально-економічного стану домогосподарств, зміну припущень, які закладаються до прогностичних розрахунків, був уточнений 2025 рік, як база для розрахунку, порівняно з показниками, врахованими у Законі України “Про Державний бюджет України на 2025 рік” (№ 4059-IX від 19.11.2024) та схваленими постановою Кабінету Міністрів України від 28.06.2024 № 780 “Про схвалення основних прогностичних макропоказників економічного і соціального розвитку України на 2025 – 2027 роки” (далі - Постанова № 780).

Відповідно за підсумком 2025 року очікується:

номінальний обсяг ВВП – 8 967,4 млрд грн;

реальне зростання ВВП на рівні 2,7% - зростання обсягу ВВП у реальному вимірі залишилось незмінним порівняно з показником, схваленим Постановою № 780;

індекс споживчих цін – 112,2% (у середньому до попереднього року), 109,5% (грудень до грудня попереднього року) - індекс споживчих цін грудень до грудня попереднього року залишився незмінним порівняно з показником, схваленим Постановою № 780;

середньомісячна зарплата працівників – 25 886 гривень, номінальна, скоригована на індекс споживчих цін – 107,4%;

рівень безробіття населення у віці 15-70 років за методологією Міжнародної організації праці – 12,7% до робочої сили відповідної вікової групи (враховуючи дані звіту “Соціально-економічний стан домогосподарств України” було переглянуто у бік зменшення оцінку рівня безробіття 2022-2024 років та відповідно на прогностичному періоді, порівняно з показником у Постанові № 780);

експорт товарів та послуг - 57 978 млн дол.США, зростання порівняно з 2024 роком на 3,3%;

імпорт товарів та послуг - 98 339 млн дол.США, зростання порівняно з 2024 роком на 6,9%.

Враховуючи ключову роль фактору безпеки та врахування ризиків для розвитку економіки, прогноз розроблений за двома сценаріями, основною відмінністю між якими є терміни суттєвого покращення безпекової ситуації в Україні.

Сценарій 1 передбачає збереження припущення тогорічного прогнозу щодо суттєвого покращення безпекової ситуації з 2026 року, що дає розуміння щодо можливого очікування ключових економічних змін та трендів у випадку суттєвого зменшення безпекових ризиків у 2026 році та відповідає показникам, які враховані при складанні Бюджетної декларації на 2026-2028 роки (схвалено постановою Кабінету Міністрів України від 27.06.2025 № 774 “Про схвалення Бюджетної декларації на 2026—2028 роки”).

За сценарієм 1 прогнозується:

зростання ВВП у 2026 році на 4,5%, у 2027 році на 5%, у 2028 році на 5,7%;

інфляція (грудень до грудня попереднього року) - 8,6% у 2026 році, 5,9% у 2027 році, 5,3% у 2028 році;

зростання реальної заробітної плати на 6,5% у 2026 році, 8,9% у 2027 році, 6,8% у 2028 році.

Сценарій 2 передбачає суттєве покращення безпекової ситуації у 2027 році та містить, зокрема, наступні показники:

зростання ВВП у 2026 році на 2,4%, у 2027 році на 4,7%, у 2028 році на 4,5%;

інфляція (грудень до грудня попереднього року) - 9,9% у 2026 році, 9,4% у 2027 році, 7,5% у 2028 році;

зростання реальної заробітної плати на 5,1% у 2026 році, 5,7% у 2027 році, 4,6% у 2028 році.

З урахуванням високої невизначеності прогностичної оцінки Уряду є близькими до прогнозів Єврокомісії та МВФ, що свідчить про спільне бачення ключових тенденцій розвитку та причин такої динаміки.

За обома сценаріями прогнозується позитивний вплив на економіку системних структурних реформ у межах Ukraine Facility, співпраці з МВФ, євроінтеграції, стимулювання розвитку українського виробництва завдяки програмам політики “Зроблено в Україні”, створення сприятливих умов для інвесторів та активної участі приватного сектору у відновленні.

Заходи щодо реалізації державної регіональної політики спрямовуватимуться на відновлення інфраструктури, економічної активності, публічних послуг та балансу екосистем, створення безпекових умов для повернення в регіони внутрішньо переміщених осіб, створення сприятливих умов для діяльності всіх суб’єктів господарювання на територіях відновлення, підтримку та ефективне використання потенціалу територій з особливими умовами для розвитку, поширення позитивного впливу регіональних полюсів зростання (міських агломерацій, міст) та територій розвитку, що сприятиме зменшенню диспропорцій у розвитку громади та якості життя людини.

2.2.2. Тенденції та основні проблеми соціально-економічного розвитку Старобільської міської територіальної громади

Реформи управління в Україні та їх вплив на розвиток Громади

Завдяки реформам багаторівневих структур управління, які розпочалися у 2014 році, було надано значний імпульс розвитку держави та її регіонів, зокрема створено нову законодавчу базу для місцевого самоврядування та державної регіональної політики. Фінансова децентралізація, формування нового адміністративно-територіального устрою та передача значних повноважень територіальним громадам підвищила спроможність місцевого самоврядування. Протягом 2020 і 2021 років значно збільшився обсяг фінансування заходів щодо регіонального та місцевого розвитку, що сприяло підвищенню якості та доступності публічних послуг, зростанню доходів та підвищенню рівня зайнятості населення. Внутрішні реформи забезпечували в цілому позитивну динаміку України в основних міжнародних рейтингах, що стосуються розвитку людського капіталу, конкурентоспроможності та відкритості для бізнесу.

Проблеми соціально-економічного розвитку

Найбільш актуальними є проблеми скорочення чисельності та старіння населення та наявності економічних диспропорцій у розвитку регіонів.

Протягом останніх років в Україні зберігалася тенденція до скорочення чисельності населення в більшості регіонів (зокрема зменшення чисельності населення в регіонах, у яких сільське господарство було основною галуззю) та інтенсивного зростання - у м. Києві та агломерації.

На основі аналізу, досліджень та оцінки ситуації соціально-економічного розвитку країни було визначено такі актуальні виклики розвитку країни, що потребують постійної координації регіональної політики з політикою відновлення та галузевими політиками з фокусом на територію:

- збройна агресія російської федерації, тимчасова окупація частини території України та втрата інституційної спроможності влади на місцевому рівні;

- збільшення кількості територій, які потребують державної підтримки;

- знищення і значні пошкодження інфраструктури та її невідповідність актуальним потребам людини, економіки та вимогам безпеки;

- різкі просторові та структурні зміни в економіці, втрата експортного потенціалу регіонів;

- втрата людського капіталу та прискорення депопуляції;

- зміна клімату та погіршення екологічної ситуації внаслідок бойових дій на території України;

- неготовність системи управління регіональним розвитком до процедур та кращих практик ЄС.

Збройна агресія російської федерації, тимчасова окупація Громади та втрата інституційної спроможності влади на місцевому рівні

З початком повномасштабної збройної агресії Громада зазнала тимчасової окупації. Зруйновано державну систему управління, припинено надання адміністративних та інших публічних послуг, здійснюються спроби запровадити освітні програми держави-агресора, було заблоковано роботу українського теле- та радіомовлення.

До основних проблем, які постають після деокупації територій, належать відсутність доступу до базових житлово-комунальних, адміністративних та соціальних послуг внаслідок руйнування інженерних мереж, соціальної інфраструктури та житлового фонду, забруднення територій вибухонебезпечними предметами та пошкодження транспортної інфраструктури; дефіцит кадрів для забезпечення роботи військових адміністрацій, комунальних закладів; відсутність кваліфікованих працівників закладів соціального спрямування, в тому числі загальних та спеціалізованих служб підтримки осіб, які постраждали від ведення бойових дій. На деокупованих територіях спостерігається також поглиблення гендерної нерівності та збільшення кількості осіб, що постраждали від домашнього насильства та насильства за ознакою статі, зокрема сексуального насильства, пов'язаного зі збройною агресією.

Збільшення державної підтримки

З 2022 року відбулося суттєве зниження фінансової спроможності Громади. Значні зміни відбулися у структурі доходів місцевих бюджетів, також скоротилися надходження значущих податків - податку на доходи фізичних осіб (без урахування сплаченого з доходів військовослужбовців), акцизного податку з пального, плати за землю, єдиного податку - надходження зменшилися більше ніж у 10 разів.

Активні бойові дії на території України призвели до поглиблення диспропорцій у розвитку Громади та збільшення державної підтримки й застосування спеціальних механізмів та інструментів стимулювання їх розвитку, до яких належать:

території активних бойових дій та прилеглі до них території (безпековий фактор, релокація підприємств та трудова міграція, масове переміщення населення до інших регіонів та іноземних держав);

території з міжнародними безпековими обмеженнями, які розташовані вздовж кордону з російською федерацією, Республікою Білорусь, Придністровським регіоном Республіки Молдова та які межують з тимчасово окупованими територіями (вилучення земель з господарського обігу, потенційне руйнування підприємств та об'єктів інфраструктури, втрата логістичного потенціалу);

тимчасово окуповані території України, в межах яких збройні формування російської федерації та окупаційна адміністрація російської федерації встановили та здійснюють фактичний контроль або, в межах яких, збройні формування російської федерації встановили та здійснюють загальний контроль з метою встановлення окупаційної адміністрації російської федерації (неможливість провадити діяльність державних органів України та органів місцевого самоврядування).

Знищення і значні пошкодження інфраструктури та її невідповідність актуальним потребам людини, економіки та вимогам безпеки

За оперативною інформацією, станом на 12.01.2024 внаслідок бойових дій на території Громади пошкоджено: 32 багатоквартирних та 57 приватних будинків; 8 об'єктів освіти, які знаходяться в підпорядкуванні Відділу освіти Старобільської міської ради Луганської області, а також будівля КП «Благоустрій міста Старобільськ» Старобільської міської ради Луганської області. Зруйновано: 2 багатоквартирних та 5 приватних будинків. Знищено Комунальний заклад «Парк культури та відпочинку». Враховуючи тимчасову окупацію території Громади, визначити реальний стан та провести обстеження таких об'єктів неможливо. У зв'язку із зазначеним руйнуванням у ході бойових дій, постає нагальне питання будівництва житла.

Значних руйнувань та пошкоджень зазнала транспортна та енергетична інфраструктура. Руйнувань зазнали дороги, мости і мостові переходи державного та місцевого значення. Пошкоджено майновий об'єкт залізничної транспортної інфраструктури та залізничного рухомого складу, об'єкти енергетичної інфраструктури.

Пошкоджень зазнали лісові та мисливські угіддя.

Різкі просторові та структурні зміни в економіці, втрата експортного потенціалу Громади

У 2022 році валовий внутрішній продукт в країні зменшився на 28,8 відсотка порівняно з 2021 роком. До повномасштабного вторгнення російських військ в Україну, в Громаді переважно імпортували товари машинобудівної галузі, але воєнний стан в Україні через збройну агресію російської федерації, спричинив нові обставини та нові виклики. Частина підприємств перереєструвалася в інших регіонах.

У рамках виконання плану невідкладних заходів з переміщення, у разі потреби, виробничих потужностей суб'єктів господарювання з територій, де ведуться бойові дії та/або є загроза бойових дій, на безпечну територію, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 25 березня 2022 р. № 246 (Офіційний вісник України, 2022 р., № 28, ст. 1552) можливе одержання державної допомоги підприємствам, суб'єктам господарювання.

Втрата людського капіталу та прискорення депопуляції

Згідно з прогнозами, в Україні посилюватиметься негативна динаміка народжуваності. Збройна агресія російської федерації, що триває і далі, неминуче спричинить зростання рівня смертності та скорочення тривалості життя. Різкі зміни у динаміці народжуваності відбуваються протягом останніх двох років.

Тривають міграційні процеси. За оцінкою Агентства ООН у справах біженців, 6,9 млн українських мігрантів перебувало за кордоном станом на квітень 2025 року. З них 6,4 млн – у європейських країнах, 560,2 тис. – за межами Європи. Найбільше громадян України прийняли Польща та Німеччина - із великим відривом від інших країн. В Німеччині нині тимчасовий захист мають 1,2 млн українців. У Польщі - 999,7 тисячі, хоча за весь час війни в цій країні його отримали понад 1,9 млн українців. Загалом, за даними Державної прикордонної служби України, за січень-серпень 2024 року з України виїхало майже на 300 тисяч людей більше, ніж в'їхало в Україну. За даними Eurostat, станом на кінець серпня 2025 року статус тимчасового захисту в країнах Європейського Союзу мають 4,37 мільйона українців. Більшість вимушених мігрантів мають вищу або незакінчену вищу освіту.

За даними Державного підприємства «Інформаційно-обчислювальний центр Міністерства соціальної політики, сім'ї та єдності України» станом на 12.10.2025 кількість зареєстрованих облікованих ВПО складає 4 583 360 осіб, з яких 2740672 (59,8%) – жінки, 1842688 (40,2%) – чоловіки. З яких, 676,3 тис. осіб із Луганської області (32,2% від кількості постійного населення на 01.02.2022), з них 201,2 тис. осіб перемістилися після 24.02.2022. Кількість населення, що вибули з території Громади та зареєструвалися як ВПО – 4405 осіб, у т.ч. після 24.02.2022 року – 3872 особи, що складає 15,8% ВПО з Громади щодо її постійного населення на 01.01.2022 року. Станом на 01.09.2025, кількість населення, що вибули з території Громади та зареєструвалися як ВПО збільшилась на 1,3% (56 особи) та склала 4461 особа, у т.ч. після 24.02.2022 року – 3939 особи.

Кількість мешканців Громади в країнах ЄС, тих, хто перебуває на підконтрольній території України без статусу ВПО, та тих, хто залишається на тимчасово окупованій території Громади або виїхав до інших країн, у т.ч. до РФ, невідома.

Після повномасштабного вторгнення російської федерації кількість учасників бойових дій та ветеранів війни постійно зростає. За прогнозними розрахунками, вже у найближчі роки кількість ветеранів війни, членів їх сімей та сімей загиблих може досягти 2 млн осіб, що становить близько 10 відсотків населення держави.

Зміна клімату та погіршення екологічної ситуації внаслідок бойових дій на території України

Пошкодження від пожеж лісових угідь зумовлює знищення деревини та викиди CO₂e (еквівалент вуглекислого газу) від лісових та інших пожеж.

Внаслідок ведення бойових дій постраждало безліч природоохоронних територій, Смарагдова мережа та водно-болотні угіддя перебувають під загрозою знищення.

Від початку повномасштабного вторгнення російської федерації пошкоджено об'єкти водогосподарської інфраструктури. Ведення бойових дій та пересування військової техніки

спричиняють масштабне забруднення та руйнування ґрунтового покриву. Основним джерелом забруднення під час проведення вогневих стрільб є продукти вибуху, які проникають у ґрунт разом з водою, та уламки боєприпасів.

Збільшення кількості відходів, утворених внаслідок руйнувань житлової інфраструктури. Значна частина таких відходів може бути повторно використана в будівництві або перероблена за умови їх сортування та/або демонтажу за типами відходів у місцях утворення.

Неготовність системи управління регіональним розвитком до процедур та кращих практик ЄС

До ключових завдань та викликів України в частині адаптації до процедур та кращих практик ЄС належать створення нормативно-правової бази для управління структурними фондами (статті 174 і 175 Договору про функціонування ЄС), посилення ролі центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної регіональної політики, запровадження багаторівневого управління та координації між різними суб'єктами, що беруть участь у розробленні програм та управлінні коштами ЄС, а також створення відповідних інструментів підготовки, управління, моніторингу та контролю програм і проєктів.

Важливим є також формування спроможних структур та механізмів управління коштами ЄС на регіональному та місцевому рівні. Це стосується визначення територіальної моделі управління коштами ЄС, зміцнення інституцій на регіональному рівні, яке включає розбудову спроможності до програмування, розвиток навичок у сфері організації конкурсних відборів проєктів, системи їх оцінки, моніторингу та впровадження результатів реалізації проєктів.

2.3. Сценарії розвитку Старобільської міської територіальної громади

Відповідно до Методичних рекомендацій щодо порядку розроблення, затвердження, реалізації, проведення моніторингу та оцінювання реалізації стратегій розвитку територіальних громад, затверджених наказом Міністерства розвитку громад та територій України від 21.12.2022 № 265, виділено наступні сценарії розвитку:

Інерційний сценарій – формується на основі припущень, що протягом тривалого часу вплив зовнішніх і внутрішніх факторів на стан територіальної громади залишиться незмінним;

Альтернативні сценарії – необхідні для подальшого перегляду, корекції та уточнення цілей розвитку (у разі потреби);

Оптимістичний сценарій – ґрунтується на припущеннях, що будуть сформовані найсприятливіші зовнішні (глобальні та національні) та внутрішні (ті, які територіальна громада здатна створити самостійно) фактори впливу;

Песимістичний сценарій – результат критичної оцінки та врахування негативного впливу зовнішніх і внутрішніх факторів.

Виходячи з аналізу стану розвитку Громади та невизначеності у військових подіях, здійснювався аналіз ймовірних сценаріїв розвитку Громади:

- інерційний сценарій не можливо застосувати у зв'язку з тим, що стан Громади не може залишатися незмінним від впливу зовнішніх і внутрішніх факторів. Військові події та тривале перебування під окупаційною владою постійно додають негативний вплив, що призводить до покрокового погіршення в усіх сферах;
- оптимістичний сценарій не можливо застосувати у зв'язку з тим, що негативний вплив наявний на даний час на Громаду має масштабні показники, наявна тенденція погіршення при неможливості на найближчий час повного визначення. За таких обставин, сформувати на два наступних роки найсприятливіші зовнішні (глобальні та національні) та внутрішні (ті, які територіальна громада здатна створити самостійно) фактори впливу не можливо.

Можливими залишаються два сценарії розвитку: 1) песимістичний сценарій – посилення збройної агресії російської федерації та затягування термінів деокупації території громади на невизначений час; стан Громади погіршується від військових подій та дій окупаційної влади;

2) альтернативний сценарій – у зв'язку з невизначеністю строків деокупації території Громади та поглибленням негативного впливу, пошкоджень та руйнувань від військових подій на території Громади, потребується застосування гнучкого сценарію, який дозволяє надалі переглядати, вносити корекції та уточнення цілей розвитку, у разі їх потреб.

Першим кроком на шляху стратегування є розуміння реального ландшафту території Громади, що змінюється з часом і що під впливом різних чинників може по-різному формувати тренди змін. Тому, тренди можуть бути пасивними, якщо ми спостерігаємо за процесом «пасивно», або можуть привести до якісних змін, якщо ми виявляємо нові «точки росту» і впливаємо на їхню активізацію.

Таблиця 4.

Посилення збройної агресії російської федерації та затягування термінів деокупації території громади	Пасивне спостереження	Сценарій 1
	Активне управління	Сценарій 2
Деокупація території громади та повернення території громади під контроль Уряду України	Пасивне спостереження	Сценарій 3
	Активне управління	Сценарій 4

Ймовірні сценарії:

Сценарій 1: відсутність доступу до ресурсів Громади місцевої влади; погіршення стану об'єктів критичної інфраструктури, соціальної інфраструктури, об'єктів житлового фонду внаслідок недбалого використання матеріально-технічного ресурсу громади; різке погіршення рівня соціально-економічного стану та значні переміщення населення до інших регіонів та/або інших держав у зв'язку з впровадженням країною-агресоркою репресивних заходів/режиму.

Сценарій 2: відсутність доступу до ресурсів Громади місцевої влади; погіршення стану об'єктів критичної інфраструктури, соціальної інфраструктури, об'єктів житлового фонду внаслідок недбалого використання матеріально-технічного ресурсу громади; різке погіршення рівня соціально-економічного стану та значні переміщення населення до інших регіонів та/або інших держав у зв'язку з впровадженням країною-агресоркою репресивних заходів/режиму. Старобільська міська військова адміністрація є активним учасником - часткове розв'язування питань на території підконтрольній Україні – допомога у розв'язанні житлових питань жителів Громади, надання додаткових, до встановлених державою, послуг соціального захисту, надання освітніх послуг для дітей Громади, у т.ч. тим, хто залишається на тимчасово окупованій території, надання медичних послуг у релокованих комунальних підприємствах тощо.

Сценарій 3: Ймовірність погіршення стану об'єктів критичної інфраструктури, соціальної інфраструктури, об'єктів житлового фонду внаслідок ведення бойових дій, а також які характеризуються різким погіршенням рівня соціально-економічного розвитку та значним переміщенням населення до інших регіонів та/або інших держав. Старобільська міська військова адміністрація є пасивним спостерігачем процесів відбудови та подальшого розвитку Громади. Особливості Громади слабо враховані у планах відбудови та подальшому економічному розвитку громади. При відсутності направлених дій в «точках росту» ми отримаємо сценарій розвитку при якому:

1. Розвиток економіки в Громаді відбувається «мляво», в основному, за рахунок samozайнятості й малого бізнесу.

2. В Громаді відсутній інноваційний розвиток, інновації застосовуються виключно у сфері цифровізації сфери послуг. Виробнича діяльність підприємств здійснюється з використанням застарілих енерговитратних технологічних процесів та обладнання. Відсутні партнерства бізнесу із науковими, науково-дослідними організаціями та ЗВО.

3. Сільське господарство розвивається за рахунок екстенсивних технологій в основному у сфері рослинництва, вирощування традиційних сільськогосподарських рослин.

4. Доступ бізнесу до фінансів обмежений через високі ставки банківських кредитів та відсутність інших механізмів отримання дешевих фінансів

5. Брак кваліфікованих кадрів через їх відтік в інші регіони України та за кордон. Відтік молоді та внутрішньо переміщених осіб до інших регіонів України або не повернення мешканців з приймаючих громад/закордону до Громади.

6. Відсутня екологічна збалансованість розвитку громади, екологічні проблеми не вирішуються.

7. Створення ефективної системи та демократизація процесів управління відбувається виключно за ініціативи громадськості та за підтримки міжнародних донорських організацій.

8. Використання коштів бюджету Громади базується на забезпеченні мінімальних стандартів соціального розвитку та «залатуванні дірок».

Сценарій 4: Ймовірність погіршення стану об'єктів критичної інфраструктури, соціальної інфраструктури, об'єктів житлового фонду внаслідок ведення бойових дій, а також які характеризуються різким погіршенням рівня соціально-економічного розвитку та значним переміщенням населення до інших регіонів та/або інших держав. Потребується залучення значних коштів на відновлення зруйнованих об'єктів. Старобільська міська військова адміністрація є активним учасником процесу відбудови та подальшого розвитку громади за якими:

1. Старобільська міська військова адміністрація є активним учасником процесу відбудови, відновлення підприємництва, роботи органів місцевої влади, житлово-комунального господарства, структур соціального захисту, освітніх та медичних послуг тощо.

2. Усвідомлена запланована зміна структури економіки Громади та орієнтація на нову модель, а саме інноваційну, економіку Громади, яка формуватиметься за рахунок застосування стимулів розвитку інноваційного агропромислового кластера та формування екосистеми інноваційного підприємництва в Громаді.

3. Створення спільної ефективної бізнес-інфраструктури у Громаді: бізнес-центр, підтримка стартапів, консалтингова підтримка підприємництва, у тому числі внутрішньо переміщених осіб, молоді.

4. Надання нових конкурентних знань та компетенцій населенню формальними та неформальними інституціями, створення належної системи підготовки/перепідготовки кадрів.

5. Інтеграційні процеси у Громаді скоординовані, мають спланований характер на основі української ідентичності, культурної спадщини Слобожанських традицій.

6. Активна інвестиційна діяльність Громади, ефективний спільний маркетинг та брендінг, виставкова діяльність та активні міжнародні зв'язки Громади. Місцева влада залучає кошти інвесторів, благодійників, з інших бюджетів, активно реалізує інвестиційні проєкти у Громаді.

7. Громада із трансформованими просторами для якісного життя, відпочинку та розвитку із розвиненим артсередовищем для молодих креативних людей, внутрішньо переміщених осіб тощо.

8. Створення ефективної системи управління та комунікацій в Громаді на засадах організаційної результативності та цифровізації. Демократизація процесів прийняття управлінських рішень та впровадження різноманітних форм громадської участі.

9. Людський розвиток орієнтований на створення креативного, безпечного, гендерно-орієнтованого, здоров'я зберігаючого, інклюзивного та привабливого простору Громади, направлено на потреби нової економіки та жителів Громади.

10. Створення безпечного простору громади та ефективної системи управління ризиками виникнення кризових ситуацій.

11. Розширення зв'язків з громадами для залучення матеріально-технічних, кадрових потенціалів з метою швидкого реагування та ефективного надання публічних послуг населенню у різних сферах.

Сценарій розвитку громади може бути сформований шляхом змін на реальному ландшафті, в результаті визначеного спрямування активних дій в «точках росту» одного або

декількох чинників, що визначають нові вектори змін та формування горизонту нового ландшафту.

Тому, важливим кроком в стратегуванні є здійснення стратегічного вибору на підставі аналізу стану розвитку Громади та базових припущень розвитку України до 2027 року в ситуації більшої або меншої невизначеності, формування бажаного сценарію розвитку подій через пошук і активізацію «нових точок».

Під час проведення другого засідання Робочої групи, яке відбулося 23 жовтня 2025 року, учасники визначились зі сценарієм розвитку Громади - «Активний сценарій – управляти розвитком через зміни», за яким пропонується впровадження:

- сценаріїв, за якими Старобільська міська військова адміністрація є активним учасником процесів; які передбачають управління змінами та прийняття ефективних управлінських рішень та певних дій в точках біфуркації й направлення процесу розвитку саме по визначеному активному сценарію (сценарії 2 та 4);

- у зв'язку з невизначеністю подальшого розгортання військових подій та невизначеністю терміну деокупації території громади, доцільно поєднати сценарії №2 та № 4;

- передбачити у стратегії заходи у перехідний період після деокупації території Громади.

Розділ IV. Стратегічне бачення розвитку

Стратегічне бачення розвитку Громади – це орієнтир для стратегічного управління, є досить чітким та яскравим і містить у собі всі істотні атрибути бажаного майбутнього стану Громади в результаті реалізації сценарію «Активний сценарій – управляти розвитком через зміни».

Бачення майбутнього, а разом з ним і основні пріоритети розвитку Громади, сформульовані в процесі широкого діалогу з місцевим населенням та обговорення на засіданні Робочої групи 23 жовтня 2025 року. Це бачення потрібне, щоб об'єднати й сфокусувати зусилля Громади для його досягнення.

Базою для обговорення бачення стали результати дослідження думки жителів Громади. Опитування проводилося шляхом ОНЛАЙН – анкетування на підставі розробленої гугл-форми. Розповсюдження та збір анкет відбувалось через офіційний сайт Громади, в соціальних мережах, серед громадських активістів, небайдужих громадян, членів робочої групи.

В опитуванні брали участь 346 осіб, з яких 286 жінок, 60 чоловіків. У опитуванні взяли участь всі вікові категорії громадян. Одне з трьох питань було присвячено питанню: «Якою б Ви хотіли бачити Громаду через 10 років?».

Лідерами формулювань стратегічного бачення розвитку Громади стали наступні:

- Щаслива, екологічно чиста, безпечна та успішна громада щасливих людей!
- Громада, в якій створені всі умови для соціального, фізичного, культурного та духовного розвитку населення, у тому числі молоді
- Економічно розвинута Європейська громада з успішним інноваційним бізнесом та сприятливим інвестиційним кліматом
- Громада відкритого та ефективного врядування із якісними електронними сервісами та активною громадою

СТРАТЕГІЧНЕ БАЧЕННЯ

Старобільська міська територіальна громада - українська громада вільних, працьовитих та талановитих людей, куди хочеться повернутись.

Згуртована й незламна українська спільнота, що об'єднує своїх людей незалежно від місця їхнього перебування, дбає про відновлення рідної землі, розвиток освіти, медицини та культури, підтримує військових і їхні родини, інтегрує переселенців і надихає всіх своїм прикладом стійкості, єдності та віри у майбутнє Луганщини.

Енергоефективна та екологічно збалансована, безпечна та доступна для людей, демократичного врядування та Е-сервісів активних і щасливих людей та майбутніх поколінь!

Коли вибір здійснений і сформовано більш або менш конкретне визначення досить реального бажаного майбутнього (сценарій розвитку у всьому різноманітті аспектів, що мають значення для місцевої громади), можна перейти до аналізу того, які проблеми потрібно вирішити місцевій владі, або які потенційні можливості реалізувати, щоб максимально збільшити шанси створення саме цього бажаного майбутнього

Розділ V. Стратегічні напрями розвитку Старобільської міської територіальної громади

Бажана «траєкторія» розвитку, що має привести Громаду до стратегічного бачення, забезпечуватиметься рухом за стратегічними напрямами розвитку, які були визначені Робочою групою на засіданні, яке відбулося 23 жовтня 2025 року:

А. Українська громада стійкості, згуртованості та відкритості до людей

В. Відбудова – спільна справа

С. Громада гідності та ефективного врядування орієнтована на людський розвиток

Реалізуючи стандарти Європейського Союзу у сфері планування розвитку територіальних громад, передбачається, що Стратегія розвитку Громади є основним планувальним документом, в якому кожен стратегічний напрям є глобальною програмою, реалізація якої забезпечуватиме досягнення визначених стратегічних цілей, стратегічного бачення загалом.

Таблиця 5.

Структура Стратегії розвитку Громади

Стратегічні напрями	Стратегічні цілі
1	2
А. Українська громада стійкості, згуртованості та відкритості до людей	А.1. Відкритий діалог – згуртована громада
	А.2. Забезпечення доступу до медичних послуг
	А.3. Соціальні послуги та формування відкритого суспільства
	А.4. Безпека та інформаційна обізнаність
В. Відбудова – спільна справа	В.1. Відновлення муніципальної влади та впровадження дорадчої демократії у перехідний період
	В.2. Інвентаризація комунального майна, обстеження зруйнованого та пошкодженого майна/об'єктів критичної інфраструктури, відновлення території Громади
	В.3. Відновлення постачання товарів на територію Громади
	В.4. Громадська безпека на території Громади
	В.5. Енергоефективна політика та інфраструктура
С. Громада гідності та ефективного врядування орієнтована на людський розвиток	С.1. Організаційна результативність управління на засадах цифровізації
	С.2. Молодіжне лідерство – майбутнє Громади
	С.3. Культурно-освітні послуги як запорука майбутнього

Для досягнення стратегічних та оперативних цілей формуються відповідні плани дій на дворічний термін реалізації, відповідно до пропозицій, які надходять в рамках оголошення збору проектних ідей.

V.I. СТРАТЕГІЧНИЙ НАПРЯМ А. УКРАЇНЬСЬКА ГРОМАДА СТІЙКОСТІ, ЗГУРТОВАНOSTІ ТА ВІДКРИТОСТІ ДО ЛЮДЕЙ

На засіданні Робочої групи зі стратегічного планування, яке відбулося 2 листопада 2025 року, було сформульовано та затверджено стратегічні та оперативні цілі до стратегічного напрямку «Українська громада стійкості, згуртованості та відкритості до людей».

Для визначення стратегічних проблем, які необхідно вирішити в рамках даного напрямку було використано:

- Профіль Громади (аналітично - описова частина до Стратегії розвитку Громади) затверджений на засіданні Робочої групи від 23 жовтня 2025 року;
- Результати дослідження Helvetas Swiss Intercooperation за підтримки Федеративного міністерства економічного співробітництва та розвитку Німеччини (BMZ), в рамках проєкту «Підтримка відновлення соціальної та фінансової стійкості громад у постраждалих від війни громадах на сході та заході України» спільно із Державною службою зайнятості;
- Результати дослідження Українського ветеранського фонду;
- Результати опитування жителів Громади;
- SWOT – аналіз за стратегічним напрямом відпрацьований на засіданні Робочої групи від 23 жовтня 2025 року.

Helvetas Swiss Intercooperation за підтримки Федеративного міністерства економічного співробітництва та розвитку Німеччини (BMZ), в рамках проєкту «Підтримка відновлення соціальної та фінансової стійкості громад у постраждалих від війни громадах на сході та заході України» було проведено дослідження спільно із Державною службою зайнятості, в тому числі по Луганській області [6].

Дані по Луганській області репрезентують підприємства, що були релокованими в інші регіони України. Дані по Донецькій та Луганській областях є репрезентативними на рівні області й не містять розподілу по районах.

У 2024 році кількість опитаних роботодавців Луганської області складала 39 суб'єктів, з них великих (понад 250 найманих працівників) – 2, середніх (50-249) – 3, малих (10-49) – 20, мікробізнес (0-9) – 14.

За результатами опитування 29 підприємств здійснювали навчання персоналу у 2024 році: навчання на робочому місці – 9, підтвердження повної або часткової професійної кваліфікації осіб у кваліфікаційних центрах – 14, освітні онлайн платформи – 17, постійно діючі внутрішні тренінгові програми – 7, підготовка працівників у власних навчальних центрах – 2, через Центри зайнятості – 2, отримання міжнародних та професійних сертифікатів – 6, інше – 5. 27 респондентів вважають, що програми підтримки сприяють працевлаштуванню, а саме: по забезпеченню житлом – 16, компенсаційні програми – 11, фінансування навчання – 7, інше – 5. 16 респондентів вбачають існування перешкод для працевлаштування ветеранів/ок, а саме: відсутність необхідної професійної кваліфікації – 5, необхідні додаткові заходи для соціалізації на робочому місці – 4, вимоги до високого рівня зарплати – 4, інше – 6.

Подальша російська агресія може призвести до збільшення ветеранської спільноти. За даними дослідження Українського ветеранського фонду, для ветеранів та ветеранок, які перебувають у пошуку роботи, головними викликами стають як внутрішні бар'єри, так і зовнішні обмеження. Після повернення з війни, ветерани/ки переглядають свої життєві пріоритети, що впливає на їхні професійні амбіції. Для багатьох із них попередні професії втрачають сенс, що змушує шукати нові шляхи реалізації через перекваліфікацію або нові сфери діяльності. Більшість з них спрямовані на підприємництво або соціально орієнтовані проєкти. На питання щодо бажання зайнятися власною справою, підприємництвом 68,8% опитуваних відповіли позитивно, 9,9% обрало варіант “Мені краще бути найманим працівником”, 9,4% зазначили, що вже мають власну справу, 7,9% не хотіли б займатися власною справою і 4,1% обрало варіант “Інше”. Ветерани/ки підкреслювали, що сучасний

ринок праці вимагає нових навичок, і без підтримки з боку держави їхнє працевлаштування стає надзвичайно складним. Крім того, ветерани/ки акцентують на необхідності створення інклюзивного середовища на робочих місцях. Це стосується не лише фізичної доступності робочих місць для осіб з інвалідністю, а й формування середовища, де ветерани не відчували б дискримінації чи стигматизації. При визначенні підтримки, якої ветерани та ветеранки потребують зараз найбільше, 59,8% визначили потребу в матеріальній підтримці, 12,8% в медичній, 8,7% в психологічній, 8,6% у юридичній, 5,7% зазначили потребу в інформаційній підтримці й 4,5% в освітній.

Росія значно посилила інформаційні маніпуляції та втручання, у тому числі шляхом поширення дезінформації та пропаганди, реалізації спрямованих на деморалізацію українців інформаційних кампаній, підрив довіри до влади, поширення паніки, а також дискредитацію України на міжнародній арені. Обсяги та складність цих операцій багаторазово зросли. Окремим викликом є поширення росіянами згенерованих штучним інтелектом дипфейків.

Розв'язування зазначених проблем на рівні Громади планується забезпечити шляхом реалізації заходів:

- розвинути систему комунікацій місцевої влади з населенням через месенджери, офіційні сторінки, сайт;
- підтримка національного культурного продукту та меморіалізацію, що створює умови для утвердження української національної та громадянської ідентичності;
- запровадити та підтримувати канали надання громадянам правдивої інформації на території Громади.

Спираючись на думку мешканців Громади та здійснивши комплексний аналіз, члени Робочої групи визначили наступні стратегічні проблеми, які необхідно розв'язати в рамках даного стратегічного напрямку, а саме:

Стратегічні проблеми
• Труднощі в адаптації та працевлаштуванні жителів Громади у приймаючих Громадах; • Необхідність підтримки комунікації та фінансової допомоги суб'єктам господарювання; • Фінансові труднощі в родині; • Обмеженість комунікації між органами влади та жителями Громади, втрата почуття єдності з Громадою; • Необхідність запровадження реабілітаційних та адаптаційних/інтеграційних послуг для ветеранів війни; • Наявність безпекових ризиків в інфопросторі на тлі низького рівня населення з цифрової безпеки та медіаграмотності; • Низький рівень посадових осіб та мешканців Громади з питань реінтеграції населення, які залишаються на ТОТ після деокупації.

Подолання проблем відбуватиметься шляхом формування муніципальної політики розвитку, спрямованої на реалізацію трансформації Громади, яка передбачає розвиток комунікації з жителями Громади, надання освітніх послуг у форматі онлайн, у т.ч. дітям, які залишились у тимчасовій окупації або знаходяться в інших країнах світу, надання допомоги та підтримки населенню пільгових категорій, ветеранам/ок та членам їх сімей, надання медичних послуг комунальними некомерційними підприємствами, реалізацію ветеранської політики у Громаді.

Що необхідно зробити для розв'язання стратегічних проблем:

- ✓ створення системи підтримки перекваліфікації, перенавчання та розвитку суб'єктів підприємництва та жителів Громади з метою формування їх конкурентоспроможності;
- ✓ розвиток комунальних підприємств медичної галузі;
- ✓ розвиток реабілітаційних послуг;

- ✓ формування системи надання підтримки пільговим категоріям населення Громади, ветеранам/ок та членам їх сімей, ВПО;
- ✓ підтримка ветеранської спільноти, через залучення ГО;
- ✓ запровадження системи заходів з формування національної свідомості та української ідентичності на основі Слобожанських традицій

Розроблення та реалізація такої політики можливе лише шляхом об'єднання зусиль місцевої влади, інвесторів та науковців, представників громадянського суспільства.

Таблиця 6.

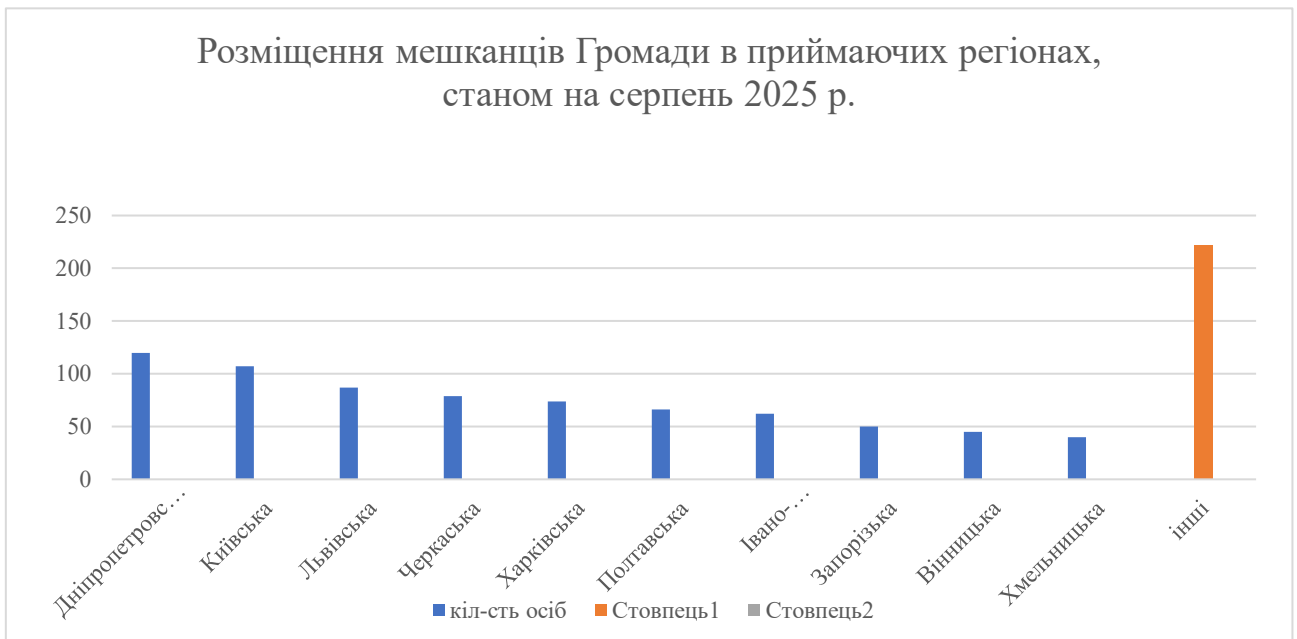
План дій до стратегічного напрямку А. УКРАЇНЬКА ГРОМАДА СТІЙКОСТІ, ЗГУРТОВАНOSTІ ТА ВІДКРИТОСТІ ДО ЛЮДЕЙ

Стратегічна ціль	Оперативна ціль	
1	2	
Стратегічна ціль А.1. Відкритий діалог – згуртована громада	А.1.1. Підготовка кадрового резерву та конкурентоздатності мешканців Громади	
	А.1.2. Простори згуртованості	
	А.1.3. Реінтеграція населення звільнених територій до українського середовища, як основа розвитку Громади	
Стратегічна ціль А.2. Забезпечення доступу до медичних послуг	А.2.1. Розвиток медичних послуг на рівні первинної медико – санітарної допомоги	
	А.2.2. Забезпечення надання медичних послуг Комунальним некомерційним підприємством «Старобільська багатопрофільна лікарня» Старобільської міської ради Луганської області	
Стратегічна ціль: А.3. Соціальні послуги та формування відкритого суспільства	А.3.1. Формування системи надання соціальних послуг відповідно до потреб населення	
	А.3.2. Підтримка ветеранської спільноти	
Стратегічна ціль: А.4. Безпека та інформаційна обізнаність	А.4.1. Протидія дезінформації та російським наративам через медіа, освіту й культуру	
	А.4.2. Формування національної свідомості та української ідентичності на основі Слобожанських традицій	
	А.4.3. Навчання громадських лідерів, посадовців і молоді з цифрової безпеки та медіаграмотності	
	А.4.4. Підтримка сил оборони, допомога військовим частинам	

Стратегічна ціль А.1. ВІДКРИТИЙ ДІАЛОГ – ЗГУРТОВАНА ГРОМАДА

З 28.02.2022 року територія Громади знаходиться під тимчасовою окупацією. Це змусило населення Громади покидати свої домівки і переїжджати до більш безпечних регіонів України. У зв'язку з відсутністю евакуаційних коридорів, частина населення здійснює самостійний виїзд до країн ЄС, де і залишається, отримавши там прихисток. Таким чином, населення Громади розгалужене на три великих частини: перша – група, яка залишається проживати під тимчасовою окупацією, друга – ті, які виїхали до безпечних регіонів України, третя – група людей, які виїхали до країн ЄС та інших країн близького та дальнього закордоння.

З початку повномасштабного вторгнення російської федерації, 4461 мешканців Громади, вимушено покинули домівки та переїхали до більш безпечних громад на територію України та отримали статус ВПО. Щодня люди стикаються з викликами повсякдення – соціальними, економічними, звичаєвими, комунікаційними, віковими, медичними, родинними та іншими.

Вимушений переїзд обумовлює виникнення ряду ризиків для людей і їх родин. Це – і питання оренди житла, працевлаштування у приймаючих громадах, отримання освітніх та медичних послуг тощо. В основі розв’язування багатьох з цих питань є фінансове забезпечення родини, його економічна спроможність та стабільність. Для вирішення цих питань місцева влада може підтримати населення, яке стало внутрішньо переміщеними особами, через надання допомоги на перенавчання, підвищення кваліфікації, розвитку їх підприємницької діяльності або відновлення бізнесу, який був зупинений у 2022 році. Зазначені заходи можуть допомогти отримати нові знання, фінансову підтримку та стати більш конкурентоспроможними на ринку праці або в економічній галузі.

У зв’язку з міграційними процесами – кадрові питання є актуальними й для суб’єктів господарювання різних галузей економіки. Необхідно запровадити на постійній основі проведення тренінгів, семінарів і курсів для керівників та працівників підприємств, фермерів тощо задля підвищення рівня їх кваліфікаційних знань про зміни нормативно-правового поля, що регулює їх діяльність, особливості ведення бухгалтерського обліку, оподаткування кооперативу та його членів, механізми державної підтримки тощо.

Окрім цього, актуальними є питання відновлення спроможності органів місцевого самоврядування, комунальних установ, закладів, підприємств, забезпечення інституційної спроможності до ефективного залучення та використання коштів на відновлення. Відновлення та подальший розвиток Громади можливий за ефективної міжмуніципальної та міжрегіональної співпраці, здатності залучення додаткових фінансів, грантів тощо.

Тож, забезпечення формування кадрового резерву, перенавчання, підвищення кваліфікації, залучення до цих процесів молоді, ветеранів/ок, є одним із напрямів формування ефективних управлінців, підприємців, які здатні безпосередньо долучитись надалі до відбудови Громади та її розвитку після деокупації.

Розгалуженість розселення населення Громади по регіонах України викликає певні труднощі у комунікації: влада-населення, населення-населення. Створення різноманітних механізмів підвищення комунікації з мешканцями Громади для об’єднання та обміну досвідом, лідерством, власними інтересами, спілкування, святкування дат через консультативно-дорадчі органи, молодіжні спільноти, спільноти ветеранів/ок, громадські організації, платформи

спілкування та обміну досвідом; організація заходів культурно-спортивного спрямування, відзначення місцевих свят тощо – є ключовими інструментами для відновлення, покращення комунікації, змістовного наповнення її тощо.

Залучення мешканців Громади до процесів розвитку та забезпечення ефективної комунікації є важливими частинами реалізації Стратегії розвитку Громади.

З цією метою передбачається проведення системних заходів з комунікації, спрямованих на:

- інформування жителів про діяльність органів місцевого самоврядування;
- формування громадянської свідомості та відповідальності;
- популяризацію державної політики, місцевих ініціатив і програм;
- підвищення рівня довіри до влади та стимулювання участі мешканців у прийнятті рішень.

Для формування єдиної соціальної спільноти у Громаді, необхідно враховувати соціальні виклики, що включають інтеграцію громадян, які тривалий час проживали під впливом окупаційної влади та інформаційної пропаганди, що могла тією чи іншою мірою вплинути на їхні суспільні орієнтири, світогляд та рівень довіри до державних інституцій України. Відновлення критичної інфраструктури, створення робочих місць та залучення інвестиційних ресурсів є ключовими економічними завданнями, без яких реінтеграція неможлива. Неврахування у роботі місцевої влади політичних ризиків, зумовлених небезпекою внутрішньої дестабілізації через неоднорідність політичних настроїв серед населення звільнених територій, може ускладнити процес державного управління та створити передумови для соціальних конфліктів. Отже, розуміння цих процесів та шляхів їх попередження, мінімізації складає один із напрямків підвищення кваліфікації посадових осіб Старобільської МВА та виконавчих органів Старобільської міської ради, населення.

Таблиця 7.

Оперативна ціль	Завдання/проскти	Координатор, відповідальний, партнери	Результати
1	2	3	4
А.1.1. Підготовка кадрового резерву та конкурентоздатності мешканців Громади 2026-2027 роки	1.Розроблення програм щодо перекваліфікації, навчання; відновлення та розвитку бізнесу; підтримка економічної незалежності ветеранів/ок тощо; 2. Проведення конкурсу щодо фінансування з місцевого бюджету економічних, соціальних, культурно-освітніх ініціатив мешканців Громади; 3. Організація навчальних тренінгів, консультації з Центром зайнятості, фінансова підтримка навчання/перенавчання жителів Громади тощо; 4.Публікації інформації щодо навчальних програм на державних платформах, грантових конкурсів тощо.	Старобільська міська військова адміністрація, Виконавчий комітет міської ради, громадські організації, підприємці Громади, виконавчі органи міської ради	1.Розроблені програми щодо перекваліфікації, навчання; відновлення та розвитку власного бізнесу; підтримка економічної незалежності ветеранів/ок; 2. Проведені конкурсу щодо фінансування з місцевого бюджету економічних, соціальних, культурно-освітніх ініціатив мешканців громади; визначені переможці та здійснюється фінансування конкурсних пропозицій; 3.Проведені навчальні тренінги, консультації з Центром зайнятості, надана фінансова підтримка навчання/перенавчання жителів Громади 4.Здійснюється постійне інформування населення, підприємців, ветеранів/ок щодо освітніх та грантових можливостей

Продовження таблиці 7

1	2	3	4
A.1.2. Простори згуртованості 2026-2027 роки	1. Створення консультативно-дорадчих органів для залучення мешканців громади до планування, моніторингу управлінських рішень у різних сферах життєдіяльності Громади із залученням різних соціальних груп (молоді, ветерани/ки, за принципом гендерної рівності тощо); 2. Висвітлення діяльності місцевої влади з громадкістю в соцмережах, офіційному сайті; 3. Створення суспільних просторів, де населення може реалізовувати свої ініціативи, долучитись до заходів тощо.	Старобільська міська військова адміністрація, Виконавчий комітет міської ради, ГО, жителі Громади	1. Створені консультативно-дорадчі органи для залучення мешканців Громади до планування, моніторингу управлінських рішень у різних сферах життєдіяльності громади із залученням різних соціальних груп (молоді, ветерани/ки, за принципом гендерної рівності тощо); 2. На офіційному сайті та сторінках соцмереж висвітлюється діяльність місцевої влади з громадкістю; 3. Діють суспільні простори, де населення збирається з різних нагальних питань.
A.1.3. Реінтеграція населення звільнених територій до українського середовища, як основа розвитку Громади 2026-2027 роки	1. Проведення навчань посадовців з питань реінтеграції населення звільнених територій; 2. Вебіари, тренінги щодо реінтеграційних процесів у навчальних закладах, в робочому середовищі тощо.	Старобільська міська військова адміністрація, виконавчі органи міської ради, комунальні установи, заклади, підприємства, ВНЗ, наукові установи, ГО тощо	1. Проведені навчальні курси для посадовців з питань реінтеграційних процесів населення звільнених територій Громади; 2. Проведені вебіари, тренінги, кругли столи щодо реінтеграційних процесів у навчальних закладах, в робочому середовищі тощо.

Стратегічна ціль A.2. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСТУПУ ДО МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ

В умовах реформування системи фінансування сфери охорони здоров'я необхідно забезпечити запровадження ефективної системи та мережі надання медичної допомоги в Громаді. Великого значення набуває створення спроможної мережі первинної медичної допомоги з урахуванням приєднаних сільських територій та розвиток системи амбулаторій та пунктів здоров'я в сільських населених пунктах на принципах доступності.

Підприємства, які надають медичні послуги в Громаді:

1) Комунальне некомерційне підприємство «Старобільська багатoproфільна лікарня» (із загальним ліжковим фондом – 235 місць).

2) Комунальне некомерційне підприємство «Старобільський центр первинної медико-санітарної допомоги».

Комунальне некомерційне підприємство «Старобільський центр первинної медико-санітарної допомоги». У закладі охорони здоров'я до повномасштабного вторгнення працювало 27 лікарів та 70 осіб середнього медичного персоналу. Заклад мав понад 47 000 підписаних декларацій з лікарем на обслуговування та надання медичної допомоги. Сільська

медицина представлена 6 амбулаторіями та 12 фельдшерськими пунктами, які відносяться до Комунального некомерційного підприємства «Старобільський центр первинної медико-санітарної допомоги».

На 2025 рік КНП «Старобільський ЦПМСД» підписані договори з НСЗУ за пакетами «Первинна медична допомога» та включених в нього додаткових послуг: «Супровід і лікування дорослих та дітей з психічними розладами на первинному рівні медичної допомоги» та «Супровід та лікування дорослих та дітей, хворих на туберкульоз, на первинному рівні медичної допомоги», № 50 «Забезпечення кадрового потенціалу системи охорони здоров'я шляхом організації надання медичної допомоги із залученням лікарів-інтернів» та за експериментальним проєктом «Розширені послуги з первинної медичної допомоги окремим категоріям осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України». З моменту релокації закладу, з липня 2022 року по вересень 2025 року, підприємство переукладає декларації на нове місце надання послуг та має 3667 діючих декларацій.

Лікарі КНП «Старобільський ЦПМСД» обслуговують ВПО Луганщини на базі гуманітарних хабів, які розташовані за адресою м. Рівне, вул. Кавказька, 9А та м. Київ, вул. Рене Декарта, 14. Також лікарі Центру ведуть прийом ВПО не тільки з Луганської області, а і з Донецької, Херсонської, Харківської та Миколаївської області на базі хабу Громадської організації «ВПО України» Рівненщина за адресою м. Рівне, вул. Соборна, 34. Лікарями КНП «Старобільський ЦПМСД» надано 10165 консультацій, гуманітарну допомогу у вигляді лікарських засобів та засобів медичного призначення 1 184 особам.

В закладі працює Центр знань та психологічної підтримки — безпечний простір для медичних працівників, ветеранів, пацієнтів і всіх мешканців Громади. Центр створено з метою підтримки ментального здоров'я, збереження емоційного благополуччя та розвитку культури турботи про себе й оточення. Тут проводяться індивідуальні та групові консультації з психологами, тренінги, семінари й освітні заходи за темами стресостійкості, саморегуляції та профілактики емоційного вигорання. Центр працює для медиків, ветеранів, ВПО, молоді та всіх, хто потребує психологічної підтримки.

Комунальне некомерційне підприємство «Старобільська багатoproфільна лікарня» надає медичну допомогу (вторинна ланка) для населення Громади та сусідніх територіальних громад. З метою покращення медичних послуг на вторинному рівні необхідно провести відповідний аналіз та реорганізацію медичної мережі вторинної ланки (в тому числі матеріально-технічне забезпечення) з врахуванням потреб сільського населення, впровадження уніфікованих медичних технологій, диференційованих стандартів і обсягів допомоги вторинного рівня медицини, забезпечення населення ефективними, безпечними і якісними лікарськими засобами та виробами медичного призначення згідно державних стандартів, впровадження системи персоніфікованого електронного реєстру громадян та сучасних інформаційних і телемедичних технологій для поліпшення медичної допомоги населенню.

Комунальне некомерційне підприємство «Старобільська багатoproфільна лікарня» Старобільської міської ради Луганської області релоковане та проваджує господарську діяльність з 01.07.2022 року за новим місцем надання послуг, а саме: Дніпропетровська область, місто Дніпро, вул. Володимира Мономаха, буд. 17 А. У 2025 році медичний заклад надає медичну допомогу в рамках програми медичних гарантій за пакетами: «Профілактика, діагностика, спостереження та лікування в амбулаторних умовах», «Мобільна паліативна медична допомога дорослим і дітям», «Ведення вагітних в амбулаторних умовах», «Гістероскопія», «Цистоскопія», «Езофагодуоденоскопія», «Колоноскопія», «Забезпечення кадрового потенціалу системи охорони здоров'я шляхом організації надання медичної допомоги із залученням лікарів-інтернів», «Лікування осіб із психічними та поведінковими розладами внаслідок вживання опіоїдів із використанням препаратів замісної терапії», «Реабілітаційна допомога дорослим та дітям у амбулаторних умовах».

Лікарі КНП «Старобільська БЛ» надають вторинну амбулаторну медичну допомогу ВПО з Луганської та інших областей, які звертаються за медичною допомогою в заклад.

Мобільна бригада лікарів також надає медичну допомогу та психологічну підтримку в шелтерах для ВПО. Пріоритетними напрямками роботи закладу є реабілітаційна допомога в амбулаторних умовах, в тому числі військовослужбовцям, ветеранам/ветеранкам та членам їх сімей, а також надання психологічної допомоги ВПО, військовослужбовцям, ветеранам/ветеранкам та членам їх сімей.

За період провадження діяльності за новим місцем надання послуг за 9 місяців 2025 року лікарі КНП «Старобільська БЛ» надали медичну допомогу більше ніж 11 766 пацієнтам (з них 68 військовослужбовців та ветеранів і 37 членів їх сімей). З яких, 10 096 пацієнтів отримали консультації лікарів та амбулаторне лікування, для 882 проведено хірургічні процедури та оперативні втручання, 1729 пацієнтів пройшли діагностичні інструментальні обстеження (ультразвукова діагностика, фіброгастродуоденоскопія, колоноскопія, електрокардіографія), психологічну допомогу надано 548 пацієнтам, реабілітаційну допомогу отримали 156 осіб (з них 26 військовослужбовців та ветеранів). Мобільна медична бригада надає постійну паліативну допомогу 19 важкохворим невиліковним пацієнтам за місцем їх проживання та медичну допомогу в місцях компактного проживання ВПО (за 9 місяців 2025 року надано медичну допомогу 905 ВПО). Значна частина пацієнтів медзакладу є мешканцями саме Старобільської міської територіальної громади.

Необхідно забезпечити Громаду кваліфікованими медичними кадрами через відповідну систему навчання лікарів як первинної, так і вторинної ланки медицини та втілити нові підходи до управління практиками через партнерські відносини із медичними закладами первинної, вторинної та третинної ланки медицини, соціальними службами, профілактичними, фізкультурними та спортивними закладами, реабілітаційними центрами, Центрами здоров'я усіх форм власності тощо.

Важливо проводити інформаційну кампанію серед населення щодо вакцинації, профілактики хронічних захворювань (серцево-судинні, онкологічні захворювання, астма тощо) та громадського здоров'я через популяризацію занять фізичною культурою та спортом, здоровим харчуванням та способом життя. В умовах негативної демографії важливо впроваджувати місцеві програми щодо підвищення репродуктивного здоров'я населення Громади. Для забезпечення доступу до якісної медичної допомоги необхідно впроваджувати місцеві програми запровадження якісної діагностики при невідкладних станах, гострих захворюваннях, травмах.

Великого значення набуває інформаційна компанія для населення щодо необхідності щеплень з використанням різноманітних каналів інформування.

Отже, відновлення та розвиток комунальних підприємств повинно відбуватись і далі, задля збереження суб'єктів господарювання, які будуть здатні надавати медичні послуги після деокупації території Громади. Актуальними наразі постають напрями забезпечення доступності медичних послуг, психологічної допомоги та реабілітації осіб, які звільняються або звільнені з військової служби, з-поміж ветеранів війни, осіб, постраждалих від бойових дій, а також осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення волі.

Таблиця 8.

Оперативна ціль	Завдання/проекти	Координатор, відповідальний, партнери	Результати
1	2	3	4
А.2.1. Розвиток медичних послуг на рівні первинної медико – санітарної допомоги 2026-2027 роки	1.Розроблення програми щодо розвитку послуг на базі КНП «Старобільський ЦПМСД»; 2. Надання медичних послуг КНП «Старобільський ЦПМСД»; 3. Розроблення стратегії розвитку КНП «Старобільський ЦПМСД»; 4. Забезпечення кадрами, перепідготовка та підвищення кваліфікації кадрів, залучення молодих фахівців, створення ресурсно-тренінгового центру; 5. Розроблення програми щодо забезпечення службовим житлом лікарів комунального підприємства «Старобільський центр первинної медико-санітарної допомоги» Старобільської міської ради Луганської області та підготовки лікарських кадрів	КНП «Старобільський ЦПМСД» Старобільської міської ради Луганської області	1.Розроблена програма щодо розвитку послуг на базі КНП «Старобільський ЦПМСД»; 2. Надання медичних послуг КНП «Старобільський ЦПМСД»; 3. Розроблено стратегію розвитку КНП «Старобільський ЦПМСД» 4. Прийнято на роботу нових працівників, підвищено кваліфікацію працюючих працівників; створений ресурсно-тренінговий центр для медичних працівників та населення в ЦПМСД; 5. Розроблена програми щодо забезпечення службовим житлом лікарів комунального підприємства «Старобільський центр первинної медико-санітарної допомоги» Старобільської міської ради Луганської області та підготовки лікарських кадрів

Продовження таблиці 8

Оперативна ціль	Завдання/проекти	Координатор, відповідальний, партнери	Результати
1	2	3	4
А.2.2. Забезпечення надання медичних послуг Комунальним некомерційним підприємством «Старобільська багатопрофільна лікарня» Старобільської міської ради Луганської області 2026-2027 роки	1. Розроблення програми щодо розвитку медичних послуг на базі КНП «Старобільська багатопрофільна лікарня»; 2. Надання медичних послуг КНП «Старобільська багатопрофільна лікарня»; 3. Розроблення стратегії розвитку КНП «Старобільська багатопрофільна лікарня»; 4. Надання реабілітаційних послуг ветеранам/кам та членам їх сімей; 5. Доукомплектування кадрами, у т.ч. фахівцями/нями із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб, підвищення кваліфікації працівників; 6. Розроблення програми щодо забезпечення службовим житлом лікарів комунального підприємства «Старобільська багатопрофільна лікарня» Старобільської міської ради Луганської області та підготовки лікарських кадрів	КНП «Старобільська багатопрофільна лікарня» Старобільської міської ради Луганської області	1. Розроблено програму щодо розвитку медичних послуг на базі КНП «Старобільська багатопрофільна лікарня»; 2. Медичні послуги надаються КНП «Старобільська багатопрофільна лікарня»; 3. Розроблено стратегію розвитку КНП «Старобільська багатопрофільна лікарня»; 4. Надаються реабілітаційні послуги ветеранам/кам та членам їх сімей; 5. Прийняття на роботу нових працівників, у т.ч. фахівців/чинь із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб, підвищення кваліфікації працівників; 6. Розроблена програма щодо забезпечення службовим житлом лікарів комунального підприємства «Старобільська багатопрофільна лікарня» Старобільської міської ради Луганської області та підготовки лікарських кадрів

Стратегічна ціль А.3. СОЦІАЛЬНІ ПОСЛУГИ ТА ФОРМУВАННЯ ВІДКРИТОГО СУСПІЛЬСТВА

На початок 2022 року надання соціальних послуг непрацездатним громадянам похилого віку, особам з інвалідністю та особам, які опинилися у складних життєвих обставинах, в Громаді забезпечували: Комунальна установа «Старобільський міський центр соціальних служб» та Комунальна установа «Старобільський територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг)». Ці установи не відновили свою діяльність на підконтрольній Уряду України території.

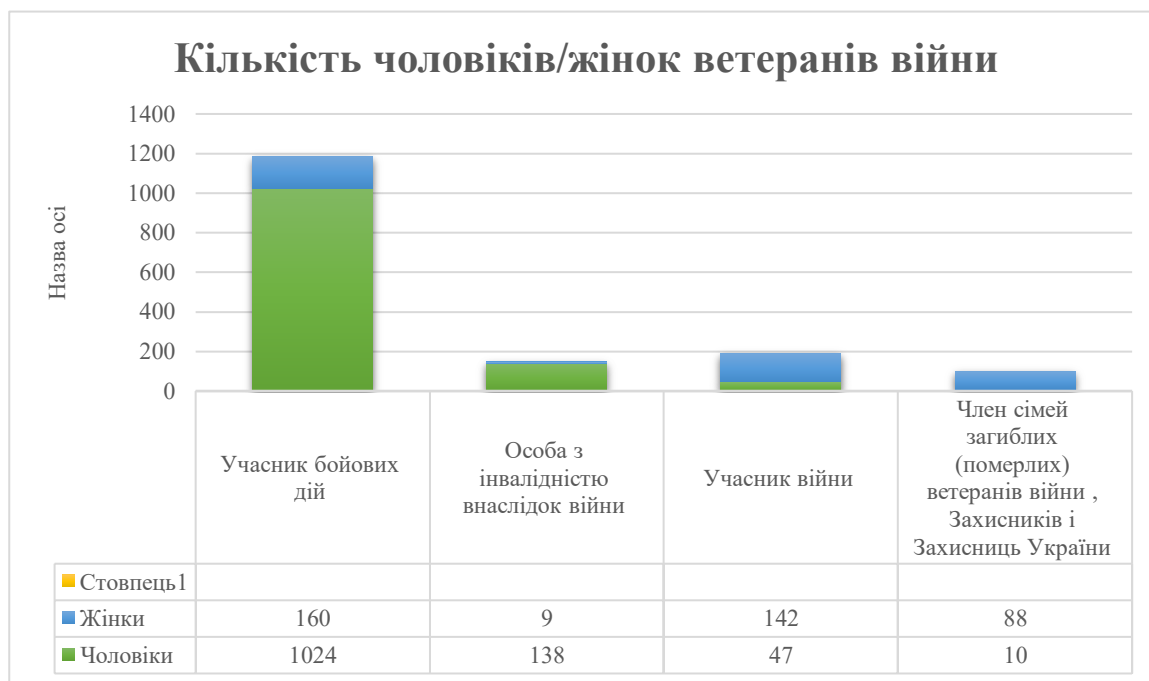
Кожен член Громади, який виїхав з тимчасово окупованої території, став більш уразливим до різноманітних викликів: працевлаштування, оренда житла, родинні стосунки тощо. Від місцевої влади на цьому етапі потребується особлива увага до питань соціальної

підтримки членів громади– фінансова підтримка ВПО, пільгових категорій громадян з урахуванням їх індивідуальних та нагальних потреб.

До формування системи надання соціальних послуг потрібно застосувати новий підхід - модернізація наявних і запровадження нових видів соціальних послуг та структур, з орієнтуванням на забезпечення доступності соціальної допомоги особам, які звільняються або звільнені з військової служби, з-поміж ветеранів/ок війни, осіб, постраждалих від бойових дій, а також осіб, стосовно яких установлено факт позбавлення свободи.

За даними Луганської обласної військової адміністрації загальна кількість ветеранів війни в нашій Громаді станом на 01.06.2025 складає 1618 осіб, з яких 399 жінки.

Таблиця 9.

Подальша російська агресія може призвести до збільшення ветеранської спільноти. Ветерани війни, які повертаються з фронту, зіштовхуються з рядом складнощів, що включають проблеми адаптації до цивільного життя, соціальної комунікації, працевлаштування, досягнення економічної незалежності тощо. Вплив воєнних подій – безтерміновий. Його можна побачити сьогодні, він може мати прояв і через деякий час. Військові дії залишають відбиток як на військових та їх сім'ях, так і на цивільному населенні. Ці зміни в українському бутті потребують врахування та прийняття певних рішень і дій вже сьогодні.

Ветеранський простір – найбільш ефективний інструмент реінтеграції ветеранів та ветеранок на місцевому рівні в Громаді. Не зважаючи на організаційно-правову форму, ветеранський простір є професійною та функціональною командою, набором доступних сервісів та атмосферою. Ветеранський простір є тим самим єдиним вікном надання базових послуг для ветеранів/ок та чітко визначеною і зрозумілою точкою входу як для ветеранів/ок, які прагнуть задовольнити свої потреби, так і для сервісних партнерів різних організаційних форм, які готові надати їм свої послуги.

Таблиця 10.

Оперативна ціль	Завдання/проекти	Координатор, відповідальний, партнери	Результати
1	2	3	4
А.3.1. Формування системи надання соціальних послуг відповідно до потреб населення 2026-2027 роки	1.Розроблення програм щодо надання соціальних послуг, матеріальної допомоги жителям Громади, пільговим групам населення, ветеранам/кам та членам їх родин; 2. Надання соціальних послуг, матеріальної допомоги жителям Громади, пільговим групам, ветеранам/кам та членам їх родин; 3. Консультування, перенаправлення з питань соціального захисту; 4.Створення центру надання соціальних послуг; 5. Укомплектування кадрами створеного центру надання соціальних послуг, у т.ч. фахівцями/чинями із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб, підвищення кваліфікації працівників; 6. Надання соціальних послуг центром надання соціальних послуг	Відділ соціального захисту населення Старобільської міської ради Луганської області, Старобільська міська військова адміністрація	1.Розроблення програм щодо надання соціальних послуг, матеріальної допомоги жителям Громади, пільговим групам населення, ветеранам/кам та членам їх родин; 2. Надання соціальних послуг, матеріальної допомоги жителям Громади, пільговим групам, ветеранам/кам та членам їх родин; 3. Консультування, перенаправлення з питань соціального захисту; 4.Створення центру надання соціальних послуг; 5. Укомплектування кадрами створеного центру надання соціальних послуг, у т.ч. фахівцями/чинями із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб, підвищення кваліфікації працівників; 6. Надаються соціальні послуги центром надання соціальних послуг
А.3.2. Підтримка ветеранської спільноти 2026-2027 роки	1. Розробка програми для реалізації проєктів з реалізації підтримки ветеранської спільноти; 2. Проведення конкурсного відбору виконавців проєктів з підтримки ветеранської спільноти; 3. Фінансування заходів проєктів тощо; 3. Висвітлення діяльності, заходів, результатів за проєктами;	Старобільська міська військова адміністрація, Виконавчий комітет міської ради	1. Розроблена програма щодо реалізації проєктів з реалізації підтримки ветеранської спільноти; 2. Проведено конкурсний відбір серед ГО для визначення виконавця проєктів; 3. Здійснюється фінансування заходів проєктів, моніторинги реалізації проєктів тощо; 3. Результати впроваджених проєктів висвітлюються на сторінках соцмереж та офіційному сайті,

Стратегічна ціль А.4. БЕЗПЕКА ТА ІНФОРМАЦІЙНА ОБІЗНАНІСТЬ

Агресор активно використовує медіа для поширення дезінформації та пропаганди, намагаючись маніпулювати громадською думкою, дискредитувати українські державні інституції, дезорієнтувати стосовно ситуації на фронті та залякати населення, розколоти суспільство через вигадані суперечки та різноманітні наративи дезінформації та знизити міжнародну підтримку України.

Українці повинні навчитися відрізняти правдиву інформацію від фейкової, дотримуватись основ кібербезпеки та мати доступ до правдивих джерел про історію України, Громади. Це є важливими аспектами захисту національної безпеки.

Для успішної протидії пропаганді та дезінформації необхідно підвищувати рівень медіаграмотності населення, налагоджувати співпрацю з міжнародними партнерами, розробляти нові технологічні рішення, ефективно використовувати законодавче регулювання медіа та обмежувати поширення фейків через соціальні мережі. Протидія російській інформаційній агресії вимагає координації на всіх рівнях: від індивідуальних зусиль громадян, залучення експертних організацій з протидії дезінформації та медіа – для розширення охоплення до міжнародної співпраці – для виходу на медіапростір країн Європи й далі

Слобожанщина має унікальну історію, яка формує особливий шар української ідентичності. Історично цей регіон був перехрестям культур і впливів, одночасно він залишається важливою частиною формування українського національного простору. Громада є частиною цього простору, яка має свої історичні, культурні, народні, мовні традиції. Багато століть у нас формували думку, що розвиток Старобільщини – це заслуга країни агресорки, нав'язували стереотипні уявлення щодо початків назви річки Айдар, традицій, заселяли народами з іншими культурними цінностями з регіонів рф. Усе це має сьогодні відбитки у свідомості мешканців Громади, створює внутрішній супротив сприйняттю правди. Тож, повернути та відновити нашу ідентичність, як частини української нації, яка має власні традиції та історію є потребою сьогодення. Її реалізація дасть змогу рухатись вперед, розвиватись, ставати кращими. Громада яка поділяє єдині національні цінності людяності, згуртованості, демократії, родинності - має потужні ресурси до відбудови та розвитку.

Таблиця 11.

Оперативна ціль	Завдання/проекти	Координатор, відповідальний, партнери	Результати
1	2	3	4
А.4.1. Протидія дезінформації та російським наративам через медіа, освіти й культуру 2026-2027 роки	1. Розвинути систему комунікацій місцевої влади з населенням через меседжери, офіційні сторінки, сайт; 2. Підтримка національного культурного продукту та меморіалізацію, що створює умови для утвердження української національної та громадянської ідентичності; 3. Запровадити та підтримувати канали надання громадянам достовірної інформації на території Громади; 4. Розробка Комунікаційної стратегії в Громаді.	Виконавчий комітет Старобільської міської ради	1. Розвинута система комунікацій місцевої влади з населенням через меседжери, офіційні сторінки, сайт; 2. Здійснюються публікації національного культурного продукту та меморіалізацію, що створює умови для утвердження української національної та громадянської ідентичності; 3. Запроваджені та підтримуються в актуальному стані канали надання громадянам достовірної інформації на території Громади; 4. Розроблено Комунікаційну стратегію в Громаді.
А.4.2. Формування національної свідомості та української ідентичності на основі Слобожанських традицій	1. Створення та забезпечення діяльності Координаційної ради з питань національно-патріотичного виховання, утвердження української національної та громадянської ідентичності при Старобільській міській військовій адміністрації із	Відділ культури, туризму та охорони культурної спадщини Старобільської міської ради Луганської області, ГО, Старобільська	1. Координаційна рада з питань національно-патріотичного виховання, утвердження української національної та громадянської ідентичності при Старобільській міській військовій адміністрації

2026-2027 роки	залученням різних соціальних груп (молоді, ветерани/ки, за принципом гендерної рівності тощо), представників наукових установ/організацій тощо; 2. Висвітлення діяльності Ради в соцмережах, офіційному сайті; 3. Проведення заходів різноманітної форми з питань обговорення, відновлення культурної спадщини громади, розвінчення неправдивих, стереотипних уявлень про Громаду та історичні події, пов'язані з історією Громади із залученням відповідних фахівців та громадськості 4. Розроблення та впровадження офлайн заходів для відновлення комунікації	міська військова адміністрація	створена та здійснює свою діяльність; 2. Діяльність Ради висвітлюється на сторінках соцмережи, офіційному сайті; 3. Проведено різноманітні заходи з питань культурної спадщини громади, історії громади, національної ідентичності; 4. Проведенні офлайн заходи для відновлення комунікації з мешканцями Громади
А.4.3. Навчання громадських лідерів, посадовців і молоді з цифрової безпеки та медіаграмотності 2026-2027 роки	1.Тренінги, вебінари тощо з питань цифрової безпеки та медіаграмотності	Виконавчий комітет Старобільської міської ради	1.Проведені тренінги, вебінари тощо з питань цифрової безпеки та медіаграмотності для посадових осіб, молоді тощо
А.4.4. Підтримка сил оборони, допомога військовим частинам 2026-2027 роки	1. Надання допомоги ЗСУ 2. Привітання військових з професійними, державними святами	Старобільська міська військова адміністрація	1. Надана фінансова допомога військовим частинам ЗСУ; 2. Здійснені привітання військових з професійними, державними святами

V.II. СТРАТЕГІЧНИЙ НАПРЯМ В. ВІДБУДОВА – СПІЛЬНА СПРАВА

На засіданні Робочої групи зі стратегічного планування, яке відбулося 02 листопада 2025 року, було сформульовано та затверджено стратегічні та оперативні цілі до стратегічного напрямку «Відбудова – спільна справа».

Для визначення стратегічних проблем, які необхідно вирішити в рамках даного напрямку було використано:

- Профіль Громади (аналітично - описова частина до Стратегії розвитку Громади) затверджений на засіданні Робочої групи від 23 жовтня 2025 року;
- Результати опитування підприємців;
- Результати опитування жителів Громади;
- SWOT – аналіз за стратегічним напрямом відпрацьований на засіданні Робочої групи від 23 жовтня 2025 року.

За результатами обговорення членами Робочої групи було визначено наступні проблеми, які необхідно вирішувати в рамках даного стратегічного напрямку:

- ✓ відновлення роботи банків, зв'язку, телебачення, транспорту, Пенсійного фонду;
- ✓ забезпечення безпеки (оповіщення, захисні споруди тощо);
- ✓ забезпечення продуктами харчування, ліками, санітарно-гігієнічними товарами;
- ✓ відновлення роботи шкіл, дитячих садочків, медичних закладів;

- ✓ налагодження безпечного водопостачання, обстеження ґрунтових вод, які використовуються населенням;
- ✓ обстеження зруйнованого та пошкодженого майна, відновлення пошкодженого майна;
- ✓ інтеграційні заходи з населенням, яке залишалось під тимчасовою окупацією та тими, хто повертається.

Спираючись на думку мешканців громади та здійснивши комплексний аналіз, члени Робочої групи визначили наступні стратегічні проблеми, які необхідно розв'язати в рамках даного стратегічного напрямку, а саме:

Стратегічні проблеми

- зруйнована та пошкоджена соціальна інфраструктура, яка потребує відбудови, реконструкції та модернізації, а саме: сфери освіти, культури, охорони здоров'я, спорту;
- необхідність проведення обстеження та ремонту будівель надавачів комунальних послуг водопостачання та водовідведення, благоустрою території, поводження з ТПВ, придбання необхідного обладнання;
- знешкоджена та розкрадена матеріально-технічні ресурси комунальних установ, закладів, підприємств, що вимагає їх поновлення;
- дефіцит кадрів, у зв'язку з міграційними процесами пов'язаними з тимчасовою окупацією Громади;
- довготривала втрата повноцінної комунікації та розділення населення на три групи (за характеристиками проживання після лютого 2022 року), існування ідеологічних розходжень у світоглядах;
- наявність зруйнованих та пошкоджених об'єктів житлової, адміністративної, промислової сфер;
- порушенні логістичні, транспортні зв'язки, втрачені виробничі потужності й низький рівень виробництва харчової продукції;
- відсутність сучасної містобудівельної документації на територію Громади;
- недостатня кількість та невідповідність вимогам інклюзії, доступності захисних споруд, системи оповіщення повітряної тривоги та інших об'єктів цивільного захисту.

Подолання проблем відбуватиметься шляхом формування місцевої політики, спрямованої на безпечний та комфортний простір Громади у перехідний період:

- формування управлінської структури та кадрове забезпечення місцевої влади в умовах перехідного періоду;
- створення ефективної системи комунікації з населенням Громади;
- запровадження принципів гендерної рівності та інклюзії при відновленні Громади;
- проведення інвентаризації для визначення втрачених матеріально-технічних ресурсів, визначення першочергових заходів з відновлення/відбудови;
- обстеження зруйнованих/пошкоджених об'єктів та відновлення пошкодженого майна;
- допомога у відновленні господарської діяльності суб'єктів господарювання;
- забезпечення постачання продовольчих товарів у перехідний період;
- розроблення сучасної містобудівельної документації;
- запровадження системи громадської безпеки на території Громади;
- запровадження енергоефективної політики у Громаді.

Розроблення та реалізація такої політики можливе лише шляхом об'єднання зусиль держави, регіональної та місцевої влади, інвесторів, представників громадянського суспільства, бізнесу, гуманітарних та благодійних організацій.

Таблиця 12.

План дій до стратегічного напрямку В. Відбудова – спільна справа

Стратегічна ціль	Оперативна ціль	
Стратегічна ціль В.1. Відновлення муніципальної влади та впровадження дорадчої демократії у перехідний період	В.1.1. Відновлення та/або створення комунальних підприємств, надавачів комунальних послуг	
	В.1.2. Відновлення мережі публічних послуг (освітніх, медичних, соціальних, культурних, адміністративних)	
	В.1.3. Впровадження дорадчої демократії у перехідний період	
Стратегічна ціль В.2. Інвентаризація комунального майна, обстеження зруйнованого та пошкодженого майна/об'єктів критичної інфраструктури, відновлення території Громади	В.2.1. Інвентаризація комунального майна, обстеження зруйнованого та пошкодженого майна	
	В.2.2. Відновлення пошкодженого майна, об'єктів критичної інфраструктури	
	В.2.3. Поновлення розграбованих, знищених матеріально-технічних ресурсів комунальних установ, закладів, підприємств	
	В.2.4. Розроблення комплексного плану просторового розвитку території Старобільської міської територіальної громади	
	В.2.5. Розроблення програми комплексного відновлення території Громади (її частини)	
Стратегічна ціль: В.3. Відновлення постачання товарів на територію Громади	В.3.1. Відновлення господарської діяльності (харчової, транспортної, логістичної тощо) суб'єктів господарювання	
	В.3.2. Забезпечення гуманітарною (продукти харчування, гігієнічні набори тощо) допомогою мешканців деокупованих територій Громади	
Стратегічна ціль В.4. Громадська безпека на території Громади	В.4.1. Ефективна безпекова платформа та профілактика правопорушень	
	В.4.2. Створення системи стійкості зниження ризиків виникнення кризових ситуацій та їх профілактика	
	В.4.3. Забезпечення безпеки на дорогах	
	В.4.4. Громадська безпека від небезпечних тварин та рослин	
	В.4.5. Створення ефективної системи оповіщення загроз, системи захисних споруд	
Стратегічна ціль В.5. Енергоефективна політика та інфраструктура	В.5.1. Впровадження ефективної енергетичної політики Громади	
	В.5.2. Енергоефективна модернізація мереж зовнішнього освітлення	
	В.5.3. Модернізація систем генерації тепла в бюджетній сфері, у тому числі із використанням альтернативних джерел енергії	

Стратегічна ціль В.1. ВІДНОВЛЕННЯ МУНІЦИПАЛЬНОЇ ВЛАДИ ТА ВПРОВАДЖЕННЯ ДОРАДЧОЇ ДЕМОКРАТІЇ У ПЕРЕХІДНИЙ ПЕРІОД

Старобільська міська територіальна громада об'єднала 24 населені пункти з адміністративним центром у місті Старобільськ. До її складу увійшли села: Толоківка (колишнє Половинкине), Титарівка, Підгорівка, Курячівка, Лиман, Проїждже, Проказине, Бутківка, Балакирівка, Дубовівка, Верхня Покровка, Нижньопокровка, Маринівка, Суханівка, Калмиківка, Кринички, Левадне, Новоборове, Новодонбаське, Ганнівка, Світле, Джемільне, Єгорівка, Новоселівка. Рішенням Старобільської міської ради № 19/6 від 04 листопада 2021 року утворено 10 старостинських округів, а саме: Світлівський, Новоборівський, Нижньопокровський, Калмиківський, Курячівський, Лиманський, Верхньопокровський, Підгорівський, Титарівський, Половинкинський.

Адміністративний устрій Громади вимагає відновлення у перехідний період гнучкої, легко адаптованої до змін, сучасної управлінської структури зі старостинськими округами. Нова адміністративна структура повинна забезпечити якість надання послуг, у тому числі адміністративних, освітніх, культурних, спортивних, медичних, безпекових на території всієї Громади із врахуванням самих віддалених сільських населених пунктів. Якість послуг органів публічної влади повинна стати більш ефективною на основі комфортності, зручності, доступності для різних груп населення.

Система господарсько-побутової каналізації м. Старобільська складається із каналізаційної мережі, самопливних колекторів та каналізаційних помпових станцій і напірних трубопроводів, які потребують реконструкції та модернізації.

Збір та вивіз твердих побутових відходів спеціалізованим автотранспортом з території Громади здійснює «Благоустрій м.Старобільськ». Знезаражуються ТПВ на міському полігоні, що знаходиться на відстані 2-3 км від міста Старобільська та потребує реконструкції. Для більш ефективної роботи та недопущення забруднення ґрунтів є потреба в закупівлі сучасних контейнерів для збирання твердих побутових відходів та в оновленні застарілого спеціалізованого автотранспорту КП «Благоустрій м.Старобільська». Залишається не вирішеним питання роздільного збирання ТПВ для подальшого перероблювання та зменшення об'ємів їх утворення. Окремо стоїть проблема очищення сільських населених пунктів від стихійних сміттєзвалищ.

Відновлення комунальних підприємств житлово-комунального господарства з водопостачання та водовідведення, благоустрою території та поводженню з твердими побутовими відходами (збір та вивезення побутового сміття тощо), дозволить своєчасно здійснювати очищення від захаращень, будівельних матеріалів зруйнованих об'єктів території населених пунктів, забезпечить контроль над безпритульними та хижими тваринами, які потрапляють в межі населених пунктів, забезпечити населення відповідними послугами.

Це можливо за наявності відповідного кадрового забезпечення виконання функцій управлінської структури Старобільської МВА та виконавчих органів, підприємств Старобільської міської ради, в тому числі за старостівськими округами, в умовах реалізації секторальних напрямів, впровадження ефективних систем проєктного менеджменту, сучасних інформаційно-комунікаційних систем, ефективних горизонтальних комунікацій, наявності електронних баз даних, муніципальних реєстрів.

Ефективний муніципальний проєктний менеджмент передбачає розбудову міжвідомчих, територіальних, професійних міжмуніципальних та міжнародних партнерств для всієї Старобільської міської територіальної громади. Інституційне забезпечення її розвитку, розробка сучасної планувальної документації, створення сучасних механізмів комунікації населенням Громади із застосуванням гендерних підходів планування та бюджетування сприятиме якості життя населення, посилить конкурентоспроможність Громади.

Запровадження інструментів відкритого врядування, залучення громадян до прийняття управлінських рішень, впровадження різноманітних форм громадської участі

налагоджуватиме зворотний зв'язок із населенням та сформує в Громаді партисипативну модель управління, орієнтовану на потреби інклюзивних груп населення.

Таблиця 13.

Оперативна ціль	Завдання/проекти	Координатор, відповідальний, партнери	Результати
1	2	3	4
В.1.1. Відновлення та/або створення комунальних підприємств, надавачів комунальних послуг 2026-2027 роки	1. Відновити діяльність КП «Вода Старобільщини» та «Благоустрій м.Старобільськ», укомплектувати штатними працівниками; 2. Придбання необхідної техніки, обладнання тощо. 3. Здійснення надання комунальних послуг на території Громади; 4. Очищення території громади від захаращень, будівельних матеріалів зруйнованих об'єктів; 5. Реконструкція системи водопостачання та водовідведення (колектори, очисні споруди та інше) ; 6. Реконструкція та благоустрій полігону ТПВ, облаштування майданчиків для збору ТПВ, облаштування контейнерами; сприяння обстеженню об'єктів управління відходами, визначення шкоди та збитків підприємств, запровадження роздільного збирання побутових відходів, системне навчання населення з питань поводження з ТПВ	Старобільська міська військова адміністрація, виконавчі органи міської ради, комунальні підприємства "Благоустрій м.Старобільськ" та "Вода Старобільщини"	1. Відновлена діяльність КП «Старобільськвода» та «Благоустрій м.Старобільськ», КП укомплектовані штатними працівниками; 2. Придбана необхідна техніка, обладнання тощо для надання послуг у Громаді; 3. Здійснюється надання комунальних послуг на території Громади; 4. Територія громади постійно очищається від захаращень, будівельних матеріалів зруйнованих об'єктів; 5. Розроблено проекти з реконструкції системи водопостачання та водовідведення (колектори, очисні споруди та інше), здійснена реконструкція системи; 6. Полігон пройшов реконструкцію та приведений у відповідність до екологічних норм, облаштовані майданчики для збору ТПВ, закуплені та встановлені контейнери, спеціалізована техніка для збору ТПВ;
В.1.2. Відновлення мережі публічних послуг (освітніх, медичних, соціальних, культурних, адміністративних) послуг 2026-2027 роки	1. Відновлення мережі освітніх закладів; 2. Відновлення мережі закладів культури; 3. Відновлення надання медичних послуг, в тому числі у сільській місцевості КНП «Старобільський ЦПМСД»; 4. Відновлення повноцінної роботи центру надання адміністративних послуг; 5. Відновлення роботи мережі надавачів соціальних послуг у громаді або залучення надавачів соціальних послуг приватної форми власності; 6. Відновлення мережі медичних послуг на базі КНП «Старобільська багатопрофільна лікарня»;	Старобільська міська військова адміністрація, виконавчі органи міської ради, надавачі соціальних послуг, муніципалітети області	1. Відновлена мережа освітніх закладів у Громаді (за доцільністю); 2. Відновлена мережа закладів культури; 3. Відновлено надання медичних послуг, в тому числі у сільській місцевості КНП «Старобільський ЦПМСД»; 4. Відновлена повноцінна робота центру надання адміністративних послуг; 5. Відновлена робота мережі надавачів соціальних послуг у Громаді; 6. Відновлені медичні послуг на базі КНП «Старобільська багатопрофільна лікарня»;

В.1.3. Впровадження дорадчої демократії у перехідний період 2026-2027 роки	1. Створення дорадчих органів у перехідний період із залученням мешканців Громади, які перебували під тимчасовою окупацією; 2. Забезпечення роботи дорадчих органів;	Старобільська міська військова адміністрація, ГО, підприємці Громади, виконавчі органи міської ради, мешканці Громади	1. Створені дорадчі органи із залученням мешканців Громади, які перебували під тимчасовою окупацією, з врахуванням гендерної рівності та включенням осіб різних вікових/професійних груп; 2. Дорадчі органи здійснюють свою діяльність, управлінські рішення приймаються з врахуванням їх висновків/рекомендацій;
---	---	---	--

Стратегічна ціль В.2. ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ КОМУНАЛЬНОГО МАЙНА, ОБСТЕЖЕННЯ ЗРУЙНОВАНОГО ТА ПОШКОДЖЕНОГО МАЙНА/ОБ'ЄКТІВ КРИТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ, ВІДНОВЛЕННЯ ТЕРИТОРІЇ ГРОМАДИ

Будь-яке планування роботи місцевої влади повинно будуватись на даних поточного стану ситуацій. Таке планування дозволяє ефективно вибудовувати послідовність заходів та ефективно використовувати бюджетні кошти.

Поновлення зруйнованого, пошкодженого та втраченого майна можливо після проведення інвентаризації. Це дозволить зрозуміти втрати Громади та визначити пріоритетні напрями відновлення комунального майна, встановити джерела фінансування, залучити позабюджетні кошти в межах чинного законодавства.

Планування територій на місцевому рівні здійснюється шляхом розроблення та затвердження комплексних планів просторового розвитку територій територіальних громад, генеральних планів населених пунктів і детальних планів території, їх оновлення та внесення змін до них.

Через стрімку окупацію території Старобільської міської територіальної громади та захоплення окупаційною владою документів, вивезення містобудівної документації виявилось неможливим. Сьогодні проводиться робота з відновлення містобудівної документації Старобільської міської територіальної громади.

Комплексний план просторового розвитку території територіальної громади (далі - комплексний план) розробляється на всю територію територіальної громади та включає планувальні рішення щодо перспективного використання всієї території територіальної громади. Він передбачає узгоджене прийняття рішень щодо цілісного (комплексного) просторового розвитку населених пунктів як єдиної системи розселення і території за їх межами. Розробляється та затверджується з метою забезпечення розвитку територіальної громади з дотриманням принципу збалансованості державних, громадських та приватних інтересів та з урахуванням концепції інтегрованого розвитку території територіальної громади (за наявності).

Програма комплексного відновлення території територіальної громади (її частини) визначає основні просторові, містобудівні та соціально-економічні пріоритети політики відновлення і охоплює комплекс заходів для забезпечення відновлення території відповідної територіальної громади (її частини), що постраждали внаслідок збройної агресії проти України або які є місцями концентрації соціально-економічних, інфраструктурних, екологічних чи інших кризових явищ. Вона має сприяти впровадженню таких сучасних підходів та практик розвитку регіонів, територіальних громад, населених пунктів та частин їх територій, як людиноцентризм та соціальна справедливість, раціональне просторове планування, забезпечення балансу розселення та розміщення робочих місць, стала міська мобільність, інклюзивність, енергоефективність, екологічність, збереження культурного розмаїття та національної пам'яті, а також відповідати Цілям сталого розвитку України на період до 2030 року.

Таблиця 14.

Оперативна ціль	Завдання/проекти	Координатор, відповідальний, партнери	Результати
1	2	3	4
В.2.1. Інвентаризація комунального майна, обстеження зруйнованого та пошкодженого майна 2026-2027 роки	1. Створення інвентаризаційних комісій в суб'єктах комунальної власності; 2. Провести інвентаризацію комунального майна; 3. Створення комісії з обстеження зруйнованого та пошкодженого майна із залученням фахівців державних установ/закладів; 4. Забезпечення роботи комісії з обстеження зруйнованого та пошкодженого майна, внесення відомостей за роботою комісії до реєстрів зруйнованого та пошкодженого майна. 5. Підготовка і подання клопотань про організацію чи оголошення територій та об'єктів природно-заповідного фонду; погодження з власниками та первинними користувачами природних ресурсів у межах територій, рекомендованих для заповідання; розробка проектів створення; прийняття рішень про створення чи оголошення територій, об'єктів природно-заповідного фонду та їх охоронних зон; розробка Положень та Охоронних зобов'язань	Старобільська міська військова адміністрація, виконавчі органи міської ради, керівники КП	1. Створені інвентаризаційні комісії в суб'єктах комунальної власності; 2. Проведені інвентаризації комунального майна в суб'єктах комунальної власності; 3. Створена комісія з обстеження зруйнованого та пошкодженого майна із залученням фахівців державних установ/закладів; 4. Комісія з обстеження зруйнованого та пошкодженого майна проводить свою діяльність на території громади, до реєстрів зруйнованого та пошкодженого майна, за результатами обстежень вносяться відомості; 5. Підготовлені та подані клопотання про організацію чи оголошення територій та об'єктів природно-заповідного фонду; погоджено з власниками та первинними користувачами природних ресурсів у межах територій, рекомендованих для заповідання; розроблені проекти створення заповідних зон; прийняте рішення про створення чи оголошення територій, об'єктів природно-заповідного фонду та їх охоронних зон; розроблені Положення та Охоронні зобов'язання
В.2.2. Відновлення пошкодженого майна, об'єктів критичної інфраструктури 2026-2027 роки	1. Складання переліку пошкодженого та зруйнованого майна; визначення першочерговості відновлення; 2. Складання переліку об'єктів критичної інфраструктури та першочерговість їх відновлення; 3. Складання проектно-кошторисної документації на відновлення об'єктів критичної інфраструктури; 4. Надання допомоги мешканцям Громади на відбудову об'єктів житлового фонду;	Старобільська міська військова адміністрація, виконавчі органи міської ради, надавачі соціальних послуг, муніципалітети області	1. Складено перелік пошкодженого та зруйнованого майна; визначена першочерговість їх відновлення; 2. Складено перелік об'єктів критичної інфраструктури та першочерговість їх відновлення; 3. Складено проектно-кошторисна документація на відновлення об'єктів критичної інфраструктури; 4. Мешканцям громади на відбудову об'єктів житлового фонду надається

	5. Виконання будівельних робіт на об'єктах критичної інфраструктури;		допомога (по мірі необхідності); 5. Виконані будівельні роботи на об'єктах критичної інфраструктури та відновлено їх роботу;
В.2.3. Поновлення розграбованих, знищених матеріально-технічних ресурсів комунальних установ, закладів, підприємств 2026-2027 роки	1. За результатами інвентаризації складання переліку втрачених матеріально-технічних ресурсів; 2. Складання списку першочергових матеріально-технічних ресурсів для відновлення; 3. Придбання матеріально-технічних ресурсів.	Старобільська міська військова адміністрація, виконавчі органи міської ради, комунальні установи, заклади, підприємства	1. Складені інвентаризаційні акти щодо втрачених/знищених матеріально-технічних ресурсів; 2. Складені списки першочергових матеріально-технічних ресурсів для відновлення. 3. Придбані та використовуються матеріально-технічні ресурси
В.2.4. Розроблення комплексного плану просторового розвитку території Старобільської міської територіальної громади	1. Аналіз наявності містобудівної документації на місцевому рівні; 2. Відновлення (за можливості) містобудівної документації населених пунктів Старобільської міської територіальної громади; 3. Проведення містобудівного моніторингу містобудівної документації на місцевому рівні, для визначення її актуальності та стану реалізації; 4. За результатами містобудівного моніторингу прийняття рішення розроблення містобудівної документації на місцевому рівні; 5. Визначення населених пунктів Громади щодо яких необхідно розробити картографічну основу у цифровій формі в місцевій системі координат відповідного регіону, однозначно зв'язаній із Державною геодезичною референцною системою координат УСК-2000, складеної відповідно до вимог законодавства; 6. Розробка картографічної основи для всієї території територіальної Громади масштабу 1:10 000; для території населених пунктів, для яких будуть розроблятися генеральні плани та/або планувальні рішення генерального плану, масштабу 1:2000. 7. Розроблення проєктів землеустрою щодо встановлення меж території Громади, виготовлення	Старобільська міська військова адміністрація, Виконавчий комітет Старобільської міської ради	1. Здійснено аналіз наявності містобудівної документації на місцевому рівні; 2. Відновлена (за можливості) містобудівна документація населених пунктів Старобільської міської територіальної громади; 3. Проведений містобудівний моніторинг містобудівної документації на місцевому рівні, для визначення її актуальності та стану реалізації; 4. Прийняте рішення розроблення містобудівної документації на місцевому рівні; 5. Визначені населені пункти Громади щодо яких необхідно розробити картографічну основу у цифровій формі в місцевій системі координат відповідного регіону, однозначно зв'язаній із Державною геодезичною референцною системою координат УСК-2000, складеної відповідно до вимог законодавства 6. Розроблена картографічна основа для території територіальної Громади масштабу 1:10 000; для території населених пунктів, для яких будуть розроблятися генеральні плани та/або планувальні рішення генерального плану, масштабу 1:2000. 7. Розроблені проєкти землеустрою щодо

	документації щодо нормативно-грошової оцінки землі		встановлення меж території Громади, виготовлено документацію щодо нормативно-грошової оцінки землі
В.2.5. Розроблення програми комплексного відновлення території Громади (її частини)	1. Прийняття рішення щодо розроблення програми комплексного відновлення території Старобільської міської територіальної громади; 2. Утворення тимчасового консультативно-дорадчого органу - робочої груп для розроблення програм комплексного відновлення; 3. Проведення громадських обговорень проекту програми комплексного відновлення території Громади (її частини) (в частині що не містить інформацію, яка відповідно до закону належить до інформації з обмеженим доступом); 4. Затвердження програми комплексного відновлення території Громади (її частини).	Старобільська міська військова адміністрація, Виконавчий комітет Старобільської міської ради	1. Прийняте рішення щодо розроблення програми комплексного відновлення території Старобільської міської територіальної громади; 2. Утворена робоча група для розроблення програм комплексного відновлення; 3. Проведені громадські обговорення проекту програми комплексного відновлення території Громади (її частини) (в частині що не містить інформацію, яка відповідно до закону належить до інформації з обмеженим доступом); 4. Затверджена програма комплексного відновлення території Громади (її частини)

Стратегічна ціль В.3. ВІДНОВЛЕННЯ ПОСТАЧАННЯ ТОВАРІВ НА ТЕРИТОРІЮ ГРОМАДИ

Поєднання зусиль підприємців та місцевої влади забезпечить злагодженість та ефективність дій щодо постачання населенню продуктів харчування, гігієни, поновлення інших послуг на місцевому рівні; дозволить швидше повернути господарську діяльність суб'єктів господарювання на довоєнний стан (відновити діяльність, розвинути послуги, модернізувати процеси тощо). За інформаційно-консультативною, грантовою, освітньою допомогою суб'єкти господарювання будуть здатні надати свої послуги на території Громади, що вплине на цінову політику, збільшить доходи до бюджету Громади, задовольнить потреби населення.

Для вирішення питань забезпечення продовольчими продуктами населення Громади у перехідний період ефективною допомогою буде співпраця з гуманітарними та благодійними організаціями, інститутами громадянського суспільства.

Впровадження ефективного партнерства із національними та міжнародними організаціями підвищить імідж Старобільської міської ради, Старобільської МВА на ринку інвестицій та донорської допомоги. Співпраця із національними фондами та організаціями підвищить лоббі Громади на національному рівні

Таблиця 15.

Оперативна ціль	Завдання/проекти	Координатор, відповідальний, партнери	Результати
1	2	3	4
В.3.1. Відновлення господарської діяльності (харчової,	1. Інформаційно-консультативна допомога суб'єктам господарювання у	Старобільська міська військова адміністрація, виконавчі органи	1. Проводяться інформаційно-консультативна допомога суб'єктам господарювання

транспортної, логістичної тощо) суб'єктів господарювання 2026-2027 роки	відновленні господарської діяльності; 2. Укладання міжмуніципальних договорів щодо надання на території Громади необхідних для людей послуг; 3. Затвердження програми щодо допомоги у поверненні суб'єктів господарювання до Громади; 4. Допомога у відновленні роботи на території Громади державних установ, закладів, органів (банки, відділення Пенсійного фонду, відділення Податкової служби, суб'єктів надавачів зв'язку та інш).	міської ради, державні органи, установи, підприємці Громади	щодо відновлення господарської діяльності; 2. Укладання міжмуніципальних договорів щодо надання на території Громади необхідних для людей послуг; 3. Затверджена програма щодо допомоги у поверненні суб'єктів господарювання до Громади 4. Надається допомога (у межах компетенції) щодо відновленні роботи на території Громади державних установ, закладів, органів (банки, відділення Пенсійного фонду, відділення Податкової служби, суб'єктів надавачів зв'язку та інш)
В.3.2. Забезпечення гуманітарною (продукти харчування, гігієнічні набори тощо) допомогою мешканців деокупованих територій Громади 2026-2027 роки	1. Залучення представників гуманітарних організацій; 2. Укладання міжмуніципальних договорів щодо надання на території громади необхідних для людей послуг; 3. Затвердження програми щодо надання матеріальної допомоги.	Старобільська міська військова адміністрація, виконавчі органи міської ради, державні органи, установи, підприємці Громади, гуманітарні організації	1. Залучені представники гуманітарних організацій; 2. Укладені міжмуніципальні договори щодо надання на території Громади необхідних для людей послуг; 3. Затверджена програма щодо надання матеріальної допомоги мешканцям Громади

Стратегічна ціль В.4. Громадська безпека на території Громади

Старобільська міська територіальна громада зацікавлена в створенні ефективної системи управління ризиками виникнення кризових ситуацій, тобто системи стійкості на рівні Громади, яка базується на ефективній співпраці з державними органами та службами екстреної допомоги, ДСНС, МВС, національною поліцією, громадськими організаціями, Червоним Хрестом України, міжнародними, гуманітарними організаціями та місіями, підприємцями та мешканцями. Завдяки обміну знаннями та співпраці партнерів ризики стануть для системи управління більш передбачуваними й керованими, це дозволить ефективно планувати дії їх подолання та акумулювати необхідні ресурси.

Необхідний активний діалог в Громаді започаткований на базі діалогової Платформи з питань безпеки та управління ризиками виникнення кризових ситуацій, як дорадчо-консультативного органу за участі всіх зацікавлених сторін. Ця Платформа надасть змогу не тільки підвищити рівень профілактики та реагування на кризові ситуації, охорони громадського правопорядку, запобігання правопорушень, боротьби із соціальними захворюваннями, підтримувати молодіжний рух, орієнтований на допомогу поліції в превентивній та профілактичній діяльності.

Громаді необхідно сформувати спроможну мережу Центрів безпеки, призначити офіцерів громади, з урахуванням відстані до сільських населених пунктів, для забезпечення стандартів прибуття пожежно-рятувальних підрозділів та екстреної медичної допомоги.

Під час проведення аварійно-відновлювальних робіт з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій особливе значення набуває наявність матеріальних резервів на всіх рівнях. На

сьогодні в Громаді недостатній матеріальний резерв, отже гостро стоїть питання його формування та зміцнення.

Також для колективного захисту населення, органів управління та сил цивільного захисту Громади використовуються захисні споруди цивільного захисту (цивільної оборони). На даний час 90% захисних споруд цивільного захисту (цивільної оборони) потребують капітального ремонту та приведення до сучасних стандартів.

Одним із головних заходів захисту населення від надзвичайних ситуацій є його своєчасне оповіщення про небезпеку, інформування про порядок і правила поведінки в умовах надзвичайних ситуацій тощо.

В реальному часі мають з'являтися подробиці рятувальної операції та розслідування, перевірені цифри щодо жертв і поранених, інформація про затриманих підозрюваних, пошкодження інфраструктури: доріг, залізничної інфраструктури, електричних та водопровідних мереж тощо. Необхідно створення і підготовка спеціальної групи, відповідальної за всеосяжне інформування Громади (ЗМІ: радіо, телебачення, онлайн сервіси, соціальні мережі: ВК, ОК, Facebook, Twitter).

Встановлення системи відеоспостереження на вулицях Громади також позитивно впливатиме на запобігання правопорушенням громадського правопорядку.

Безпека в Громаді залежить також від якості транспортної мережі, яка охоплює в тому числі сільські населені пункти Громади. На жаль, дорожнє покриття знаходиться в поганому стані. Необхідно проведення будівництва, реконструкції та капітального ремонту доріг, облаштування тротуарів та велосдоріжок, у тому числі в сільських населених пунктах. Організація паркувальних місць для автомобілів та велосипедів.

Встановлення пристроїв примусового зниження (обмеження) швидкості руху транспортних засобів поруч із навчальними закладами та в місцях скупчення людей значно покращить безпеку дорожнього руху.

Особлива увага має приділятися формуванню ефективного інформаційного поля, активізації українського контенту в інформаційному просторі, а також в інтернет-просторі, соціальних мережах, що вимагає сприяння розбудові широкосмугового доступу до Інтернету, особливо в сільських населених пунктах.

Отже, особливу увагу у період відновлення необхідно спрямувати на забезпечення громадської безпеки та формування системи стійкості зниження ризиків виникнення кризових ситуацій та їх профілактика, створення ефективної системи оповіщення загроз, системи захисних споруд тощо.

Таблиця 16.

Оперативна ціль	Завдання/проекти	Координатор, відповідальний, партнери	Результати
1	2	3	4
В.4.1. Ефективна безпекова платформа та профілактика правопорушень 2026 - 2027	1.Встановлення системи відеоспостереження у районі ринку, закладах освіти, місцях скупчення населення для забезпечення правопорядку; 2.Створення Центрів безпеки у сільських населених пунктах (с.Підгорівка, с.Половинкине, с.Колмиківка); 3.Організація системи навчання для дітей/молоді/населення; 4.Створення діалогової платформи з питань безпеки та управління ризиками виникнення надзвичайних ситуацій;	Старобільська МВА, виконавчі органи міської ради, міська комісія з питань техногенно-екологічної безпеки і надзвичайних ситуацій, ДСНС, поліція, громадські організації	1.Встановлені системи відеоспостереження у районі ринку, закладах освіти, місцях скупчення населення для забезпечення правопорядку. 2.Створені Центри безпеки у сільських населених пунктах (с.Підгорівка, с.Половинкине, с.Колмиківка); 3.Організована система навчання для дітей/молоді/населення; 4.Створена діалогова платформа з питань безпеки та управління ризиками

	5.Інформування Громади про розповсюджені види правопорушень, планування та реалізація спільних заходів з їх запобігання; 6.Просвітницька кампанія серед учнівської молоді з питань протидії соціальним захворюванням та правопорушенням (алкоголізм, наркоманія, агресивна поведінка, булінг, криміногенна обстановка на території Громади тощо); 7.Навчання з поводженням вибухонебезпечними предметами тощо.		виникнення надзвичайних ситуацій 5.Проведена інформаційна компанія в Громаді про розповсюджені види правопорушень, планування та реалізація спільних заходів з їх запобігання. 6.Проведена просвітницька кампанія серед учнівської молоді з питань протидії соціальним захворюванням та правопорушенням (алкоголізм, наркоманія, агресивна поведінка, булінг, криміногенна обстановка на території громади тощо). 7. Проведені навчання з населенням Громади щодо поводження з вибухонебезпечними предметами тощо, розміщені інформаційні бюлетні тощо
В.4.2. Створення системи стійкості зниження ризиків виникнення кризових ситуацій та їх профілактика 2026 - 2027	1.Розробка Концепції управління ризиками виникнення кризових ситуацій та спільного Плану дій ОМС-ДСНС-Поліція- Червоний Хрест-Міжнародна та громадські організації	Старобільська МВА, Відділ житлово-комунального господарства міської ради, ДСНС, поліція, громадські організації	1. Розроблена та затверджена Концепція управління ризиками виникнення кризових ситуацій та спільного Плану дій ОМС-ДСНС-Поліція-Червоний Хрест-Міжнародна та громадські організації 2.Утворена ефективна місцева автоматизована система централізованого оповіщення. 3.Створена якісна інфраструктура цивільного захисту та матеріального резерву (споруди, засоби захисту)
	2. Збереження екосистеми водних об'єктів в Громаді (водонаповнення, очищення берегів від сміття, від порості тощо)	Виконавчий комітет Старобільської міської ради Луганської області	1. Прийнята участь у роботі робочих груп щодо обстеження природно-охоронних об'єктів, 2. Проведені екологічні заходи/акції очищення берегів водоміїв від порості, сміття; розробка системи водонаповнення водойм
В.4.3. Забезпечення безпеки на дорогах 2026 - 2027	1.Будівництво, реконструкція та капітальний ремонт доріг, тротуарів; 2.Встановлення пристроїв примусового зниження швидкості руху транспортних засобів в небезпечних місцях; 3.Встановлення манекенів на пішохідних переходах;	Відділ житлово-комунального господарства, благоустрою та будівництва Старобільської міської ради Луганської області	1.Здійснено капітальний ремонт тротуарів та доріг комунальної власності; 2.Встановлені пристрої примусового зниження швидкості руху транспортних засобів в небезпечних місцях 3.Встановлені манекени на пішохідних переходах.

	4. Оптимізація та розвиток маршрутів громадського транспорту, орієнтованих на потреби населення; 5. Проведення просвітницьких заходів для дітей з питань дорожньо-транспортної безпеки.		4. Впроваджені маршрути громадського транспорту 5. Проведені просвітницькі заходи для дітей з питань дорожньо-транспортної безпеки.
В.4.4. Громадська безпека від небезпечних тварин та рослин 2026 - 2027	1. Організація вилову та стерилізація безпритульних та диких тварин 2. Організація щеплення від сказу та чіпування собак 3. Виявлення амброзії полинолистості, інших карантинних рослин, проведення заходів по їх знищенню.	Відділ житлово-комунального господарства, благоустрою та будівництва Старобільської міської ради Луганської області	1. Вилов та стерилізація безпритульних та диких тварин 2. Щеплення від сказу та чіпування собак 3. Проведення заходів по знищенню амброзії полинолистості, інших карантинних рослин тощо
В.4.5. Створення ефективної системи оповіщення загроз, системи захисних споруд 2026 - 2027	1. Створення системи оповіщення у Громаді; 2. Створено мережу захисних споруд з урахуванням вимог інклюзії, доступності	Старобільська міська військова адміністрація, виконавчі органи міської ради	1. Створено систему оповіщення у Громаді; 2. Створено мережу захисних споруд з урахуванням вимог інклюзії, доступності

Стратегічна ціль В.5. Енергоефективна політика та інфраструктура

З огляду на обсяги шкоди для навколишнього середовища, яка завдається з початку повномасштабного вторгнення РФ на територію країни, екологічні питання для Громади набули ще більшої актуальності та потреби їх комплексного вирішення.

Роль Громад у цьому процесі буде ключовою, адже досвід закордонних країн показує, що досягнення справжньої енергетичної безпеки та незалежності лежить в розвитку децентралізованої генерації. Саме малі учасники ринку (домогосподарства, підприємства тощо) є рушійною силою трансформаційних процесів.

Ефективна енергетична політика Громади буде реалізовуватися на основі розбудови організаційного й управлінського потенціалу для вирішення проблем міського енергетичного сектору на основі міжнародного стандарту ISO 50001:2011 «Системи енергетичного менеджменту», а також впровадження ІТ-програм енергомоніторингу для аналізу та актуалізації головного енергетичного плану Громади.

Діяльність буде спрямована на те, щоб впроваджувати систему управління енергією Громади (муніципальний енергоменеджмент), розробити План дій енергетичного розвитку для всієї території Старобільської міської територіальної громади на період до 2030 року, залучати громадськість до спільних дій у відповідь на місцеві енергетичні виклики.

З цією метою необхідно об'єднати зусилля і мобілізувати наявні ресурси усіх зацікавлених сторін для напрацювання і реалізації нової енергетичної політики, впровадження сучасних технічних і фінансових підходів, спрямованих на підвищення енергоощадності, енергоефективності та енергетичної безпеки.

Для цього планується надання для населення консультацій, проведення конференцій, дискусійних панелей, тренінгів та практичних семінарів, реалізація спільних проєктів і навчальних поїздок з метою вивчення передового досвіду України та інших країн світу.

Підвищення енергоефективності інфраструктури Громади забезпечуватиметься на умовах співфінансування з бюджету Громади, за рахунок участі суб'єктів господарювання у реалізації міжнародних, державних проєктів та програм у сфері енергоефективності та енергоощадності водопостачання та водовідведення, теплопостачання, зовнішнього

освітлення, альтернативної енергетики, а також приватних інвестицій в рамках ЕСКО-механізму та співпраці з енергосервісними компаніями.

Необхідно зменшити споживання енергії будівлями шляхом їх термомодернізації. Це суттєво зекономить не тільки обсяги використання енергоносіїв, а також бюджетні кошти.

Отже, в умовах обмежених енергетичних ресурсів, актуальним залишається питання запровадження на території Громади енергоефективної політики, яка передбачить модернізацію мереж зовнішнього освітлення, систем генерації тепла в бюджетній сфері, у тому числі із використанням альтернативних джерел енергії.

Таблиця 17.

Оперативна ціль	Завдання/ проєкти	Координатор, відповідальний, партнери	Результати
1	2	3	4
В.5.1. Впровадження ефективної енергетичної політики Громади 2026 - 2027	1.Створення ефективної системи управління енергетикою Громади (енерго-менеджменту); 2.Розробка Плану дій енергетичного розвитку; проведення енергоаудиту та енергетичної сертифікації будівель бюджетної/житлової сфери 3.Впровадження системи енергомоніторингу та обліку споживання енергоресурсів; 4.ЕСКО – механізм; 5. Розбудова ефективної діалогової платформи з питань енергоефективності.	Старобільська МВА, Виконавчий комітет, Відділ житлово-комунального господарства міської ради, ЕСКО-компанії	1.Створена система муніципального енергоменеджменту 2.Розроблений та затверджений План дій енергетичного розвитку 3.Впроваджена система енергомоніторингу та обліку споживання енергоресурсів 4.Впроваджений ЕСКО – механізм; 5. Впроваджена Діалогова Платформа з питань енергоефективності.
В.5.2. Енергоефективна модернізація мереж зовнішнього освітлення 2026 - 2027	1.Модернізація систем зовнішнього освітлення з використанням енергоефективних технологій; 2.Енергоефективне зовнішнє освітлення території закладів бюджетної сфери.	Старобільська МВА, Відділ житлово-комунального господарства міської ради, ДФРР, міжнародні донорські організації, Фонд енергоефективності, інші фонди та благодійні організації, СПД, комунальне підприємство “Старобільськбудтехсервіс”	1.Проведена реконструкція вуличного освітлення у місті та сільських населених пунктах Громади; 2.Проведене енергоефективне зовнішнє освітлення території закладів бюджетної сфери.
В.5.3. Модернізація систем генерації тепла в бюджетній сфері, у тому числі із використанням альтернативних джерел енергії 2026 - 2027	1.Модернізація котельних, заміна котлів на енергоефективні з використанням альтернативних джерел енергії в бюджетній сфері; 2.Термомодернізація будівель бюджетної/житлової сфери; модернізація систем опалення будівель бюджетної/житлової сфери із встановленням ІТП; 3.Генерація тепла із використанням ВДЕ.	Старобільська МВА, Відділ житлово-комунального господарства міської ради, ДФРР, міжнародні донорські організації, Фонд енергоефективності, інші фонди та благодійні організації, СПД, комунальне підприємство “Старобільськбудтехсервіс”	1.Проведена заміна котлів на енергоефективні з використанням альтернативних джерел енергії в бюджетній сфері 2. Проведені заходи з термомодернізації будівель бюджетної/ житлової сфери; модернізація систем опалення будівель бюджетної/житлової

			сфери із встановленням ІТП 3.Впроваджена генерація тепла із використанням ВДЕ
--	--	--	--

V.ІІІ. СТРАТЕГІЧНИЙ НАПРЯМ С. Громада гідності та ефективного врядування орієнтована на людський розвиток

На засіданні Робочої групи зі стратегічного планування, яке відбулося 02 листопада 2025 року, було сформульовано та затверджено стратегічні та оперативні цілі до стратегічного напрямку «Громада гідності та ефективного врядування орієнтована на людський розвиток».

Для визначення стратегічних проблем, які необхідно вирішити в рамках даного напрямку було використано:

- Профіль Громади (аналітично - описова частина до Стратегії розвитку Громади) затверджений на засіданні Робочої групи від 23 жовтня 2025 року;
- Результати опитування підприємців, жителів Громади;
- SWOT – аналіз за стратегічним напрямом відпрацьований на засіданні Робочої групи від 23 жовтня 2025 року.

Спираючись на думку мешканців Громади та здійснивши комплексний аналіз, члени Робочої групи визначили наступні стратегічні проблеми, які необхідно розв'язати в рамках даного стратегічного напрямку, а саме:

Стратегічні проблеми

- Зношена/зруйнована/пошкоджена соціальна інфраструктура, яка потребує реконструкції та модернізації та запровадження вимог інклюзії, доступності, безпеки, а саме: сфери освіти, культури, спорту;
- потреба подальшого створення сучасних, відкритих і доступних публічних просторів та коворкінгів, центрів креативного розвитку молоді, ветеранів/ок, спортивних майданчиків, особливо в сільській місцевості, з метою реінтеграції населення;
- скорочення та старіння населення, вимушений переїзд населення до безпечних територій;
- зростання рівня безробіття; низька мотивація безробітних після скорочення з посади до самозайнятості та підприємницької діяльності; жіноче безробіття; ветеранське безробіття;
- низький рівень запровадження STEM – освіти;
- недостатня кількість сучасних просторів відпочинку, дозвілля та розваг, громадських центрів розвитку та комунікації в сільській місцевості влаштованих до вимог доступності та безбар'єрності;
- слабкий рівень залучення молоді, ВПО, вразливих груп населення до активного суспільного життя громади;
- недостатній рівень цифровізації сервісів та надання Е-послуг для населення;
- проблема створення робочих місць для працевлаштування осіб з інвалідністю, молодих людей, жінок, ветеранів/ок, інших категорій вразливих груп населення;
- недостатність національного виховання молоді; потреба формування національної свідомості серед молоді, яка залишається на тимчасово окупованій території;
- в Громаді багато молоді, яка навчається (місцева, та яка приїжджає на навчання з інших населених пунктів), але після набуття освіти йде відтік молоді в інші регіони України;
- жінки середнього віку без освіти та жінки віддалених сільських населених пунктів слабо залучення до трудових відносин;
- відсутнє житло для ВПО

Подолання проблем відбуватиметься шляхом формування місцевої політики, спрямованої на безпечний, комфортний та енергоощадний простір Громади:

- формування сучасної управлінської структури та кадрове забезпечення місцевої влади в умовах реалізації секторальних реформ;
- впровадження інформаційно-комунікаційних технологій в систему управління Громадою та комунікації із жителями Громад;
- створення ефективної системи комунікації з жителями Громади (комунікаційна стратегія, електронні стрічки, стенди, громадські обговорення, платформи публічного діалогу);
- запровадження принципів гендерної рівності та інклюзії на місцевому рівні;
- впровадження інформаційних систем та електронних сервісів в муніципальних закладах;
- формування інноваційних інклюзивних просторів освіти, матеріально-технічне переоснащення закладів освіти та інклюзія;
- формування ефективної мережі культурних закладів з урахуванням доступності, інклюзивності;
- формування мережі сучасних спортивних закладів з урахуванням доступності, інклюзивності;
- формування платформи для створення творчих молодіжних практик та обмін досвідом, проведення молодіжних дискусійних платформ, інтеграційні заходи на основі українських традицій з іншими регіонами країни;
- розвиток учнівського самоврядування в навчальному середовищі;
- партисипація, залучення громадськості в систему управління Громадою, громадський бюджет.

Залучення громадян до прийняття управлінських рішень в Громаді, розвиток форм безпосередньої демократії сприятиме подальшому створенню сучасних публічних платформ партнерства влади, громади та бізнесу.

Застосування партисипативного або учасницького бюджетування як інструменту прямої демократії сприятиме участі громадян у прийнятті рішень щодо розподілу бюджетних коштів.

Нова Громада прагне забезпечити принцип гендерної рівності на всій території Громади, де чоловікам і жінкам надаються рівні можливості й шанси для добровільної участі в усіх видах діяльності як рівноправним партнерам, і де чоловіки та жінки користуються рівними політичними, економічними, соціальними й культурними правами й свободами, а також виконують обов'язки та несуть однакову відповідальність.

Гендерний підхід в діяльності місцевої влади вимагає застосування залучення всіх партнерів у «гендерний діалог», вивчення можливостей співпраці з усіма партнерськими організаціями; забезпечення включення концепції гендерної рівності в роботу місцевої влади. Необхідно розвинути гендерну компетентність місцевого персоналу (забезпечити інформаційно - консультаційну підготовку, провести спеціальні тренінги щодо гендерного аналізу, пошуку правильних індикаторів, методик роботи, використання ресурсів тощо); забезпечити ресурси для гендерного інтегрування (розробити відповідні гендерні бюджети); заснувати систему постійного гендерного моніторингу; розробити чітку організаційну політику та методичні рекомендації щодо впровадження політики гендерної рівності - інформаційно - методичні буклети, брошури, довідники, посібники тощо.

Запровадження стандартів клієнтського сервісу та безбар'єрний доступ до приміщень соціальної, освітньої, культурної, спортивної інфраструктури підвищить рівень задоволення споживачів якістю послуг та рівний доступ до послуг.

Системний принцип відкритості влади, донесення інформації до представників різних соціальних груп громадськості, лідерів думок, до всіх зацікавлених є важливим для розвитку Громади.

Автономізація закладів медицини, освіти, культури, спорту, впровадження нових підходів до управління, стратегічне планування, ефективне управління фінансами та персоналом сприятимуть переходу на новий рівень якості надання послуг в Громаді.

Створення сучасного культурно - спортивного простору стимулюватиме розвиток конкурентоспроможного спортивного та мистецького ринку із рівними стартовими умовами для культурних та спортивних організацій незалежно від форм власності з метою задоволення попиту представників міжкультурного середовища Громади на культурний продукт або послугу за місцем проживання.

На території Громади під тимчасовою окупацією залишилась значна кількість сімей з дітьми. Сьогодні діти/молодь навчаються за навчальними програмами окупаційної влади під жорсткою пропагандою та навіюванням на їх користь. Молодь – майбутнє будь-якої громади, країни, в цілому. Тож, молодіжна політика є актуальною для Громади. Вона має базуватися на визнанні необхідності розвінчення пропаганди окупаційної влади, надання правдивих знань та інформації щодо розвитку подій в Україні після лютого 2022 року, історико-культурного підґрунтя розвитку Громади, як частини України.

Реалізація молодіжної політики у Громаді має ґрунтуватись на національних ідеях, української ідентифікації з врахуванням інтересів і потреб молодих громадян, особливостей та специфіки статей, різних соціальних категорій та груп молоді, забезпечення захисту прав і основних свобод молоді, органічного поєднання громадських та державних інтересів з правами та свободами особистості молодої людини.

Важливо залучати молодь до процесу прийняття рішень на місцевому рівні, сприяти розвитку молодіжного самоврядування. Це сприятиме духовному та фізичному розвитку молоді, вихованню у неї почуття громадянської самосвідомості та патріотизму, бажання активно сприяти утвердженню державності в Україні, розвивати свою Громаду.

Залучення ВПО до суспільного життя Громади поглибить процеси інтеграції та принесе вигоди як для Громади, так і безпосередньо нових її мешканців.

Розроблення та реалізація такої політики можливе лише шляхом об'єднання зусиль влади, бізнесу та громадських організацій.

Таблиця 18.

План дій до стратегічного напрямку С. Громада гідності та ефективного врядування орієнтована на людський розвиток

Стратегічна ціль	Оперативна ціль	
Стратегічна ціль С.1. Організаційна результативність управління на засадах цифровізації	С.1.1. Ефективна організаційна структура управління та впровадження ІКС (електронні сервіси)	
	С.1.2. Цифровізація Громади та підвищення «цифрової» грамотності та компетенцій	
	С.1.3. Впровадження форм громадської участі (партисипації) та ефективних комунікацій із Громадою	
	С.1.4. Ефективні партнерства та зовнішні комунікації Громади	
Стратегічна ціль С.2. Молодіжне лідерство – майбутнє Громади	С.2.1. Розвиток креативних індустрій та Хабів	
	С.2.2. Молодіжне самоуправління, залучення молоді до управління Громадою	
Стратегічна ціль С.3. Культурно-освітні послуги як запорука майбутнього	С.3.1. Сучасна якісна інклюзивна освіта	
	С.3.2. Створення мережі сучасних культурних закладів	
	С.3.3. Спортивна Громада та здоровий спосіб життя	
	С.3.4. Соціальна справедливість та захист, забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків	

Стратегічна ціль С.1. Організаційна результативність управління на засадах цифровізації

В умовах реформування системи місцевого самоврядування та децентралізації владних повноважень на принципах субсидіарності та відповідно до Перспективного плану формування громад Луганської області, затвердженим розпорядженням Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2020 року № 486-р, визначений перелік громад та населених пунктів, що входять до складу Старобільської міської територіальної громади.

Приєднання сільських територій до міської громади передбачає необхідність розбудови гнучкої, легко адаптованої до змін, сучасної управлінської структури зі старостівськими округами, які необхідно створити на місці колишніх сільських рад. Дана структура має забезпечити якість надання послуг, у тому числі адміністративних, освітніх, культурних, спортивних, медичних, безпекових на території всієї Громади із врахуванням самих віддалених сільських населених пунктів. Якість послуг підвищиться і завдяки осучасненню просторів прийому громадян в ЦНАП, комунальних закладах, установах, орієнтованих на комфортність, доступність людей з інвалідністю, інші потреби інклюзивних груп громадян.

Це можливо за наявності відповідного кадрового забезпечення виконання функцій управлінської структури Старобільської міської ради, Старобільської МВА, в тому числі по старостинським округам, в умовах реалізації секторальних реформ, впровадження ефективних систем проєктного менеджменту, сучасних інформаційно-комунікаційних систем, ефективних горизонтальних комунікацій, наявності електронних баз даних, муніципальних реєстрів.

Ефективний муніципальний проєктний менеджмент передбачає розбудову міжвідомчих, територіальних, професійних міжмуніципальних та міжнародних партнерств для всієї Старобільської міської територіальної громади. Інституційне забезпечення її розвитку, розробка сучасної планувальної документації, створення сучасних механізмів комунікації з жителями Громади із застосуванням гендерних, інклюзивних підходів планування та бюджетування сприятиме якості життя населення, посилить конкурентоспроможність Громади.

Запровадження інструментів відкритого врядування, залучення громадян до прийняття управлінських рішень, впровадження різноманітних форм громадської участі налагоджуватиме зворотній зв'язок із ними та сформує в Громаді партисипативну модель управління, орієнтовану на потреби інклюзивних груп населення.

«Розумною» Громаду роблять інформаційні й комунікаційні технології, які інтегрують для управління майном Громади. Проблема неефективності в смартгромадах вирішується за допомогою різних датчиків, що працюють в режимі реального часу. Вони збирають інформацію від мешканців та інших пристроїв, обробляють її та аналізують. Ідея такої громади полягає в тому, щоби завдяки збору інформації в режимі реального часу усі ресурси Громади можна використовувати більш продуктивно. Це дозволяє економити кошти, раціональніше діяти та надавати сервіс вищого гатунку – тобто поліпшувати рівень життя населення.

Впровадження ефективних партнерств із національними та міжнародними організаціями підвищить імідж Старобільської міської ради, Старобільської МВА на ринку інвестицій та донорської допомоги. Співпраця із національними фондами та організаціями підвищить лоббі Громади на національному рівні.

Таблиця 19.

Оперативна ціль	Завдання/проєкти	Координатор, відповідальний, партнери	Результати
1	2	3	4
С.1.1.Ефективна організаційна структура управління та	1. Формування сучасної управлінської структури органів міської влади; 2.Впровадження гнучких систем проєктного	Старобільська міська військова адміністрація, виконавчі органи міської ради,	1. Сформована сучасна управлінська структура міської ради. 2.Впроваджена гнучка система проєктного

впровадження ІКС (електронні сервіси) 2026 - 2027	менеджменту; 3.Впровадження систем електронного документообігу, горизонтальних комунікацій в виконавчих органах міської ради, електронних баз даних; 4. Е-врядування та впровадження електронних сервісів; 5.СМАРТ-громада.	комунальні установи, заклади, підприємства	менеджменту 3.Впроваджена система електронного документообігу, горизонтальних комунікацій в підрозділах міської ради, електронних баз даних 4. Впроваджене Е-врядування та впроваджені електронні сервіси 5.Впроваджена СМАРТ-громада
С.1.2. Цифровізація Громади та підвищення «цифрової» грамотності та компетенцій 2026 - 2027	1.Навчальні програми для населення та посадових осіб ОМС з питань підвищення «цифрової» грамотності та компетенцій; 2. Стратегічні, цифрові та партисипативні рішення для розвитку соціальної сфери (якісне надання соціальних послуг, комп'ютерне обладнання, периферійна техніка, меблі)	Старобільська міська військова адміністрація, виконавчі органи міської ради, комунальні установи, заклади, підприємства, громадські організації, старостати, мешканці	1.Впроваджені навчальні програми для населення та посадових осіб ОМС з питань підвищення «цифрової» грамотності та компетенцій 2. Прийняті стратегічні, цифрові та партисипативні рішення для розвитку соціальної сфери (якісне надання соціальних послуг, комп'ютерне обладнання, периферійна техніка, меблі)
С.1.3. Впровадження ефективних форм громадської участі (партисипації) та ефективних комунікацій із Громадою 2026 - 2027	1.Розробка та затвердження Статуту громади (затвердження порядку звернень та запитів на інформацію, громадських ініціатив, проведення громадських зборів тощо)	Старобільська міська військова адміністрація, виконавчі органи міської ради, комунальні установи, заклади, підприємства. громадські організації, старостати, мешканці	1.Розроблений та затверджений Статут Громади
С.1.4. Ефективні партнерства та зовнішні комунікації Громади 2026 - 2027	1.Реалізація проєктів співробітництва територіальних громад; 2.Співпраця із Луганським регіональним відділенням Асоціації міст України та реалізація спільних заходів та проєктів в сфері місцевого самоврядування, місцевого економічного розвитку та міжнародної співпраці; 3.Реалізація проєктів міжнародного співробітництва.	Старобільська міська військова адміністрація, виконавчі органи міської ради, комунальні установи, заклади, підприємства, громадські організації, старостати, Луганське регіональне відділення Асоціації міст України, СПД, міжнародні донорські організації	1.Укладені угоди та реалізовані проєкти співробітництва територіальних громад. 2.Укладені угоди та реалізовані спільні проєкти із Луганським регіональним відділенням Асоціації міст України 3.Укладені угоди та реалізовані проєкти із міжнародними донорськими організаціями та фінансовими організаціями 4.Укладені угоди та реалізовані проєкти державно-приватного партнерства (ДПП).

Стратегічна ціль С.2.Молодіжне лідерство – майбутнє Громади

Процес децентралізації може надавати місцевим органам влади можливість зміцнення культурного та креативного потенціалу. Культура та ширші культурні та креативні індустрії (далі ККІ) повинні мати пріоритет у процесі модернізації Громади.

ККІ має величезний потенціал для того, щоб залучати користувачів та аудиторії, надавати можливість самовираження для молоді, змінювати організації, а також керувати знаннями та досвідом та отримувати нову цінність від них. Дослідження та технології можуть призводити до створення нових ідей та продуктів, а культурні процеси випробовують, перевіряють та популяризують нові технології.

Буде корисно створити конкретні та незалежні дорадчо-консультативні міжвідомчі групи для координації та розвитку ККІ, які також включатимуть молодіжні організації, приватний сектор та фахівців (культурні установи, неурядові організації та підприємств). Ці цільові групи могли б забезпечити взаємодію та синергію.

Бази даних, вебплатформи або кластери та спільні структури, формальні та неформальні, мають вирішальне значення для співпраці та встановленню для проведення конструктивного діалогу та спільних напрацювань креативних ідей та технологій.

Вкрай важливо, щоб сектор ККІ міг інформувати громадськість та проводив спільні проєкти, об'єднував зусилля та налагоджував партнерські відносини для розвитку галузі та для бізнесу.

Креативні молодіжні хаби відіграють важливу роль у розвитку Громади та беруть на себе різні функції та пропонують різноманітні товари та послуги: робочі місця та офіси, майстер-класи та семінари, наставництво та тренінги, бізнес-клуби, координаційні заходи, «мозкові штурми» тощо. Хаби насамперед сприяють реалізації проєктів, розвитку бізнесу та спільнот.

Багато з цих хабів діють, повністю або в основному, у сфері ІКТ, але ККІ також є частиною цих екосистем. Менше хабів орієнтовані на мистецтво або інвестують у проєкти, які не обов'язково можуть бути прибутковими, але є стабільними; інші хаби спрямовують свою діяльність на соціальне підприємництво, заохочуючи проєкти, завдання яких полягає у просуванні єдності та інклюзивності; а деякі хаби — це лабораторії, які надають Громаді вирішення їхніх проблем та завдань.

Культура та креативність має впроваджуватися у програмах на всіх рівнях освіти; креативні навички та мислення, а також занурення та участь у культурі мають розвиватися з раннього дитинства. Необхідно популяризувати програми безперервної освіти та вдосконалювати стандарти викладання, від дошкільної до вищої освіти, у формальних та неформальних установах.

Важливо реалізовувати альтернативні навчальні та освітні проєкти та ініціативи, які заповнюють прогалини офіційної освіти та відповідають новим потребам. Їх ведуть в основному неурядові організації та неформальні школи. Ці ініціативи охоплюють теми, недостатньо представлені в традиційних навчальних програмах, наприклад, урбанізм, залучення та діяльність громадянського суспільства, мистецтво та гуманітарні науки, управління культурою, дизайн, а також форми та методології навчання, які відходять від традиційних. Часто вони вводять в програму методи критичного та творчого мислення, а також індивідуальне наставництво та навчання, протиставляючи їх загальній та ієрархічній традиційній моделі.

Більшість закладів культури та багато креативних підприємств і фахівців потребують залучення аудиторії, комунікаційних та маркетингових навичок. Нестача посередників у ланцюжку створення цінності — менеджерів, агентів, виробників та особливо маркетологів і фахівців зі зв'язків із громадськістю та комунікацій — має значний негативний вплив на розвиток галузі ККІ. Тому, ЗМІ можуть відігравати вирішальну роль у просуванні ККІ та сприяти підвищенню рівня визнання й обізнаності та, таким чином, збільшенню попиту. Проведення фестивалів кіно, музики та театру сприяють розширенню аудиторії, розвитку бізнесу та залученню туристів.

Різноманітні заходи та фестивалі у різних галузях по всій Громаді, у тому числі на сільських територіях, діють як туристичні магніти, які надають фахівцям та аудиторії доступ до культурного контенту з інших громад та регіонів України, представляють культурну продукцію Громади на регіональному та національному рівнях та сприяють просуванню Громади через її культуру та креативність.

Особливу увагу необхідно приділяти підгалузям, які продукують ККІ, що мають найбільший потенціал, наприклад, ІТ, мода, декоративно-прикладне мистецтво, видавнича справа, дизайн та аудіовізуальний сектор.

Необхідно також сприяти співробітництву між науково-дослідними центрами та інкубаторами на базі університетів, щоб дозволити експерименти та випробування бізнес-проектів, а також підтримувати зв'язок з інвесторами.

Майстерні та клуби необхідно започаткувати як пілотні проекти й поступово інтегрувати в школи. Митці, експерти в галузі ІТ та інші креативні підприємці повинні сприяти використанню усіх можливих креативних компетенцій і процесів, а також навчати командній роботі.

Таблиця 20.

Оперативна ціль	Завдання/проекти	Координатор, відповідальний, партнери	Результати
1	2	3	4
С.2.1.Розвиток креативних індустрій та Хабів 2026 - 2027	1.Створення молодіжних креативних платформ, просторів для розвитку та самореалізації; 2.Створення креативних просторів розвитку на базі навчальних закладів (коворкінг-центри, кібер-класи, центр робототехніки, шкільна радіостанція, лабораторії тощо); 3.Розвиток STEM – освіти.	Виконавчий комітет міської ради, молодіжні громадські організації, міжнародні донорські організації, молодь, Відділ освіти міської ради, Старобільська міська військова адміністрація	1.Створені молодіжні креативних платформ, просторів для розвитку та самореалізації; 2.Створені креативні простори розвитку на базі навчальних закладів (коворкінг-центри, кібер-класи, центр робототехніки, шкільна радіостанція, лабораторії тощо) 3.Впроваджені проекти STEM – освіти
С.2.2.Молодіжне самоврядування, залучення молоді до управління Громадою 2026 - 2027	1.Розвиток дорадчо-консультативних органів за участі молоді; 2.Впровадження молодіжного самоуправління в навчальних закладах Громади; 3.Організація та проведення молодіжних конкурсів на базі навчальних закладів; 4.Запровадження інтеграційних/реінтеграційних заходів (спілкування з молодіжними організаціями, ознайомлення з ефективними проектами молоді, обмін досвідом з реалізації молодіжної політики в інших регіонах країни тощо).	Старобільська міська військова адміністрація, виконавчі органи міської ради, комунальні установи, заклади, підприємства, молодіжні громадські організації, міжнародні донорські організації, молодь	1.Створені дорадчо-консультативні органи за участі молоді при міській раді (створена молодіжна ради при міському голові) 2.Впроваджене молодіжне самоуправління в навчальних закладах Громади 3.Організовані та проведені молодіжні конкурси на базі навчальних закладів; 4.Реалізовані інтеграційні/реінтеграційні заходи (проведені онлайн/офлайн спілкування з молодіжними організаціями, відбулось ознайомлення з ефективними проектами молоді та напрямками реалізації прав молоді,

			відбулось ознайомлення з досвідом з реалізації молодіжної політики в інших регіонах країни тощо);
--	--	--	---

Стратегічна ціль С.3. Культурно-освітні послуги як запорука майбутнього

З початку повномасштабного вторгнення російської федерації система освіти Громади зазнала істотних освітніх втрат, зумовлених тимчасовою окупацією всієї території. З 38 закладів освіти 8 зазнали пошкоджень, у тому числі:

- 4 заклади дошкільної освіти (далі – ЗДО);
- 2 заклади загальної середньої освіти (далі – ЗЗСО);
- 2 заклади позашкільної освіти.

Будівлі усіх ЗЗСО залишилися на тимчасово окупованій території. На цей час 1 ЗЗСО фактично надає освітні послуги здобувачам освіти виключно за дистанційною формою (6 % від показників на початок 2022 року). Станом на вересень 2025 рік, у навчальному закладі здобувають освіту 432 учнів (13 %): 266 учнів перебувають за кордоном, 42 внутрішньо переміщених здобувачів освіти перебувають у безпечних регіонах України та 124 – на тимчасово окупованих територіях.

Таким чином, заклади загальної середньої освіти Громади втратили понад 80 % учнівського контингенту. У період повномасштабного вторгнення здобуття повної загальної середньої освіти забезпечують 11 штатних одиниць педагогічних працівників (без урахування сумісників). Кадрове забезпечення Лиманського ліцею становить 100 %, вакантні ставки педагогічних працівників відсутні.

Для забезпечення реалізації права на освіту, особливо дітей які знаходяться на території тимчасової окупації, потребується відновлення діяльності інших ліцеїв та гімназій, оснащення їх необхідним обладнанням, книгами, оргтехнікою тощо.

З метою всебічного розвитку людини як особистості та найвищої цінності суспільства, її талантів, інтелектуальних, творчих і фізичних здібностей, формування цінностей і необхідних для успішної самореалізації компетентностей, виховання відповідальних громадян, в Старобільській міській територіальній громаді має бути створена спроможна мережа сучасного інклюзивного освітньо-культурного простору з урахуванням сільських територій Громади. Створення такого простору передбачає комплексність розташування сучасних об'єктів та приміщень освіти, культури, спорту з урахуванням потреб людей з інвалідністю та особливостей сільських територій.

Мережа освіти має бути представлена закладами дошкільної освіти, закладами загальної середньої освіти, закладами позашкільної освіти, інклюзивно-ресурсними центрами (ІРЦ), групами та класами з інклюзивним навчанням.

На жаль, в сільській місцевості позашкільна освіта майже відсутня, тому необхідно вирішити питання про забезпечення дітей сільської місцевості додатковими можливостями для духовного, інтелектуального, фізичного розвитку дітей та навчання учнів за дослідницько-експериментальним, художньо-естетичним, еколого-натуралістичним, туристсько-краєзнавчим, науково-технічним, спортивним напрямками.

Створення сучасного інклюзивного освітнього простору можливо лише через активну зацікавлену співпрацю широкої спільноти: управлінців та педагогів, учнів та їхніх батьків, науковців, проєктувальників, громадських активістів. Його створення має відбуватись одночасно та у зв'язку з оновленням школи в цілому, із запровадженням нових педагогічних підходів, нових програм та навчальних планів, форм та методів роботи.

Сучасному освітянському колу треба бути готовими до нової ролі вчителів як наставників, модераторів і тьюторів. Необхідне навчання, підвищення кваліфікації педагогічних працівників, обмін досвідом.

Місцями отримання освіти стають також інтернет, музеї, кіно, театри, наукові спільноти, сімейна освіта, оточення однолітків тощо. У цій мережі освітнього простору можливостей заклад освіти має стати центром, що єднає всіх стейкхолдерів освіти, у тому числі закладів культури.

Заклади культури мають перетворюватися у нові креативні хаби, де митці, люди творчих професій, молодь знаходять себе та досягають успіху. Це платформи, де громадяни можуть вивчати мистецтво та творити самостійно, зустрічатися, співпрацювати та демонструвати свої таланти.

Створення культурних діалогових платформ на базі закладів освіти та культури, організація заходів з культурної, історичної, національної тематики, проведення міжнародних і регіональних заходів з питань культурного діалогу посилять унікальну особливість Громади в збереженні історико-культурного середовища.

Дуже важливо, щоб у Громаді й надалі працювали над підвищенням рівня охоплення жителів заняттями фізичною культурою та спортом, в тому числі в сільській місцевості, шляхом: залучення широких верств населення (дітей, молоді, жінок і чоловіків, ветеранів та ветеранок війни тощо) до масового спорту, популяризація здорового способу життя та фізичної реабілітації; максимальної реалізації здібностей обдарованої молоді у дитячо-юнацькому, резервному спорті, виховання її у дусі олімпізму; поліпшення матеріально-технічної бази сфери фізичної культури та спорту.

Подальший розвиток якісної спортивної інфраструктури та активізація регіональних та міжнародних змагань покращить привабливість Громади для молоді, ветеранів/нок та туристів з інших регіонів України та закордоння.

Слобожанщина має унікальну історію, яка формує особливий шар української ідентичності. Історично цей регіон був перехрестям культур і впливів, але водночас, він залишається важливою частиною формування українського національного простору. Громада є частиною цього простору, яка має свої історичні, культурні, народні, мовні традиції. Багато століть у нас формували думку, що розвиток Старобільщини – це заслуга країни агресорки, нав'язували стереотипні уявлення щодо початків назви річки Айдар, традицій, заселяли народами з іншими культурними цінностями з регіонів рф. Усе це має сьогодні відбитки у свідомості мешканців Громади, створює внутрішній супротив сприйняттю правди. Тож, повернути та відновити нашу ідентичність, як частини української нації, яка має власні традиції та історію є потребою сьогодення. Її реалізація дасть змогу рухатись вперед, розвиватись, ставати кращими. Громада яка поділяє єдині національні цінності людяності, згуртованості, демократії, родинності - має потужні ресурси до відбудови та розвитку.

Таблиця 21.

Оперативна ціль	Завдання/проекти	Координатор, відповідальний, партнери	Результати
1	2	3	4
С.3.1. Сучасна якісна інклюзивна освіта 2026 - 2027	1.Створити спроможну мережу освітніх закладів освіти відповідно до вимог Громади та соціального інтегрування осіб з особливими освітніми потребами; 2. Реконструкція закладів освіти за вимогами інклюзії та доступності, придбання необхідних матеріально-технічних ресурсів, книг тощо;	Відділ освіти, Відділ культури, Виконавчий комітет, заклади дошкільної, середньої освіти, заклади позашкільної освіти, учнівська молодь, старостати	1.Створена спроможна мережа освітніх закладів освіти відповідно до вимог громади та соціального інтегрування осіб з особливими освітніми потребами 2.Проведена реконструкція закладів освіти за вимогами інклюзії та доступності, придбання необхідних матеріально-технічних ресурсів, книг тощо; 3.Проведена цифровізація закладів освіти

	3. Цифровізація закладів освіти, організація дистанційного навчання; 4. Створення неформальних освітніх просторів для забезпечення всебічного розвитку дитини та її талантів; 5. Проведення навчання для батьків; 6. Формування кадрового забезпечення навчальних закладів Громади, підвищення кваліфікації педагогічних працівників; 7. Профілактика булінгу, реінтеграційні заходи у дитячих та батьківських колективах; 8. Розбудова спроможної мережі закладів позашкільної освіти та проведення будівництва/капітальних ремонтів будівель позашкільної освіти з урахуванням інклюзії та доступності; 9. Проведення сучасних змістовних освітньо-виховних, культурно-просвітницьких, дозвілєво-оздоровчих та інформаційних заходів (конкурсів, фестивалів, круглих столів, конференцій, відкритих мікрофонів, дискусійних платформ, інтерактивів, квестів тощо).		4. Створені неформальні освітні простори для забезпечення всебічного розвитку дитини та її талантів 5. Проведене навчання для батьків 6. Навчальні заклади укомплектовані педагогічними кадрами, відповідно до потреб; Педагогічні працівники пройшли підвищення кваліфікації. 7. Проведені заходи щодо профілактики булінгу, реінтеграційні заходи у дитячих та батьківських колективах; 8. Проведені будівельні роботи, реконструкції та/або капітальні ремонти закладів позашкільної освіти з урахуванням інклюзії та доступності; 9. Проведені сучасні змістовні освітньо-виховні, культурно-просвітницькі, дозвілєво-оздоровчі та інформаційні заходи (конкурси, фестивалі, круглі столи, конференції, відкриті мікрофони, дискусійні платформи тощо).
С.3.2. Створення мережі сучасних культурних закладів 2026 - 2027	1. Створення сучасної спроможної мережі закладів культури; 2. Капітальний ремонт з урахуванням інклюзії та доступності закладів культури/сільських клубів та оснащення сучасним обладнанням; 3. Створення сучасної мережі бібліотек, медіатек тощо, наповнення фонду бібліотек друкованою українською продукцією; 4. Проведення культурних заходів; 5. Відбудова міського парку культури і відпочинку; озеленення території.	Відділ культури, бібліотеки, будинки культури, клуби, Старобільська мистецька школа, старостати	1. Створена спроможна мережа сучасних закладів культури; 2. Проведені капітальні ремонти з урахуванням інклюзії та доступності закладів культури/сільських клубів та оснащення сучасним обладнанням; 3. Створена сучасна мережа бібліотек, медіатек тощо; придбана продукція українського контенту (книги, відеоматеріал тощо); 4. Проведені культурні заходи; 5. Проведена відбудова міського парку культури і відпочинку; здійснено озеленення території;
С.3.3. Спортивна Громада та	1. Проведення капітального ремонту спортивних об'єктів з урахуванням інклюзії та доступності;	Виконавчий комітет, Спортивний комплекс «Колос»,	1. Проведені капітальні ремонти спортивних об'єктів з урахуванням інклюзії та доступності;

здоровий спосіб життя 2026 - 2027	2.Започаткування нових секцій, що відповідають потребам населення (дітей, дорослого населення), вимогам інклюзії та доступності; 3.Участь у всеукраїнських та регіональних спортивних змаганнях, турнірах учнівської молоді тощо; 4.Проведення спортивних, фізкультурно-оздоровчих заходів у Громаді для різновікових груп населення, з адаптивного спорту; 5.Облаштування спортивних майданчиків з урахуванням інклюзії та доступності у сільських населених пунктах Громади.	спортивні заклади Громади, старостати	2. Започатковані нові секції, що відповідають потребам населення (дітей, дорослого населення), вимогам інклюзії та доступності; 3. Приймається участь у всеукраїнських та регіональних спортивних змаганнях, турнірах учнівської молоді тощо; 4.Проводяться спортивні, фізкультурно-оздоровчі заходи у Громаді для різновікових груп населення, з адаптивного спорту; 4.Облаштовані спортивні майданчики з урахуванням інклюзії та доступності у сільських населених пунктах Громади;
С.3.4. Соціальна справедливість та захист, забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків 2026 - 2027	1.Створення Ради з питань гендерної рівності; 2. Протидія гендерно зумовленому насильству та торгівлі людьми (створення Шелтеру для жертв домашнього насилля); 3.Встановлення візуально-акустичної системи оповіщення для людей з інвалідністю на адміністративних будинках і об'єктах дорожньої мережі міста; 4.Житло для ВПО, ветеранів/ок війни, медичних, педагогічних працівників, працівників культури та соціального забезпечення; 5.Створення будинку для людей поважного віку.	Старобільська МВА, Виконавчий комітет міської ради, Комунальна установа «Старобільський міський центр соціальних служб», Служба у справах дітей, комунальна установа «Старобільський територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг)», відділення комплексної реабілітації для осіб з інвалідністю та дітей групи ризику, старостати	1.Створена Рада з питань гендерної рівності, яка здійснює свою діяльність; 2.Створений Шелтер для жертв домашнього насилля; 3. Встановлена візуально-акустична система оповіщення для людей з інвалідністю на адміністративних будинках і об'єктах дорожньої мережі міста; 4. Побудоване/придбане житло для ВПО, ветеранів/ок війни, медичних, педагогічних працівників, працівників культури та соціального забезпечення; 5.Створений будинок для людей поважного віку.

Розділ VI. Узгодження основних положень Стратегії розвитку Громади з іншими стратегічними документами

Впровадження Стратегії розвитку громади сприятиме виконанню Державної стратегії регіонального розвитку та Стратегії розвитку Луганської області та забезпечить покращення якості життя кожного члена суспільства, стабільне зростання людського капіталу, підвищення конкурентоспроможності економіки громади та розвиток інфраструктури, підтримки бізнесу, розвиток нових місцевих і регіональних продуктів і послуг, зокрема у сфері рекреації та туризму, покращення стану навколишнього середовища.

Таблиця 22.

Узгодження положень Стратегії розвитку Громади з регіональними стратегічними документами

Стратегія розвитку Луганської області	Стратегія розвитку Громади
Стратегічна ціль 1. Посилення безпеки та стійкості Луганської області	
Оперативна ціль 1.1. Підтримка військових та реінтеграція ветеранів війни до цивільного життя	
1.1.1. Підтримка системи оборони, допомога військовим частинам	А. Українська Громада стійкості, згуртованості та відкритості до людей А.4. Безпека та інформаційна обізнаність А.4.4. Підтримка сил оборони, допомога військовим частинам
1.1.2. Реінтеграція ветеранів війни до цивільного життя, реалізація Політики Героїв та меморіалізація війни (вшанування пам'яті загиблих Захисників та Захисниць України), посилення соціальної захищеності ветеранів війни та членів їх сімей.	А. Українська Громада стійкості, згуртованості та відкритості до людей А.2. Забезпечення доступу до медичних послуг А.2.2. Забезпечення надання медичних послуг Комунальним некомерційним підприємством «Старобільська багатопрофільна лікарня» Старобільської міської ради Луганської області А.3. Соціальні послуги та формування відкритого суспільства А.3.2. Підтримка ветеранської спільноти
Оперативна ціль 1.2. Інформаційна безпека регіону	
1.2.3. Протидія дезінформації та російським наративам через медіа, освіту й культуру	А. Українська Громада стійкості, згуртованості та відкритості до людей А.4. Безпека та інформаційна обізнаність А.4.1. Протидія дезінформації та російським наративам через медіа, освіту й культуру
1.2.5. Навчання громадських лідерів, посадовців і молоді з цифрової безпеки та медіаграмотності	А. Українська Громада стійкості, згуртованості та відкритості до людей А.4. Безпека та інформаційна обізнаність А.4.3. Навчання громадських лідерів, посадовців і молоді з цифрової безпеки та медіаграмотності
Стратегічна ціль 2. Розвиток орієнтований на людину	
Оперативна ціль 2.1. Розбудова якісної системи освіти, орієнтованої на підтримку та розвиток людського капіталу Луганщини в умовах переміщення та відновлення після деокупації	
2.1.1. Забезпечення рівного доступу та підвищення якості дошкільної, загальної середньої освіти, у тому числі за рахунок дистанційних форм навчання.	С. Громада гідності та ефективного врядування орієнтована на людський розвиток С.2. Молодіжне лідерство – майбутнє Громади С.3.1. Сучасна якісна інклюзивна освіта

Оперативна ціль 2.2. Формування доступного, інклюзивного, здоров'язберігаючого простору для фізичного, психологічного та ментального відновлення та розвитку людини	
2.2.1. Формування мережі закладів охорони здоров'я, орієнтованої на профілактику захворювань і реагування на ключові ризики, визначені за результатами аналізу детермінант здоров'я населення.	А. Українська Громада стійкості, згуртованості та відкритості до людей А.2. Забезпечення доступу до медичних послуг А.2.1. Розвиток медичних послуг на рівні первинної медико – санітарної допомоги А.2.2. Забезпечення надання медичних послуг Комунальним некомерційним підприємством «Старобільська багатoproфільна лікарня» Старобільської міської ради Луганської області
2.2.3. Психологічна, реабілітаційна, соціальна підтримка населення, забезпечення його ментального здоров'я та життєстійкості.	А. Українська Громада стійкості, згуртованості та відкритості до людей А.2. Забезпечення доступу до медичних послуг А.2.1. Розвиток медичних послуг на рівні первинної медико – санітарної допомоги А.2.2. Забезпечення надання медичних послуг Комунальним некомерційним підприємством «Старобільська багатoproфільна лікарня» Старобільської міської ради Луганської області А.3. Соціальні послуги та формування відкритого суспільства А.3.1. Формування системи надання соціальних послуг відповідно до потреб населення
Оперативна ціль 2.3. Збереження культурної спадщини регіону. Формування системи зміцнення локальної ідентичності та культурного розмаїття на основі історичної пам'яті	
2.3.2. Створення умов для забезпечення населення базовим набором культурних послуг.	А. Українська Громада стійкості, згуртованості та відкритості до людей А.1. Відкритий діалог – згуртована Громада А.1.2. Простори згуртованості
2.3.3. Новітня бібліотека Луганщини: запровадження нових інформаційно бібліотечних послуг на основі інформаційно комунікаційних технологій.	С. Громада гідності та ефективного врядування орієнтована на людський розвиток С.3. Культурно-освітні послуги як запорука майбутнього С.3.2. Створення мережі сучасних культурних закладів
2.3.5. Запровадження мистецьких програм для дітей, молоді, ВПО, спрямованих на зміцнення національної ідентичності.	А. Українська Громада стійкості, згуртованості та відкритості до людей А.1. Відкритий діалог – згуртована Громада А.1.2. Простори згуртованості А.4. Безпека та інформаційна обізнаність А.4.2. Формування національної свідомості

	та української ідентичності на основі Слобожанських традицій
Оперативна ціль 2.4. Забезпечення розвитку якісних і доступних соціальних послуг у відповідності до потреб людини	
2.4.1. Формування системи надання доступних соціальних послуг відповідно до потреб населення шляхом відновлення роботи закладів/установ надавачів соціальних послуг, сприяння розбудові мережі таких установ, запровадження нових видів соціальних послуг з урахуванням гендерних особливостей та інклюзії.	А. Українська Громада стійкості, згуртованості та відкритості до людей А.3. Соціальні послуги та формування відкритого суспільства А.3.1. Формування системи надання соціальних послуг відповідно до потреб населення
2.4.2. Забезпечення внутрішньо переміщених осіб житлом та розвиток ефективної системи доступного житла.	С. Громада гідності та ефективного врядування орієнтована на людський розвиток С.3. Культурно-освітні послуги як запорука майбутнього С.3.4. Соціальна справедливість та захист, забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків
Оперативна ціль 2.5. Економічна підтримка внутрішньо переміщених осіб та релокованого бізнесу	
2.5.1. Покращення доступу внутрішньо переміщених осіб до ринків праці через підвищення трудової мобільності та адаптації до місцевих потреб, впровадження сучасних онлайн-платформ навчання, сертифікації, наставництва для переміщених осіб, дітей та молоді.	А. Українська Громада стійкості, згуртованості та відкритості до людей А.1. Відкритий діалог – згуртована Громада А.1.1. Підготовка кадрового резерву та конкурентоздатності мешканців Громади
2.5.3. Підвищення професійних компетенцій внутрішньо переміщених осіб, впровадження навчальних програм	А. Українська Громада стійкості, згуртованості та відкритості до людей А.1. Відкритий діалог – згуртована Громада А.1.1. Підготовка кадрового резерву та конкурентоздатності мешканців Громади
2.5.4. Запровадження програм підтримки ВПО та релокованого бізнесу, направлених на створення або розвиток власної справи.	А. Українська Громада стійкості, згуртованості та відкритості до людей А.1. Відкритий діалог – згуртована Громада А.1.1. Підготовка кадрового резерву та конкурентоздатності мешканців Громади
Стратегічна ціль 3. Забезпечення стійкості та ефективності регіонального публічного управління та партнерства	
Оперативна ціль 3.1. Формування згуртованого патріотичного громадянського суспільства на засадах української національної ідентичності та соціальної включеності.	
3.1.1. Зміцнення соціальної згуртованості населення навколо військових адміністрацій, формування активної платформи комунікацій влади та громадськості незалежно від місця їхнього проживання (інші регіони України, за кордоном)	А. Українська Громада стійкості, згуртованості та відкритості до людей А.1. Відкритий діалог – згуртована Громада А.1.2. Простори згуртованості

3.1.4. Створення умов для розвитку, успішної самореалізації та соціальної інтеграції молоді у місцеве суспільство з урахуванням ідентичності Луганщини.	С. Громада гідності та ефективного врядування орієнтована на людський розвиток С.2. Молодіжне лідерство – майбутнє Громади С.2.1. Розвиток креативних індустрій та Хабів С.2.2. Молодіжне самоврядування, залучення молоді до управління Громадою
Оперативна ціль 3.2. Інституційно стійка, цифровізована, стала система управління	
3.2.1. Цифрова трансформація системи управління та впровадження електронних послуг	С. Громада гідності та ефективного врядування орієнтована на людський розвиток С.1. Організаційна результативність управління на засадах цифровізації С.1.1. Ефективна організаційна структура управління та впровадження ІКС (електронні сервіси) С.1.2. Цифровізація Громади та підвищення «цифрової» грамотності та компетенцій
Оперативна ціль 3.3. Ефективні партнерства та комунікації	
3.3.2. Налагодження міжрегіонального та міжмуніципального співробітництва з країнами-партнерами.	С. Громада гідності та ефективного врядування орієнтована на людський розвиток С.1. Організаційна результативність управління на засадах цифровізації С.1.4. Ефективні партнерства та зовнішні комунікації Громади
Оперативна ціль 3.4. Забезпечення ефективного планування відбудови та підготовки до деокупації	
3.4.2. Здійснення першочергових заходів відновлення системи публічної влади на деокупованих територіях та забезпечення її стійкості.	В. Відбудова – спільна справа В.1. Відновлення муніципальної влади та впровадження дорадчої демократії у перехідний період
3.4.3. Проведення аналізу обсягів руйнувань та завданої шкоди житловій, соціальній, промисловій, дорожньо-транспортній та критичній інфраструктурі та природним ресурсам регіону внаслідок російської агресії, визначення пріоритетів та механізмів її відбудови за принципом «Build Back Better».	В. Відбудова – спільна справа В.2. Інвентаризація комунального майна, обстеження зруйнованого та пошкодженого майна/об'єктів критичної інфраструктури, відновлення території Громади В.2.1. Інвентаризація комунального майна, обстеження зруйнованого та пошкодженого майна
3.4.4. Сприяння забезпеченню справедливої компенсації завданої шкоди населенню, інфраструктурі та економіці.	В. Відбудова – спільна справа В.2. Інвентаризація комунального майна, обстеження зруйнованого та пошкодженого майна/об'єктів критичної інфраструктури, відновлення території Громади

	В.2.2. Відновлення пошкодженого майна, об'єктів критичної інфраструктури В.2.3. Поновлення розграбованих, знищених матеріально-технічних ресурсів комунальних установ, закладів, підприємств
3.4.5. Розроблення Програм комплексного відновлення області та територій територіальних громад.	В. Відбудова – спільна справа В.2. Інвентаризація комунального майна, обстеження зруйнованого та пошкодженого майна/об'єктів критичної інфраструктури, відновлення території Громади В.2.5. Розроблення програми комплексного відновлення території Громади (її частини)

Таблиця 23.

Узгодження положень Стратегії розвитку Громади з державними стратегічними документами

Державна стратегія регіонального розвитку на 2021-2027 роки	Стратегія розвитку Громади
Стратегічна ціль “Формування згуртованої держави в соціальному, гуманітарному, економічному, кліматичному, екологічному, безпековому та просторовому вимірах”	
Оперативна ціль 1. Забезпечення інтегрованого розвитку територій з урахуванням інтересів майбутніх поколінь	
Завдання за напрямом “Стимулювання розвитку територій”	
5. Забезпечення доступу жителів сільської місцевості до соціальних та адміністративних послуг, зокрема в адміністративних центрах територіальних громад та районів.	С. Громада гідності та ефективного врядування орієнтована на людський розвиток Стратегічна ціль С.1. Організаційна результативність управління на засадах цифровізації С.1.1. Ефективна організаційна структура управління та впровадження ІКС (електронні сервіси) С.1.2. Цифровізація громади та підвищення «цифрової» грамотності та компетенцій
6. Сприяння залученню інвестиційних ресурсів, коштів міжнародної технічної допомоги та міжнародних фінансових організацій для реалізації проектів економічної реструктуризації.	С. Громада гідності та ефективного врядування орієнтована на людський розвиток Стратегічна ціль С.1. Організаційна результативність управління на засадах цифровізації С.1.4. Ефективні партнерства та зовнішні комунікації громади
Завдання за напрямом “Реінтеграція деокупованих територій”	
11. Формування кадрового резерву працівників для організації управління та надання базових послуг на деокупованих територіях.	В. Відбудова – спільна справа В.1. Відновлення муніципальної влади та впровадження дорадчої демократії у перехідний період В.1.1. Відновлення та/або створення комунальних підприємств, надавачів комунальних послуг В.2. Інвентаризація комунального майна,

	обстеження зруйнованого та пошкодженого майна, об'єктів критичної інфраструктури та відновлення пошкодженого майна В.2.2. Відновлення пошкодженого майна, об'єктів критичної інфраструктури В.3. Відновлення постачання товарів на територію громади В.3.2. Забезпечення гуманітарною (продукти харчування, гігієнічні набори тощо) допомогою мешканців деокупованих територій громади
12. Відновлення системи публічної влади на деокупованих територіях та забезпечення її стійкості.	В. Відбудова – спільна справа В.1. Відновлення муніципальної влади та впровадження дорадчої демократії у перехідний період В.1.2. Відновлення мережі публічних послуг (освітніх, медичних, соціальних, культурних, адміністративних)
13. Відновлення базових муніципальних та адміністративних послуг на деокупованих територіях	В. Відбудова – спільна справа В.1. Відновлення муніципальної влади та впровадження дорадчої демократії у перехідний період В.1.2. Відновлення мережі публічних послуг (освітніх, медичних, соціальних, культурних, адміністративних) В.2. Інвентаризація комунального майна, обстеження зруйнованого та пошкодженого майна, об'єктів критичної інфраструктури та відновлення пошкодженого майна В.2.3. Поновлення розграбованих, знищених матеріально-технічних ресурсів комунальних установ, закладів, підприємств Стратегічна ціль В.4. Громадська безпека на території Громади
14. Здійснення першочергових заходів щодо економічної та соціальної адаптації та реабілітації громадян на деокупованих територіях.	А. Українська громада стійкості, згуртованості та відкритості до людей А.1. Відкритий діалог – згуртована громада А.1.3. Реінтеграція населення звільнених територій до українського середовища, як основа розвитку Громади В. Відбудова – спільна справа В.1. Відновлення муніципальної влади та впровадження дорадчої демократії у перехідний період В.1.3. Впровадження дорадчої демократії у перехідний період В.2. Інвентаризація комунального майна, обстеження зруйнованого та пошкодженого майна, об'єктів

	критичної інфраструктури та відновлення пошкодженого майна В.2.1. Інвентаризація комунального майна, обстеження зруйнованого та пошкодженого майна В.3. Відновлення постачання товарів на територію громади В.3.1. Відновлення господарської діяльності (харчової, транспортної, логістичної тощо) суб'єктів господарювання В.3.2. Забезпечення гуманітарною (продукти харчування, гігієнічні набори тощо) допомогою мешканців деокупованих територій Громади Стратегічна ціль В.4. Громадська безпека на території Громади
15. Створення умов для інтеграції деокупованих територій в єдиний український інформаційний простір, блокування інформаційного впливу Російської Федерації.	А. Українська громада стійкості, згуртованості та відкритості до людей А.4. Безпека та інформаційна обізнаність А.4.1. Протидія дезінформації та російським наративам через медіа, освіту й культуру А.4.2. Формування національної свідомості та української ідентичності на основі Слобожанських традицій А.4.3. Навчання громадських лідерів, посадовців і молоді з цифрової безпеки та медіаграмотності В. Відбудова – спільна справа В.1. Відновлення муніципальної влади та впровадження дорадчої демократії у перехідний період В.1.3. Впровадження дорадчої демократії у перехідний період
Завдання за напрямом “Захист та відновлення навколишнього природного середовища”	
Оперативна ціль 2. Задоволення потреби населення у якісних адміністративних і публічних послугах	В. Відбудова – спільна справа В.1. Відновлення муніципальної влади та впровадження дорадчої демократії у перехідний період В.1.2. Відновлення мережі публічних послуг (освітніх, медичних, соціальних, культурних, адміністративних)
Завдання за напрямом “Освітні послуги”	
1. Покращення матеріально-технічної бази закладів освіти, забезпечення якості освітніх послуг, зокрема у сільській місцевості	С. Громада гідності та ефективного врядування орієнтована на людський розвиток Стратегічна ціль С.3. Культурно-освітні послуги як запорука майбутнього С.3.1. Сучасна якісна інклюзивна освіта

6. Створення рівних можливостей для особистісного та професійного розвитку особи протягом життя.	А. Українська Громада стійкості, згуртованості та відкритості до людей А.1. Відкритий діалог – згуртована Громада А.1.1. Підготовка кадрового резерву та конкурентоздатності мешканців громади
11. Сприяння розвитку позашкільної освіти відповідно до вільного, різнобічного розвитку особистості, інтелектуальних і творчих здібностей, фізичних якостей вихованців, учнів і слухачів та принципу гендерної рівності.	С. Громада гідності та ефективного врядування орієнтована на людський розвиток Стратегічна ціль С.3. Культурно-освітні послуги як запорука майбутнього С.3.1. Сучасна якісна інклюзивна освіта
12. Забезпечення реалізації права громадян України, які проживають на тимчасово окупованій території, у населених пунктах на лінії зіткнення, на здобуття або продовження здобуття дошкільної, позашкільної, загальної середньої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти за будь-якою формою здобуття освіти, визначеною законодавством.	С. Громада гідності та ефективного врядування орієнтована на людський розвиток Стратегічна ціль С.3. Культурно-освітні послуги як запорука майбутнього С.3.1. Сучасна якісна інклюзивна освіта
Завдання за напрямом “Соціальні послуги та формування інклюзивного суспільства”	
13. Формування системи надання соціальних послуг відповідно до потреб населення шляхом модернізації наявних і запровадження нових видів соціальних послуг з урахуванням гендерних особливостей, зокрема забезпечення розвитку якісних і доступних послуг з догляду, насамперед на основі діючої мережі.	А. Українська Громада стійкості, згуртованості та відкритості до людей А.3. Соціальні послуги та формування відкритого суспільства А.3.1. Формування системи надання соціальних послуг відповідно до потреб населення С. Громада гідності та ефективного врядування орієнтована на людський розвиток С.3. Культурно-освітні послуги як запорука майбутнього С.3.4. Соціальна справедливість та захист, забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків
16. Формування житлового фонду для осіб з інвалідністю та осіб похилого віку.	С. Громада гідності та ефективного врядування орієнтована на людський розвиток С.3. Культурно-освітні послуги як запорука майбутнього С.3.5. Соціальна справедливість та захист, забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків
18. Реалізація на регіональному та місцевому рівні державної політики у сфері запобігання та протидії торгівлі людьми, домашньому насильству, насильству за ознакою статі, зокрема щодо надання допомоги особам, які постраждали	А. Українська Громада стійкості, згуртованості та відкритості до людей А.3. Соціальні послуги та формування відкритого суспільства А.3.1. Формування системи надання соціальних послуг відповідно до потреб населення

від сексуального насильства, пов'язаного із збройним конфліктом, та забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків.	С. Громада гідності та ефективного врядування орієнтована на людський розвиток С.3. Культурно-освітні послуги як запорука майбутнього С.3.5. Соціальна справедливість та захист, забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків
21. Забезпечення розвитку фізичної культури та спорту на рівні територіальних громад, зокрема інклюзивної спортивної інфраструктури, зокрема на базі діючої мережі та в межах наявних фінансових ресурсів.	А. Українська Громада стійкості, згуртованості та відкритості до людей А.3. Соціальні послуги та формування відкритого суспільства А.3.2. Підтримка ветеранської спільноти С. Громада гідності та ефективного врядування орієнтована на людський розвиток С.3. Культурно-освітні послуги як запорука майбутнього С.3.4. Спортивна громада та здоровий спосіб життя
24. Сприяння розвитку громадянської освіти та підвищення рівня соціальної інтеграції молоді.	С. Громада гідності та ефективного врядування орієнтована на людський розвиток С.2. Молодіжне лідерство – майбутнє Громади С.2.2. Молодіжне самоврядування, залучення молоді до управління Громадою
26. Сприяння розвитку молодіжних центрів та забезпечення якості послуг, що ними надаються, зокрема на базі діючої мережі та в межах наявних фінансових ресурсів.	С. Громада гідності та ефективного врядування орієнтована на людський розвиток С.2. Молодіжне лідерство – майбутнє Громади С.2.1. Розвиток креативних індустрій та Хабів
Завдання за напрямом “Культурні послуги та формування національної ідентичності”	
27. Створення функціонально та організаційно нових моделей закладів культури (центрів культурних послуг, центрів творчості, креативних хабів) для забезпечення діяльності митців, театральних-видовищних закладів культури, незалежних театрів, музичних та художніх колективів, ансамблів.	С. Громада гідності та ефективного врядування орієнтована на людський розвиток С.3. Культурно-освітні послуги як запорука майбутнього С.3.2. Створення мережі сучасних культурних закладів для розвитку
31. Реалізація на регіональному та місцевому рівні державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності, створення умов для національно-патріотичного, військово-патріотичного виховання та громадянської освіти населення на рівні регіонів, територіальних громад, зокрема із залученням ветеранів війни до розроблення та реалізації відповідних програм, утворення координаційних рад з	А. Українська Громада стійкості, згуртованості та відкритості до людей А.4. Безпека та інформаційна обізнаність А.4.2. Формування національної свідомості та української ідентичності на основі Слобожанських традицій

питань утвердження української національної та громадянської ідентичності.	
33. Реалізація проектів і здійснення заходів щодо зміцнення соціальної згуртованості населення на регіональному і міжрегіональному рівні.	А. Українська Громада стійкості, згуртованості та відкритості до людей А.1. Відкритий діалог – згуртована громада А.1.2. Простори згуртованості
Завдання за напрямом “Медичні послуги”	
39. Забезпечення доступу до необхідних медичних послуг, лікарських засобів та медичних виробів за програмою медичних гарантій.	А. Українська Громада стійкості, згуртованості та відкритості до людей А.2. Забезпечення доступу до необхідних медичних послуг, лікарських засобів та медичних виробів за програмою медичних гарантій А.2.1. Розвиток медичних послуг на рівні первинної медико – санітарної допомоги А.2.2. Забезпечення надання медичних послуг Комунальним некомерційним підприємством «Старобільська багатопрофільна лікарня» Старобільської міської ради Луганської області
Завдання за напрямом “Цифрова інфраструктура, адміністративні та інші публічні (електронні публічні) послуги”	
45. Підвищення рівня цифрової грамотності населення, зокрема шляхом створення можливостей для навчання на Єдиному державному веб-порталі цифрової освіти “Дія. Освіта”.	С. Громада гідності та ефективного врядування орієнтована на людський розвиток С.1. Організаційна результативність управління на засадах цифровізації С.1.2. Цифровізація громади та підвищення «цифрової» грамотності та компетенцій
48. Забезпечення доступності для осіб з інвалідністю з порушенням зору, слуху та мовлення офіційних веб-сайтів, ресстрів і електронних послуг, доступ до яких забезпечується через Інтернет, органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, заснованих ними підприємств, установ та організацій.	С. Громада гідності та ефективного врядування орієнтована на людський розвиток С.1. Організаційна результативність управління на засадах цифровізації С.1.1. Ефективна організаційна структура управління та впровадження ІКС (електронні сервіси)
Оперативна ціль 3. Соціальний захист ветеранів війни та їх сімей, внутрішньо переміщених осіб та інших вразливих груп населення	
Завдання за напрямом “Інтеграція внутрішньо переміщених осіб”	
4. Розроблення та впровадження місцевих програм з адаптації та інтеграції внутрішньо переміщених осіб до соціального та економічного середовища на території їх проживання.	А. Українська Громада стійкості, згуртованості та відкритості до людей А.1. Відкритий діалог – згуртована громада А.1.1. Підготовка кадрового резерву та конкурентоздатності мешканців громади А.3. Соціальні послуги та формування відкритого суспільства А.3.2. Підтримка ветеранської спільноти

	С. Громада гідності та ефективного врядування орієнтована на людський розвиток С.3. Культурно-освітні послуги як запорука майбутнього С.3.4. Соціальна справедливість та захист, забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків
Завдання за напрямом “Ветерани війни та військовослужбовці, що проживають в громадах”	
6. Створення на місцевому та регіональному рівні умов для ефективної реадaptaції та соціально-економічної реінтеграції ветеранів війни.	А. Українська Громада стійкості, згуртованості та відкритості до людей А.1. Відкритий діалог – згуртована громада А.1.1. Підготовка кадрового резерву та конкурентоздатності мешканців громади А.3. Соціальні послуги та формування відкритого суспільства А.3.2. Підтримка ветеранської спільноти
8. Забезпечення доступності психологічної допомоги та реабілітації осіб, які звільняються або звільнені з військової служби, з числа ветеранів війни, осіб, постраждалих від бойових дій, а також осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України.	А. Українська Громада стійкості, згуртованості та відкритості до людей А.2. Забезпечення доступу до медичних послуг А.2.1. Розвиток медичних послуг на рівні первинної медико – санітарної допомоги А.2.2. Забезпечення надання медичних послуг Комунальним некомерційним підприємством «Старобільська багатопрофільна лікарня» Старобільської міської ради Луганської області
Стратегічна ціль “Підвищення рівня конкурентоспроможності регіонів”	
Оперативна ціль 1. Інфраструктура, стійка до безпекових, соціальних та економічних викликів	
Завдання за напрямом “Транспортна інфраструктура”	
2. Відновлення та розбудова мережі якісних автомобільних доріг загального користування місцевого значення. 3. Розвиток інфраструктури громадського транспорту та велосипедної інфраструктури в територіальних громадах.	В. Відбудова – спільна справа В.4. Громадська безпека на території Громади В.4.3. Забезпечення безпеки на дорогах
Завдання за напрямом “Комфортні громади”	
7. Впровадження сучасних практик містопланування та містобудування з урахуванням принципів інклюзивності.	В. Відбудова – спільна справа В.2. Інвентаризація комунального майна, обстеження зруйнованого та пошкодженого майна, об’єктів критичної інфраструктури та відновлення пошкодженого майна В.2.4. Розроблення комплексного плану просторового розвитку території Старобільської міської територіальної громади В.2.5. Розроблення програми комплексного відновлення території Громади (її частини)

14. Доступність якісних послуг централізованого водопостачання та водовідведення для різних груп громадян з урахуванням новітніх технологій та потреб територіальних громад.	В. Відбудова – спільна справа В.1. Відновлення муніципальної влади та впровадження дорадчої демократії у перехідний період В.1.1. Відновлення та/або створення комунальних підприємств, надавачів комунальних послуг В.2. Інвентаризація комунального майна, обстеження зруйнованого та пошкодженого майна, об'єктів критичної інфраструктури та відновлення пошкодженого майна В.2.1. Інвентаризація комунального майна, обстеження зруйнованого та пошкодженого майна В.2.2. Відновлення пошкодженого майна, об'єктів критичної інфраструктури В.2.3. Поновлення розграбованих, знищених матеріально-технічних ресурсів комунальних установ, закладів, підприємств
Завдання за напрямом “Енергетична інфраструктура”	
20. Впровадження систем енергетичного менеджменту в органах місцевого самоврядування, комунальних підприємствах та систем енергомоніторингу громадських і житлових будівель.	В. Відбудова – спільна справа В.5. Енергоефективна політика та інфраструктура
Завдання за напрямом “Цивільний захист та безпека громадян”	
21. Сприяння збільшенню фонду захисних споруд цивільного захисту з урахуванням принципів інклюзивності та безбар'єрності.	В. Відбудова – спільна справа В.4. Громадська безпека на території Громади В.4.5. Створення ефективної системи оповіщення загроз, системи захисних споруд
22. Сприяння розвитку систем оповіщення та інформування населення про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій.	В. Відбудова – спільна справа В.4. Громадська безпека на території Громади В.4.5. Створення ефективної системи оповіщення загроз, системи захисних споруд
24. Сприяння створенню (відновленню) безпекових умов в територіальних громадах шляхом впровадження та реалізації проекту “Поліцейський офіцер громади”.	В. Відбудова – спільна справа В.4. Громадська безпека на території Громади
Оперативна ціль 2. Сильна, спроможна та конкурентоспроможна регіональна економіка	
Завдання за напрямом “Нові робочі місця, інвестиції та розвиток бізнесу”	
3. Стимулювання підприємницької активності в регіонах шляхом стимулювання внутрішньо переміщених осіб працездатного віку, ветеранів війни та членів їх сімей, безробітних осіб до	А. Українська Громада стійкості, згуртованості та відкритості до людей А.1. Відкритий діалог – згуртована громада А.1.1. Підготовка кадрового резерву та конкурентоздатності мешканців громади

працевлаштування, заснування власного бізнесу..	
15. Забезпечення оновлення напрямів смарт-спеціалізації регіонів.	С. Громада гідності та ефективного врядування орієнтована на людський розвиток С.1. Організаційна результативність управління на засадах цифровізації С.1.1. Ефективна організаційна структура управління та впровадження ІКС (електронні сервіси)
Стратегічна ціль “Розбудова ефективного багаторівневого врядування”	
Оперативна ціль 1. Розвиток інституційної спроможності органів публічної влади з урахування кращих практик ЄС	
Завдання за напрямом “Інструменти планування та підзвітності у регіональній політиці”	
5. Створення умов для підвищення рівня підзвітності та прозорості органів державної влади та органів місцевого самоврядування усіх рівнів, залучення жителів, зокрема внутрішньо переміщених осіб, до прийняття рішень, поширення кращих практик створення органів самоорганізації населення, впровадження механізмів електронних публічних консультацій.	В. Відбудова – спільна справа В.1. Відновлення муніципальної влади та впровадження дорадчої демократії у перехідний період В.1.4. Впровадження дорадчої демократії у перехідний період С. Громада гідності та ефективного врядування орієнтована на людський розвиток С.1. Організаційна результативність управління на засадах цифровізації С.1.3. Впровадження форм громадської участі (партисипації) та ефективних комунікацій із громадою
Оперативна ціль 2. Розвиток різних форм співробітництва та ефективне управління публічними інвестиціями	
Завдання за напрямом “Розвиток співробітництва на регіональному рівні”	
5. Сприяння розвитку міжнародного територіального співробітництва, зокрема шляхом розбудови міжнародного партнерства на регіональному та місцевому рівні.	С. Громада гідності та ефективного врядування орієнтована на людський розвиток С.1. Організаційна результативність управління на засадах цифровізації С.1.4. Ефективні партнерства та зовнішні комунікації громади

Розділ VII. Моніторинг та оцінка впровадження Стратегії розвитку Старобільської міської територіальної громади, управління ризиками

Забезпечення реалізації Стратегії розвитку Громади вимагає політичної волі до запровадження змін, людських та фінансових ресурсів, необхідних для виконання всіх заходів і проєктів, передбачених оперативними цілями Стратегії розвитку Громади.

Легітимізація документа передбачає його затвердження начальником Старобільської міської військової адміністрації та подальшу імплементацію в плані реалізації Стратегії розвитку Громади, інших планувальних документів.

Для забезпечення належного рівня відповідальності, передбачається створення органу з моніторингу стану реалізації Стратегії розвитку Громади та запровадження системи індикаторів, які забезпечують підтвердження досягнення визначених стратегічних та оперативних цілей.

В даному розділі Стратегії розвитку Громади представлено механізм моніторингу й оцінки її виконання, систему індикаторів (результатів) впровадження (кількісних та якісних показників).

Забезпечення реалізації Стратегії розвитку Громади передбачає контроль за діяльністю учасників процесу – організацій, які беруть участь у процесі впровадження стратегічного документа Громади.

Ця функція покладається на Робочу групу з управління впровадженням Стратегії розвитку Старобільської міської територіальної громади (далі – Робоча група), створений за принципом гендерної збалансованості з представників Старобільської міської військової адміністрації, виконавчих органів Старобільської міської ради, громадськості, бізнесу, представників об'єднань громадян тощо.

Визначення до реалізації переліку проєктів і заходів Стратегії мають належати виключно до компетенції Робочої групи. Саме Робоча група є відповідальним за забезпечення актуальності та реалістичності стратегічних і оперативних цілей та за їх досягнення.

В ході моніторингу та оцінки результативності Стратегії розвитку Громади вирішуються такі завдання:

- ✓ контроль за реалізацією Стратегії розвитку Громади в цілому;
- ✓ оцінка ступеня досягнення прогресу за стратегічними напрямками, виконання стратегічних і оперативних цілей, надання інформації для коригування цілей;
- ✓ підтримка в робочому стані системи стратегічного планування.

Моніторинг базується на розгляді обмеженого числа відібраних показників (індикаторів) за кожним зі стратегічних напрямів і аналізі досягнення запланованих результатів.

Оцінка ґрунтуватиметься на розгляді та оцінці звітів з виконання Стратегії розвитку Громади.

Моніторинг результативності та ефективності впровадження Стратегії розвитку Громади визначається досягненням визначених показників.

Маємо Індикатори досягнення стратегічного бачення; напрямів розвитку; стратегічних, оперативних цілей; виконання завдань і проєктів. Можна обмежитись розробкою індикаторів досягнення Стратегічних цілей.

Рівні моніторингу:

- ✓ ефективність впровадження окремого проєкту;
- ✓ рівень досягнення стратегічних і оперативних цілей;
- ✓ ступінь просування за стратегічними напрямками розвитку;
- ✓ стан розвитку Громади – досягнення стратегічного бачення.

Фіксуються та аналізуються: а) ступінь виконання кожного завдання проєктів; б) невиконані завдання, причини відхилення, пропозиції; в) дані за індикаторами, що відображають результат реалізації проєктів; г) оцінка потреб у фінансуванні; д) пропозиції щодо вдосконалення чинної системи моніторингу.

Пропозиції з коригування Стратегії розвитку Громади за стратегічними та оперативними цілями, проєктами та завданнями можуть вноситися:

- ✓ членами Робочої групи;
- ✓ представниками Старобільської міської військової адміністрації, виконавчих органів Старобільської міської ради, громадськості, бізнесу, представників об'єднань громадян тощо.
- ✓ зацікавленими організаціями, установами, громадськими організаціями та мешканцями Громади.

Члени Робочої групи мають забезпечити актуальність оперативних цілей і завдань. Стратегічні цілі є переважно сталими величинами.

Робоча група збирається з встановленою періодичністю (але не менше одного разу на півріччя) для оцінки досягнутих результатів і внесення запропонованих змін. Проєкти рішень щодо змін до Стратегії розвитку Громади виносяться на громадські обговорення.

**Показники оцінки реалізації Стратегічного плану
(Індикатори досягнення результату)**

Таблиця 24.

Показники досягнення результатів стратегічних цілей

Стратегічна ціль/оперативна ціль	Індикатори
Стратегічний напрям А. УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА СТІЙКОСТІ, ЗГУРТОВАНOSTІ ТА ВІДКРИТОСТІ ДО ЛЮДЕЙ	Рівень залученості населення до ініціатив та послуг місцевої влади, %
Стратегічна ціль А.1. Відкритий діалог – згуртована громада	Рівень залученості населення Громади до інформаційних кампаній, обговорень, заходів, %
А.1.1. Підготовка кадрового резерву та конкурентоздатності мешканців Громади	Кількість осіб, які отримали кошти на підвищення кваліфікації/перенавчання Кількість суб'єктів господарювання, які отримали фінансову підтримку для розвитку бізнесу
А.1.2. Простори згуртованості	Кількість осіб, які прийняли участь у заходах в межах просторів згуртованості
А.1.3. Реінтеграції населення звільнених територій до українського середовища, як основа розвитку Громади	Кількість осіб, які пройшли навчання з питань реінтеграції населення звільнених територій до українського середовища
Стратегічна ціль А.2. Забезпечення доступу до медичних послуг	Рівень залученості населення до медичних послуг, %
А.2.1. Розвиток медичних послуг на рівні первинної медико – санітарної допомоги	Кількість наданих послуг та осіб, які отримали медичну допомогу
А.2.2. Забезпечення надання медичних послуг Комунальним некомерційним підприємством «Старобільська багатопрофільна лікарня» Старобільської міської ради Луганської області	Кількість наданих послуг та осіб, які отримали медичну допомогу
Стратегічна ціль: А.3. Соціальні послуги та формування відкритого суспільства	Рівень залученості населення до соціальної допомоги, %
А.3.1. Формування системи надання соціальних послуг відповідно до потреб населення	Кількість наданих послуг та осіб, які отримали допомогу
А.3.2. Підтримка ветеранської спільноти	Кількість ветеранів/ок та членів їх сімей, які отримали допомогу в рамках проєктів
Стратегічна ціль: А.4. Безпека та інформаційна обізнаність	Рівень залученості населення до заходів з даного напрямку, %
А.4.1. Протидія дезінформації та російським наративам через медіа, освіту й культуру	Кількість проведених заходів та осіб, залучених до них
А.4.2. Формування національної свідомості та української ідентичності на основі Слобожанських традицій	Кількість заходів та залучених осіб
А.4.3. Навчання громадських лідерів, посадовців і молоді з цифрової безпеки та медіаграмотності	Кількість осіб, які пройшли навчання
А.4.4. Підтримка системи оборони, допомога військовим частинам	Кількість коштів, спрямованих на зазначений напрям
Стратегічний напрям В. Відбудова – спільна справа	Кількість залучених коштів на відновлення, грн
Стратегічна ціль В.1. Відновлення муніципальної влади та впровадження дорадчої демократії у перехідний період	Рівень забезпечення населення муніципальними послугами відповідно до потреб, %

В.1.1. Відновлення та/або створення комунальних підприємств, надавачів комунальних послуг	Кількість відновлених/створених установ, підприємств; Кількість відновлених послуг та кількість осіб, які їх отримали
В.1.2. Відновлення мережі публічних послуг (освітніх, медичних, соціальних, культурних, адміністративних)	Кількість відновлених установ/закладів на території Громади, у т.ч. у сільських територіях
В.1.3. Впровадження дорадчої демократії у перехідний період	Кількість осіб, залучених до дорадчих органів з числа мешканців, що залишались на території ТОТ
Стратегічна ціль В.2. Інвентаризація комунального майна, обстеження зруйнованого та пошкодженого майна/об'єктів критичної інфраструктури, відновлення території Громади	Рівень відновлення об'єктів/ресурсів на території Громади по відношенню до матеріально-технічних можливостей, %
В.2.1. Інвентаризація комунального майна, обстеження зруйнованого та пошкодженого майна	Кількість комунальних установ, закладів, підприємств, які здійснили інвентаризацію майна
В.2.2. Відновлення пошкодженого майна, об'єктів критичної інфраструктури	Співвідношення зруйнованого, пошкодженого майна до кількості відбудованого, відремонтованого
В.2.3. Поновлення розграбованих, знищених матеріально-технічних ресурсів комунальних установ, закладів, підприємств	Відсоток відновлених матеріально-технічних ресурсів до базових потреб
В.2.4. Розроблення комплексного плану просторового розвитку території Старобільської міської територіальної громади	Відсоток розроблених планів до потреб
В.2.5. Розроблення програми комплексного відновлення території Громади (її частини)	Наявність програми комплексного відновлення території Громади (її частини)
Стратегічна ціль: В.3. Відновлення постачання товарів на територію Громади	Рівень задоволення населення, %
В.3.1. Відновлення господарської діяльності (харчової, транспортної, логістичної тощо) суб'єктів господарювання	Кількість суб'єктів господарювання, які відновили роботу
В.3.2. Забезпечення гуманітарною (продукти харчування, гігієнічні набори тощо) допомогою мешканців деокупованих територій Громади	Відсоток населення, які забезпечені продуктами харчування, гігієнічними наборами для задоволення базових потреб
В.4. Громадська безпека на території Громади	Рівень задоволеності громадян безпекою Громади
В.4.1. Ефективна безпекова платформа та профілактика правопорушень	Зниження рівня злочинності/правопорушень в громаді Кількість зацікавлених сторін/партнерів Платформи Зниження кількості дорожньо-транспортних подій в рік
В.4.2. Створення системи стійкості зниження ризиків виникнення кризових ситуацій та їх профілактика	Розроблена Концепція управління зниження ризиків виникнення кризових ситуацій та План її реалізації Прискорення темпів реагування на надзвичайні події
В.4.3. Забезпечення безпеки на дорогах	Протяжність відремонтованих/побудованих доріг місцевого значення, км в рік Протяжність відремонтованих/побудованих тротуарів, км в рік
В.4.4. Громадська безпека від небезпечних тварин та рослин	Кількість чіпованих та стерилізованих вуличних тварин

	Відсоток зменшення кількості безпритульних тварин Площа знищеної амброзії, м2 Зниження рівня захворюваності населення алергічними сезонними захворюваннями
В.4.5. Створення ефективної системи оповіщення загроз, системи захисних споруд	Кількість відремонтованих, побудованих систем захисних споруд Охоплення сільських територій, %
В.5. Енергоефективна політика та інфраструктура	Економія енергетичних ресурсів в результаті впровадження енергоефективних заходів Зниження обсягів спожитих паливно-енергетичних ресурсів на душу населення, в рік
В.5.1. Впровадження ефективної енергетичної політики Громади	Економія споживання енергоресурсів в бюджетній сфері, тис.грн. в рік
В.5.2. Енергоефективна модернізація мереж зовнішнього освітлення	Темп скорочення видатків на вуличне освітлення при високому рівні освітленості вулиць
В.5.3. Модернізація систем генерації тепла в бюджетній сфері, у тому числі із використанням альтернативних джерел енергії	Кількість реконструйованих та модернізованих систем теплозабезпечення
Стратегічний напрям С. Громада гідності та ефективного врядування орієнтована на людський розвиток	Зростання/зменшення чисельності населення Міграційний приріст/зменшення на 1000 жителів, осіб
Стратегічна ціль С.1. Організаційна результативність управління на засадах цифровізації	Зменшення плинності кадрів в міській раді Рівень задоволеності населення діяльністю міської ради Кількість молодих працівників міської ради віком до 35 років
С.1.1.Ефективна організаційна структура управління та впровадження ІКС (електронні сервіси)	Кількість впроваджених електронних сервісів Рівень задоволеності населення якістю адміністративних та соціальних послуг
С.1.2. Цифровізація громади та підвищення «цифрової» грамотності та компетенцій	Кількість впроваджених в громаді проєктів із цифровізації Кількість навчальних заходів/кількість учасників/ць
С.1.3. Впровадження форм громадської участі (партисипації) та ефективних комунікацій із громадою	Збільшення кількості громадських проєктів Затверджений Статут Громади
С.1.4. Ефективні партнерства та зовнішні комунікації Громади	Кількість укладених угод, меморандумів про співпрацю
Стратегічна ціль С.2.Молодіжне лідерство – майбутнє Громади	Рівень залученості молоді до креативних індустрій та пабліків для самореалізації, %
С.2.1.Розвиток креативних індустрій та Хабів	Кількість створених/функціонуючих молодіжних Хабів Кількість відвідувачів Хабів
С.2.2.Молодіжне самоврядування, залучення молоді до управління Громадою	Кількість активних молодих людей, які приймають участь в молодіжному самоврядування, молодіжних Радах
Стратегічна ціль С.3. Культурно-освітні послуги як запорука майбутнього	Рівень доступності адміністративних будівель міста, %
С.3.1. Сучасна якісна інклюзивна освіта	Рейтинг ЗОШ за результатами ЗНО за рік Динаміка кількості учнів

	Кількість педагогічних працівників, які пройшли підвищення кваліфікації Укомплектованість педагогічними працівниками від потреб, %
С.3.2. Створення мережі сучасних культурних закладів	Кількість проведених культурних заходів в рік та кількість осіб, залучених до них Кількість створених/відновлених закладів культури до потреб Громади, %
С.3.3. Спортивна Громада та здоровий спосіб життя	Кількість заходів, в яких прийняли участь мешканці Громади Кількість залучених осіб до заходів Кількість зайнятих призових місць в регіональних, національних та міжнародних спортивних змаганнях
С.3.4. Соціальна справедливість та захист, забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків	Кількість постраждалих осіб, які отримали послуги в рамках протидії гендерно зумовленому, сексуальному, домашньому насильству та протидії торгівлі людьми Кількість осіб ВПО, забезпечених житлом Кількість працевлаштованих осіб вразливих груп населення, осіб

Використані джерела:

1. Ecoaction (2025). *Climate Damage Caused by Russia's War in Ukraine, 24.02.2022 – 23.02.2025. Preliminary Assessment*. URL: https://en.ecoaction.org.ua/wp-content/uploads/2025/02/20250224_ClimateDamageWarUkraine36monthsENprelim-1.pdf
2. Центр громадського здоров'я. *Війна, що знищує все живе. У День довкілля говоримо про екологічні наслідки російської агресії в Україні* [Електронний ресурс]. — Київ, 19.04.2025. — Режим доступу: <https://phc.org.ua/news/viyna-scho-znischue-vse-zhive-u-den-dovkillya-govorimo-pro-ekologichni-naslidki-rosiyskoi>
3. Інститут агроєкології і природокористування НААН. *Екологічна і біологічна безпека в умовах війни: реалії України. Матеріали науково-практичної конференції (Київ, 19–20 липня 2023 р.)*. Київ: Інститут агроєкології і природокористування НААН, 2023. 114 с. URL: https://www.agroeco.org.ua/wp-content/uploads/Publications/zbirnyky_conferentsii/Zbirnyk%20lipen%20warm.pdf
4. Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України. *ЕкоЗагроза. Офіційний веб-ресурс*. — Режим доступу: <https://ecozagroza.gov.ua>
5. Ангурець О., Хазан П., Колесникова К., Куш М., Чернохова М., Гавранек М. *Наслідки для довкілля війни Росії проти України*. Київ: Clean Air for Ukraine, 2023. URL: <https://cleanair.org.ua/wp-content/uploads/2023/03/cleanair.org.ua-war-damages-uaversion-04-low-res.pdf>
6. Опитування роботодавців України за 2024 рік (дані станом на 01.01.2025 року). - Державна служба зайнятості. — Режим доступу: <https://www.dcz.gov.ua/stat/statsurvey>.